

# DEVİRİMCİ EMEK

FABRİKALAR, TARLALAR, SİYASİ İKTİDAR HER ŞEY EMEĞİN OLACAKI..

ÖLÜM HÜCRELERİNE  
İZİN VERMEYECEĞİZ

YASASIN DEVİRİMCİ  
TUTSAK AİLELERİNİN  
MÜCADELE BİRLİĞİ  
DEVİRİMCİ TUTSAK  
AİLELERİ

## DEVİRİM DALGASI GELİYOR

Kapitalizmin çöküşü yalnızca kendi iç çelişkilerinin yıkıcı etkisiyle yaşanmıyor; aynı zamanda bütün ülkelerde proleter sınıflar, yoksul kitleler de bu sonucu hızlandırmak için yeni bir devrim dalgasıyla yanıt veriyorlar.

Syf:3

## BASİTLİKTEN KAFA KARISIKLIĞINA

Kitle eylemlerinde nicelik niteliğinin belirlenmesinde önemlidir. Nicelik, çoğu zaman eylemin, öz, biçim ve araçlarını belirler; bunun tersi de doğrudur, eylemin niteliği, yani öz, biçim ve araçları da niceliği belirler.

Syf: 7

## DUNYANIN DEVİRİMCİ DÖNÜŞÜMÜ

Burjuva devlet aygıtını dönüştürecek reformlara girilen, bu reformlar aracılığıyla sosyalizmi inşa edeceğini düşleyen bir kimse, yine bu devlet tarafından, fiziki veya düşünsel açıdan ortadan kaldırılacaktır.

Syf: 12

**Devrim İçin Devrimci Emek**  
Onbeş Günlük Sosyalist Dergi  
Yıl: 7 / Sayı: 6 / 19 Ağustos 1997

**Sahibi: Emek Yayıncılık Adına**  
Temel Gürsoy

**Genel Yayın Yönetmeni**  
K.Önder İl

**Yazı İşleri Müdürü**  
Aysun Bozdoğan

#### **Abone Koşulları**

**Yurtiçi**  
6 Aylık ..... 1.000.000 TL.  
1 Yıllık.....2.000.000 TL.

**Yurtdışı**  
6 Aylık ..... 120 DM.  
1 Yıllık .....240 DM

**Hesap No:**  
Temel Gürsoy  
İş Bankası/İSTANBUL  
Sirkeci Şubesi 1047 30000 652274

**Adres**  
Hobyar Mah.  
Cemal Nadir Sk.  
H.Fazlıoğlu İşhanı D:63  
Cağaloğlu/İSTANBUL  
Tel-Fax: (0212) 511 09 10

**Avrupa Temsilciliği:**  
Selahattin Karataş  
Post Lager 3000 Bern 1 Ann  
İSVİÇRE

**İsviçre Temsilciliği:**  
H. Kepenek  
Rue Du Lac 15/A  
1020 RENENS / LOSANNE  
İSVİÇRE

**Almanya Temsilciliği:**  
H. Arslan  
Singerhoff Str. 9  
44225 Dortmund / Almanya

**Baskı**  
Sistem Ofset

**Genel Dağıtım**  
BİR-YAY

**Sunu;**

Altıncı sayımızda yeniden buluşmanın mutluluğuyla merhaba;  
Devrimci Emek dergimize Ağustos ayı boyunca bir aylık yeni bir  
kapatma cezasının verildiğini sizlere duyurarak sözlerimize başlamak  
istiyoruz.

Bir yandan demokratikleşme çığırkanlığı yapılan, bir yandan sözde  
basın affı yasasından sıkça bahsedilen bu günlerde, sosyalist basın üzerindeki  
baskılar dahi tek başına bu söylenenlerin kocaman bir yalandan ibaret  
olduğunun ispatıdır. Geçtiğimiz günlerde Kurtuluş Dergisi Ankara bürosuna  
bomba koyulması, Kızılbayrak bürosunun kundaklanma girişimi ve son olarak  
Özgür Gelecek Dergisinin polis tarafından basılması söylediklerimizin  
ispatıdır. Ve yine söylüyoruz ki; bu baskılar tekelci sermaye egemenliğine son  
verilmedikçe ve proletarya diktatörlüğü kurulmadıkça son bulmayacaktır. TC  
Devleti yapısı gereği baskıcı ve teröristtir.

Geçen sayımızda üç bölüm halinde yayınlayacağımızı duyurduğumuz  
"Sosyal Emperyalizm Tezi Aynasında Maoculuk" isimli yazı dizimiz  
önümüzdeki günlerde yayınevimiz tarafından kitap olarak yayınlanacağı için  
diğer bölümlerini yayınlamayacağımızı siz okurlarımıza duyuruyoruz.

Küba'da 25 Temmuz-5 Ağustos tarihleri arasında yapılan XIV. Dünya  
Gençlik Festivaline ilişkin haber ve yazılarımızın bir kısmını bu sayımıza  
yetiştirebildik. Bir sonraki sayımızda daha geniş değerlendirme ve fotoğrafları  
bulabilirsiniz.

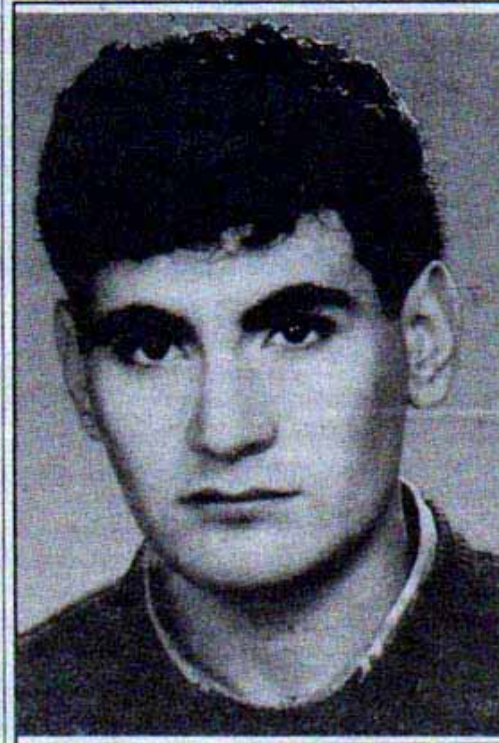
Yedinci sayımızda buluşmak üzere...

Devrim İçin DEVRİMCİ EMEK

#### **DÜZELTME VE ÖZÜR**

\* 5. Sayımızda TKEP/Leninist LGB eylemleri arasında RP Fatih ve Zeytinburnu  
Binalarının bombalanması da geçmiştir. Düzeltir, özür dileriz.

## **YAŞAR BULUT (AGİT) MÜCADELEMİZDE YAŞIYOR!**



"Düşmana, yakılmamış  
mermi teslim etmek yok"  
tu. Leninist bir gerilla için  
bu, bir ilkeydi. Yaşar'da  
her leninist gibi bunu  
özümsemişti. 25 Ağustos  
1993 günü polisle girdiği  
çatışmada da Düşmana,  
yakılmamış mermi teslim  
etmedi.

Ne kadar sürmüştür bu  
çatışma? 15 dakika mı? Bir  
saat mi? Bir yıl mı? Yoksa  
bin yıl mı? Hayır! Çok da-  
ha fala.... Kökeni Sparta-  
küsleredayanır bu çatışma-  
nın. Biteceği günü ise hep-  
imiz biliyoruz: Agit'in, Agit-  
lerin mermileri de bunu  
müjdelemiyor mu zaten?

# KAPİTALİZMİ ALAŞAĞI ETMEK İÇİN DÜNYANIN HER YERİNDE YENİ BİR DEVRİM DALGASI GELİYOR...

"Dolaysız biçimiyle emek zenginliğin ana kaynağı olmaktan çıkınca, emek süresi zenginliğin ve dolayısıyla mübadele değeri kullanım değerinin ölçüsü olmaktan çıkar ve çıkmak zorundadır. Yığınların artık-emeği genel zenginliğin gelişiminin ön koşulu olmaktan, onunla birlikte azınlığın emeksizliği insan kafasının evrensel güçlerinin gelişmesinin koşulu olmaktan çıkar" -Karl Marx-GRUNDRISSE sa:652-

Bütün emperyalist ülkelerde ve belli bir ölçüde emperyalizme bağımlı yeni-sömürge ülkelerde emek zenginliğin ana kaynağı olmaktan çıktığı halde, yine de kapitalizm değişim işlemi ölçü olarak emek süresini ve emek miktarını alıyor. Bu da kapitalizmin kendi çelişkisidir. Makineleşmenin ulaştığı düzey, özellikle de bilimin büyük ölçüde üretim sürecinde kullanılması, yani bilimin üretici güç olmasıyla emek, üretim sürecinin ana öznesi olmaktan çıktı. Makinalı üretimin gözetleyici durumuna gelmesine rağmen, halen sermayenin, değişim değerinde ölçü olarak emek süresini ve emek miktarını alması, kapitalizmin üretici güçlerin toplumsal karakteriyle nasıl bir çatışma içinde olduğunu gösteriyor. Bilimin üretim sürecine girmesi ile birlikte emekten yararlanma en üst düzeye çıkartıldı ve üretimin toplumsallaşması kapitalizm çerçevesinde en ileri sınıra ulaştı. Üretimin yoğunlaşması ve sermaye birikimi artık üretim sürecinde, emek-gücünün kullanımı ile birlikte harekete geçirilen çeşitli faktörlere bağlıdır. Makinanın üretim sürecinde egemen duruma gelmesine karşın Marx'ın belirttiği şu belirleme kapitalizmin iç çelişkisini açık olarak çözümlüyor. "Direkt emek süresinin, harcanan emek miktarının, zenginlik üretiminde belirleyici faktör olması, bu üretimin önvarsayımdır ve önvarsayımı kalır" Üretimin toplumsallaşmış karakterine ve toplumsallaşma eğiliminin önüne geçilmezcesine devam etmesine rağmen, üre-

tim araçlarının özel mülkiyeti ve üretimin sonuçlarına kapitalistler tarafından elkonulması, kapitalizmin üretici güçlerin gelişmesinin önünde nasıl bir ayak bağı oluşturduğunu açık olarak kanıtıyor.

Gerçi üretici güçler kapitalizmin altında büyük bir gelişme gösterdi, bilimin üretici güç olmasıyla, doğanın insan karşısındaki o

**"Toplumun üretken gelişimi ile varolan üretim ilişkileri arasındaki giderek artan uyumsuzluk kendini keskin çelişkiler, bunalımlar, kramplar biçiminde ortaya koyar.. Sermayenin, kendi dışındaki ilişkiler tarafından değil, bizzat kendi varlığını sürdürmesinin koşulu olarak, zorla tahrip edilmesi, pılıntı pırtını toplayıp yerini toplumsal üretimin daha yüksek bir aşamasına bırakması için kendisine verilen işaretlerin en çarpıcısıdır."**

**KARL MARX - GRUNDRISSE**

eski özerkliği çoktan sona erdi ancak, üretici güçlerin gelişme düzeyi bugünkü düzeyin çok üstünde olabilirdi. Eğer kapitalizmin sınırlamaları ve engelleri olmamış olsaydı, üretici güçler daha ileri giderdi. Sermayeden kurtulan üretici güçler çok açıktır ki, daha ileri gidecektir. Kapitalizm, üretim biçimiyle, üretim ilişkileriyle, toplumsal örgütlenmesiyle her yönden gelişmenin önünde ayak bağıdır. Kapitalizm her yönde yıkılmaktadır ve yıkılması zorunludur.

Üretimin toplumsal karakteri ve eğilimi ile üretim araçlarının özel mülkiyeti arasın-

daki uzlaşmaz çelişki kapitalizmin temel çelişkisi olarak gün be gün keskinleşirken; keskinleşmiş çelişkiye dayanan burjuva üretim biçimi çöküş sürecine girmiştir. Emek-sermaye uzlaşmaz çelişkisi olarak kendini koyan kapitalizmin temel çelişkisi ve kapitalizmin diğer tüm çelişkileri emperyalist aşamada en keskin halini aldı. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi sonucu kapitalist ülkeler arasındaki eşitsizlik ve bunun sonucu çelişkiler ve en gelişmiş emperyalist ülkelerin çürümesi de iyice öne çıktı. Uzun süredir yaşanan kapitalizmin gerileme dinamiğinin yerini çöküş dinamiği almıştır. Kapitalizmin çöküşü yalnızca kendi iç çelişkilerinin yıkıcı etkisiyle yaşanmıyor, aynı zamanda bütün ülkelerde proleter sınıflar, yoksul kitleler de bu sonucu hızlandırmak için yeni bir devrim dalgasıyla yanıt veriyorlar. Kapitalizmin eşitsiz gelişimi sonucu kapitalizmin çöküşü bütün ülkelerde aynı anda olmayacaktır ancak, kapitalizmin yıkılması için bütün dünyada, emekçi kitlelerin eskiye göre çok daha devrimci bir kalkışma içine girmeye başladıkları da ortadadır.

Sosyalizmin, yönetimlerdeki karşı-devrim güçleri tarafından tahrip edildiği; sosyalizmin dünya çapında bir güç olmaktan çıkarılmak istendiği günümüz uluslararası koşullarda yani, emperyalist-kapitalist sistemin geçici ve görece bir üstünlük sağladığı bir sırada bütün dünyada yükselen devrim dalgası bu sistemi derinden sarstıyor. Kapitalizmin yıkılmasının kaçınılmazlığını ve kapitalizmi yıkacak bu devrimci güçlerin durumunu daha yakından görelim

"Toplumun üretken gelişimi ile varolan üretimin ilişkileri arasındaki giderek artan uyumsuzluk kendini keskin çelişkiler, bunalımlar, kramplar biçiminde ortaya koyar.. Sermayenin, kendi dışındaki ilişkiler tarafından değil, bizzat kendi varlığını sürdürmesinin koşulu olarak, zorla tahrip edilmesi, pılıntı pırtını toplayıp yerini toplumsal üretimin

daha yüksek bir aşamasına bırakması için kendisine verilen işaretler en çarpıcıdır" Karl Marx-GRUNDRISSE sa:683.

Makinenin üretim sürecinde egemen güç durumuna gelmesine, bunun sonucu üretimin toplumsallaşmasına rağmen burjuva sınıf, üretim sürecinin toplumsal karakterine ters biçimde, toplumsal üretimin sonuçlarına el koymaya devam ediyor. Böylece kapitalist üretim ilişkileri ile kapitalist üretim biçiminin kendisi çatışma içine giriyor. Engels'in söylediği gibi: *üretim biçimi, üretim ilişkilerine başkaldırıyor*. Ancak, üretken güçler ise bu kapitalist üretim biçimine göre o kadar büyük ve gelişmiş hale geldi ki, bu üretim biçiminin, ileri gitmek isteyen üretken güçleri yönetmesi olanaksız hale gelmiştir. Yine Engels'in söylediği gibi *üretici güçler, üretim biçimine başkaldırıyor*. Sanayileşme ile birlikte toplumun üretken gelişimi ileri düzeye vardı. Toplumun üretken gelişimi sonucu, üretimin yoğunlaşması ile birlikte kapitalizmin yapısal sonuçları olan *aşırı üretim krizleri* gündeme geldi. Bu ekonomik krizler tam bir buçuk yüzyıldır kapitalizmin ufkundan hiç gitmediler. Kapitalistler bunun üzerine üretimi düşürerek toplumun üretken gelişimini engellemeye kalkışıyorlar. Bu noktada burjuvazi artık makineleşmenin ve bilimin düşmanıdır. Bu koşullarda toplumun üretken güçleri ancak sermaye niteliklerine karşı başkaldırır ve sermaye niteliklerden kurtulmayı başarırlarsa, daha ileriyeye, üretim araçlarının toplumsallığını tam tanımmasını sağlayacak bir üst üretim biçimine geçebilir. Toplumsal üretimin daha yüksek bir aşamasına geçişin ilk çarpıcı işaretleri daha Marx zamanında ortaya çıkmıştır. Bu işaret şimdi bütün bir üretim biçimini, üretim ilişkilerini ve bunun toplumsal örgütlenmesini havaya uçuracak *komünist devrim* olarak 80 yıldır gündeme oturtmuştur.

Kendi bağrında ne kadar çelişki ve çatışma barındırsa da maddi üretim sermaye birimi için temel koşuldur. Üretimin yoğunlaşması kapitalizmin temel eğilimidir. Kapitalist rekabet, farklı sermayelerin varlığının zorunluluğu her kapitalisti ve toplam sonuç olarak da tüm kapitalistleri daha fazla üretim yapmaya ve bunun için daha fazla makineleşmeye götürür. Üretimin kapitalizm altındaki yoğunlaşması, tek tek ve bütün kapitalistlerin iradelerine rağmen gerçekleşir. Yeniden-üretim olmadan toplum devam edemez, fakat burjuva üretim biçiminde artık olması gereken basit-yeniden üretim değil, ge-

nişletilmiş yeniden-üretimdir. Genişletilmiş yeniden üretim ise pazar sorunu ile sınırlanmıştır. Kapitalizm kendi kendisini sınırlamıştır. Yeniden-üretim her defasında burjuvazi ile proletarya arasındaki toplumsal ilişkiyi de yeniden üretir. Yeniden-üretim aynı zamanda, üretken güçlerin de yeniden üretimi demektir. Böylece sermayenin yeniden üretimi ve birikimi ile birlikte, sermaye düzenini yıkaçak güçlerin üretimi de güvence altına alınmıştır. Kapitalizm her yönden kendi yıkılışını üretiyor. Kapitalizm kendi yıkılışını kendi içinde taşır.

Tekeller, kapitalist üretimin yoğunlaşmasının sonucu olarak doğarlar. Tekeller kapitalist üretimin "*son sözüdür*" Üretimin yoğunlaşması temelinde ortaya çıkan tekelleşme kapitalizmin önlenemez bir yönelimdir. Bunun sonucu kapitalizm, tekelci kapitalizme dönüştü. Lenin, emperyalizm kısa olarak tekelci kapitalizm diye tanımlanacağını söyler. Emperyalizm, kapitalizmin bu en yüksek ve son aşamasında, kapitalizmin bütün çelişkileri, çatışmaları ve bunalımları daha üst düzeyde yeniden öne çıkarlar. Toplumun üretken gelişimi ile kapitalist üretim ilişkileri arasındaki çatışma emperyalizm aşamasında doruğa çıkar. Tekelci kapitalizm, her yönden toplumun üretken güçleri ile çatışma içine girer. Tarihin bu en köklü çatışmasında burjuva üretim biçiminin, burjuva üretim ilişkilerinin ve politik devlet aygıtının yıkılması kaçınılmaz olur. Bu üretim biçiminin kesinlikle yıkılması gerekir ve yıkılacaktır.

Emperyalist aşamada kapitalist üretimin aldığı son biçim *tekelci devlet kapitalizmidir*. Birinci emperyalist paylaşım savaşı sürecinde ortaya çıkmaya başlayan devlet-tekeli bütünleşmesi, kapitalizmin dünya bunalımının yaşandığı 1929 bunalımı sırasında ve sonrasında alması gereken biçimi alır. Tekel-devlet bütünleşmesinde özde olan şey, devletin tamamen tekellerin egemenliğine ve denetimine girmesidir. Devletle bütünleşmiş tekeli kapitalizm (DEBÜTEK) aşamasında, devlet, tekeller yararına piyasaya müdahale eder; tekellerin toplum üzerindeki baskısı ve sömürüsü çok ağır hale gelir. Bir taraftan üretken güçler kapitalizm için yönetilmesi olanaksızlaşacak düzeyde büyümüş ve gelişmiş; öte yandan, üretim araçlarının devletleşmesi, kapitalizmden nasıl kurtulanacağını yolunu gösteriyor. Devlet-tekeli bütünleşmesi ne üretken güçlerin yönetimini sağlayabilir ne de kapitalizmin temel çelişkilerini,

bunalımlarını ve gerginliklerini giderebilir. Tersine, tekeli devlet kapitalizmi, içinde yıkılışının bütün öğelerini biraraya getirir. Kapitalizmi eski eserler müzesine göndermenin bütün koşulları birikmiştir. Sermayenin üretken güçleri yönetemediğinin ve eski feodal sınıfın egemenliği kadar bir egemenliği bile başaramadığının yani egemen olamadığının en belirgin kanıtlarından biri *aşırı üretim krizleri*'dir. Kapitalizm öncesi toplumlar da eksik üretim krizleri gündeme gelirken; yalnızca kapitalist toplumda ve yalnızca kapitalist üretim biçiminde görülebilen *aşırı üretim krizleri* gündeme gelir. Aşırı üretim, üretimin kapitalist biçimde yoğunlaşmasının sonucudur. Kapitalistler, rekabet dürtüleri altında sürekli üretimde yoğunlaşmaya giderken, sık sık ekonomik krizlerle karşılaşır. Kapitalist aşırı üretim ile pazarların sınırlılığı arasındaki çelişki kaçınılmazdır. Aşırı üretim krizleri kapitalizmi temellerinden sarsar ve daha sonraki aşamanın maddi temellerini hazırlar.

Her alanda egemen olan tekelleşme ve devlet-tekeli bütünleşmesi süreci kapitalist üretimi belli ölçüde planlamakla birlikte, yine de, kapitalizmin temel amacı olan artı-değer üretimi, pazarların sınırlılığıyla çevrilir, kapitalizmin aşırı üretim krizleri kaçınılmaz hale gelir. Aşırı üretim krizleri tekeli kapitalizmin tepe noktasıdır. Kapitalist krizler bu en tepe noktada üretken güçleri yıkıma sürüklerler. Toplumsal üretimin ve toplumun üretken güçlerinin sınırsız gelişme eğilimi ile sermayenin kendi doğasından ileri gelen kendi kendini sınırlama eğilimi arasındaki çatışma zirveye çıkar. Toplumsal üretimin değil ama, kapitalist üretim biçiminin sınırlılığı vardır.

İlk olarak geçen yüzyılın başlarında ve ortalarında tek tek ülkelerde görülmeye başlayan kapitalist krizler, giderek *kapitalizmin genel krizleri* olarak bütün kapitalist sistemi temellerinden dinamitledi. Geçen yüzyılda ortaya çıkan kapitalizmin genel krizi, esas olarak emperyalizm aşamasında, kapitalizmin vardığı sınır oldu. Birinci emperyalist dünya paylaşım savaşı sırasında başlayan kapitalizmin gelen krizi, Ekim Sosyalist Devrimi ile birlikte daha derinleşti. 1917 Ekim Devrimi kapitalizmin çöküş sürecini başlattı. Ekim Devrimi, kapitalizmin dünya sistemi özelliğini ortadan kaldırdı. Bu da kapitalizmin dünya krizini kalıcı hale getirdi. Ekim Devrimi ile birlikte sömürgecilik zincirinin parçalanması ve daha sonra sosyalizme

geçişin başka örneklerinin görülmesi sonucu, sosyalizmin bir sistem haline gelmesi ile birlikte, eski pazarlarını yitiren kapitalizm ölümcül bir krize yakalandı. Kapitalizmin genel krizi, kapitalizmi kendi içinde yıkıma götüren en etkin yıkıcı süreçlerin başında gelir. Genel kriz bir ekonomik kriz olmasına karşın, kesin olarak toplumsal ve politik yapının da devasa sonuçları olan krize girmesine önyak olmuştur. Bir bütün olarak genel bir kriz içinde olan kapitalist sistemdir.

Kapitalizmin genel krizi, burjuvazinin toplumsal üretken güçleri yönetmedeki yetersizliğini ve yönetme olanaksızlığını ortaya koyan en çarpıcı kanıttır. Yalnızca bu kadar da değil, kapitalizmin genel krizi, sermayenin toplumsal üretken güçler önündeki ayakbağı oluşunu en çıplak hale getirir ve toplumun önüne bu üretim biçiminden biran evvel kurtulma zorunluluğunu koyar. Kapitalizmin genel krizi, ideolojik olarak da, burjuvaziye büyük darbe vurur. Bugüne kadar kapitalizm üstüne söylenen ne kadar övücü söz varsa bunların tümü, ekonomik-toplumsal krizle birlikte tepe-taklak olur. Burjuvazi, kapitalizmin üstün ve ötesi olmayan bir toplum biçimi olarak sunarken; bunalmaların kendisi bu sözleri yalanlar ve bu sistemin yıkılması gerektiğini gösterir. Kapitalizmin genel krizi burjuvazinin ideolojik konumunu temelde sarsar, burjuva ideolojisi en etkisiz durumuna düşer. Yıkılan yalnızca burjuva ideolojisi değildir; bütün burjuva politik kurumların nasıl da toplumsal gelişme ile çatışma içinde olduğunu en iyi açığa çıkaran kapitalizmin genel krizinin kendisidir. Burjuva politik kurumları, her tür gelişmenin düşmanıdır.

Toplum ancak, kapitalist üretim biçimini, bunun bir parçası olan üretim ilişkilerini ve toplum örgütlenmesi ile politik kurumları yıkarak, tepeden-turnağa alt-üst ederek ileri gidebilecek bir gelişme aşamasına ulaşmıştır. Emekçi sınıfların kurtuluşu, tarihsel bir iştir; tarihsel olarak bunun maddi ön koşullarının oluşmasını gerektirir, kurtuluşun tarihi koşulları ise çoktan oluşmuştur. Burada her şey gelip, toplumsal üretken güçlerin en devrimcisi olan proletaryanın, komünist devrim yoluyla, eski dönemi kapatmasını ve daha yüksek bir toplumsal üretken güçlerin en devrimcisi olan proletaryanın, komünist devrim yoluyla, eski dönemi kapatmasını ve daha yüksek bir toplumsal üretim biçimine geçiş eylemine dayanmıştır. Sosyalizmin 80

yıllık tarihi, kapitalizmi yıkmanın kaçınılmaz ve olanaklı oluşumun tarihi oldu; içinde bulunduğumuz süreç ise bu eski sömürücü sistemden tamamen kurtulmanın artık her bakımdan olanaklı olduğunu gösteriyor.

Marx ekonomik görüşlerini kapitalizmi çözümleyerek açıklar. Ekonomik çözümlemesine farklı toplumları inceleyerek başlamaz. Bunun nedeni, ekonomik dizinlerin ele alınışının, tarih dizinlerinin ele alınışından farklı olmasından ileri geliyor. Tarihler birbirini zorunlu olarak izlerken, ekonomik ilişkiler aynı süreci aynı biçimde izlemezler. Ekonomik biçimler çoğu kez, kendi bağrında daha önceki bütün dönemlerin ekonomik izlerini taşırlar. Örnek olarak ele alalım, meta üretimi kapitalizmden çok eskidir; meta üretimi ancak en gelişmiş biçimini kapitalizmde bulur. Böylece kapitalist meta üretimi ele alındığında, ayrıca buna paralel olarak tarihi dizimleri izlemeye gerek yoktur. Para da aynı durumdadır. Para kapitalizmden çok önceleri ortaya çıktı; ancak para değişim aracı olarak tam haline kapitalizm altında kavuştu. Burjuva toplumu bu açıdan kendi bağrında çok yönlü çelişkileri barındırır. Kendisinden önceki toplumlardan farklı olarak burjuva toplumu çok farklı üretim sürecini temsil eder. Tümü de en gelişmiş ve son biçimini kapitalizm ile bulurlar. Bu temelde, burjuva toplumu sınıflı toplumlar içinde *kendi bağrında çok yönlü çelişkiler* taşıyan tek toplumdur. Bu çelişkiler kapitalizmin dünya egemenliği koşullarında çok daha artar ve iç içe geçer. Kapitalist sistem, kendi yıkıcı çelişkileri ile donanmıştır.

Emperyalizm tekeli kapitalizmdir. Tekelci kapitalizmde, rekabetçi kapitalizm dönemindeki meta ihracının yanında ve esas olarak sermaye ihracı demektir. Sermaye ihracı ise, sermayenin ihraç edildiği ülkelerde halk ayaklanmalarına yolaçar. Lenin, Emperyalizm adlı kitabında emperyalizme karşı ulusal ayaklanmalar doğru biçimde alan Hilferdingden şu alıntıyı alır:

*"İthal edilmiş sermaye, yeni açılmış ülkelerdeki uzlaşmaz karşıtlıkları iyice derinleştirir, ulusal bilinçleri uyanmakta olan halklarda, o çağrısız konuklara karşı büyüyen direnmeyi uyandırır; bu direnme, kolayca, yabancı sermayeye karşı tehlikeli birtakım önlemlere dönüşebilir. Eski toplumsal ilişkiler temelde değişikliğe uğrar: tarihin kenarında kalmış uluslar'ın binlerce yıldan beri süregelen tarihsel yalnızlıkları bozulur; onlar da kapita-*

*list girdaba sürüklenirler. Bizzat kapitalizm, yavaş yavaş, boyun eğmiş toplumlara kurtuluşun yollarını ve araçlarını hazırlar. Ve bu toplumlar, bir zamanlar, Avrupa uluslarının en yüce amacı olan bu amaca, ekonomik ve kültürel özgürlüğün bir aracı olarak, birleşmiş ulusal bir devlet kurmaya doğru yönelirler. Bu bağımsızlık hareketi, Avrupa sermayesini, en değerli ve en umut veren sömürü alanlarında tehdit etmektedir ve Avrupa sermayesi, ancak askeri güçlerini durmaksızın arttırmak yoluyla egemenliğini koruyabilmektedir"* (Aktaran Lenin, *Emperyalizm sa:128-129*)

Sermaye ihracının ilk dönemleriyle ilgili bu belirlemeler üzerinden uzun zaman geçti, yeni gelişmeler oldu. Sermaye ihracıyla birlikte kapitalist ilişkiler bütün dünyada yaygınlık ve derinlik kazandı. Bütün uluslar dünya ticareti ağına sokuldu; her ulus "kapitalist girdaba sürüklendi"; Dünya bir taraftan bir avuç gelişmiş kapitalist ulus ile diğer taraftan, bu uluslar tarafından ezilen, sömürülen ve ulusal-sınıfsal baskı altına alınan ezilen uluslar biçimindeki bölünme öne çıktı; sermaye ihraç edilen uluslarda başgösteren ayaklanmalar sonucu, sömürgecilik sistemi parçalandı; genelde emperyalizmin ve özelde de ABD emperyalizminin sermaye ihracının bir özelliği olarak ortaya çıkan yeni-sömürgecilik sistemi ortaya çıktı; yeni-sömürgecilik kapitalizmin egemenliğine bağlı olarak toplumsal kurtuluş mücadeleleri öne çıktı; Ekim Devrimi, ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşları ve sosyalizmin bir sistem haline gelmesi ile birlikte, emperyalizm pazarlarını korumak için eskisine göre çok daha büyük bir askeri gücü beslemek zorunda kalıyor, NATO bir anlamda da bu amaçla kuruldu. İki kere Avrupa'nın yıkımına malolan militarizm ve savaş makinesi en sonunda ABD emperyalizminin öne geçmesinin koşullarını yarattı. ABD tarafından olağanüstü düzeye çıkartılan militarizm ve savaş makinesi en sonunda, onu geliştirenleri yutacak bir aşamaya gelmiş dayanmıştır. Ancak, bundan önce, tüm dünyada uzlaşmaz karşıtlıkları keskinleştiren emperyalizme en öldürücü darbe bağımlı kapitalist ülkelerden gelecektir.

Emperyalizm "...her planda gericilik ve bu alanda mevcut uzlaşmaz karşıtlıkların aşırı ölçüde yoğunlaşması."dır. Tekelcilik egemenlik peşinde koşar; bu yüzden emekçi kitlelerin özgürlük eğilimi ile çatışır. Tekelcilik her adımda, kitlelerin özgürlük istemi ve

mücadelesiyle karşılaşır. Ekim Sosyalist Devrimi ile başlayan yeni dünya tarihi, emperyalizme karşı her adımda mücadele veren çeşitli ülkelerdeki emekçi kitlelerin bütün bir yüzyıl dolduran eylemleriyle biçimleniyor.

Tekelcilik kesinlikle uzlaşmaz sınıf karşıtlıklarının ve çatışmalarının yoğunlaşmasını getirir. Sınıf karşıtlıkları ve çatışmaları emperyalist ülkelerde suni yollardan "yumuşanmış" olsa da, bütün karşıt sınıf çelişkileri ve çatışmaları, emperyalizm tarafından dünya pazarları ağına sokulan bağımlı kapitalist ülkelerde yoğunlaşır. Yüzyılımızın son yarısı, bağımlı kapitalist ülkelerdeki sert ve yoğun sınıf savaşlarına sahne oldu. Emperyalizm ile birlikte kendi işçilerini burjuvalaştıran, kapitalistler, bunun sonucu belki kendi Paris Komününü, 8 Martların, 1 Mayıslarını ve geçen yüzyılda gelişmiş kapitalist ülkelerde görülen nice işçi ayaklanmalarını belli bir dönem için bastırdılar, ancak bu defa aynı uzlaşmaz çelişkileri ve çatışmaları bağımlı kapitalist ülkelerde yoğunlaştırdılar. Yoğun sınıf savaşlarının, yaşandığı bağımlı kapitalist ülkelerin bir kısmında işçi ve köylü sınıfları zafere ulaştı, diğerleri ise devrim yolunda. Emperyalizm bütün bağımlı kapitalist ülkelerde bunun koşullarını sağlamıştır. Bağımlı yoksul ülkelerde, emperyalizmin kâr oranı ve egemenliği artarken, buna karşılık yoksul halkların yoksulluğu da daha da artıyor. Emperyalizm bu ülkelerde hergün yeniden-üretimi gerçekleştirirken; aynı zamanda emperyalizmle, yoksul halkların arasındaki toplumsal ilişkileri de yeniden-üretiyor. Bu üretim sürecinde bir taraftan emperyalistler ve işbirlikçi kapitalistler için servet birikirken; öte yandan yoksul kitleler için de sefalet birikimi gerçekleşiyor. Yaşanan bu süreç sonucu, bağımlı ülkelerde kitlelerin başkaldırıları ve savaşları yoğunlaşıyor.

Bağımlı ülke halklarının emperyalizme ve kapitalizme karşı başkaldırıları 80'den sonra da devam etti. Devrimci mücadelenin bu tarihten sonra devam etmesi çok önemlidir. 80'den sonra Sosyalist ülkelerde karşı-devrimciler emperyalist destekli darbelerle politik yönetime geldiler, çok kısa süre içinde sosyalizme ait ne varsa tüm sosyalist kazanımları tahrip etmeye giriştiler. Bu süreç, dünya haklarını en önemli desteğinden yoksun bırakırken; aynı zamanda emperyalizme de geçici olarak dünyada üstünlük sağlıyordu. Yeni dünya koşullarının bütün avan-

tajlarını çok iyi kullanan emperyalizm, dünyadaki devrim odaklarını susturmaya, halklara yönelik saldırılarını artırmaya yöneldi. Bir çok ülkede bunun somut örnekleri de görüldü. Emperyalizmin lehine sağlanmış olan yeni dünya şartlarında, yine de halklar savaşmaya devam ettiler. Halkların birkaç kıtada savaşmaları, ezilen halkların özgürlük mücadelesinin dış destekli olmadığını, doğrudan emperyalist-kapitalist sistemin bağrındaki çelişkilerden kaynaklandığını bir ke-re daha herkese gösterdi. Emperyalist-kapitalist sistem kendi yıkıcı iç çelişkileriyle sarsılıyor. Bağımlı ülkelerin emperyalizme olan bağımlılıkları arttıkça, bu çelişkiler ve çatışmalar bütün emperyalist-kapitalist sistemi daha derinden sarsar.

Güney Kore'de, Orta Doğu'da, Kürdistan ve Türkiye'de kitlelerin sürekli mücadele içinde iken, Meksika'da, Peru'da, Kolombiya'da ve diğer bir çok Latin Amerika ülkesinde ve dünyanın pek çok köşesinde emekçi kitleler emperyalizme ve kapitalizme karşı son on yıl içinde etkin mücadele örnekleri ortaya koydular. Emperyalizme, kapitalizme ve burjuva diktatörlüklerine karşı devrimci kitle mücadeleleri, bu mücadelelerin verildiği ülkelerle sınırlı olmadığı gibi, bundan sonraki dönemde dünyanın her köşesinde ezilen-bağımlı ülkelerin emekçi halkları devrimci ayaklanmanın ve silahlı savaşın yeni örneklerini yaratacaklardır. Bundan geriye düşüş olmayacak, tersine yükseliş olacaktır. Bunun anlamı, bu ülkelerde kapitalizmin kendi iç çelişkilerinin ve çatışmalarının çok keskin olduğu, ancak devrimle sonuçlanacak çözümleri kendi içinde taşıdığına açığa çıkmasıdır. Ne var ki, anlaşılıyor ki, ne emperyalizm ne de işbirlikçi burjuvalar, yükselmekte olan büyük kitle ayaklanmalarının tehlikesini anlayabilmiş değiller. Uluslararası burjuva güçler, yapılan eylemlerin geçici, sınırlı ve yenilgiyle sonuçlanacağını sanıyorlar. Oysaki, bu defa ki devrim dalgası öyle yüzeysel ve geçici ya da sınırlı değildir. Ekonomik, toplumsal, tarihsel ve politik nedenlerden ötürü köklü, yaygın ve sürekli olacaktır. Dünya tarihini izleyen, önümüzdeki dönemde bunun ne demek olduğunu öğrenecektir.

Oluşmuş olan maddi ve politik koşullar yeni-sömürgelerde bugüne kadar ki en yaygın ve derin halk ayaklanmalarının ve devrimlerin kaçınılmazlığını dayatıyor. Yeni sömürgelerle, emperyalizm ilişkisi, bu ilişki-

nin ilk kurulduğu dönemden farklı özellikler gösteriyor. Emperyalizm "kurtulmuş" ülkelere ya da eski sömürgeleri yeni bir sömürü biçimi olan sermaye ihracı ya da ekonomik bağımlılık yoluyla kendi egemenliği altına alma girişimi tamamlanmış ve bugün yeni-dünya düzeni ve neoliberalizm gibi politikalarla yeni-sömürgeler tamamen emperyalizmin egemenliğine girmişlerdir. Emperyalizm bu ülkelerde bir "dış" olgu olmaktan çıkmış ve bir "iç" olgu olmuştur; Aynı biçimde yeni sömürgelerde emperyalist, kapitalist sistem için bir "iç" olgu olmuştur. Fakat, aradaki farklılık azalmamış, tersine eşitsizlik daha da büyümüştür. Sermayenin, ücretli emeği yaratması; ücretli emeğin sermayeyi yaratması nasıl emeğin, sermaye tarafından sömürülmesini ve sermayenin emek üzerindeki egemenliğini kaldırmıyorsa, yeni-sömürgelerini ve emperyalizmle olan ezen ve ezilen, sömüren ve sömürülen ilişkisin ortadan kaldırmaz, tersine güçlendirir. Emperyalizmin Meksika'da diğer Latin Amerika Ülkelerinde AB içinde uygulamaya koyduğu politika ile yeni-sömürge ülkeler tamamen emperyalizmin ücretli köleleri durumuna geldiler. Bu ise emperyalizme karşı ve kapitalizme karşı sınıf savaşlarının ve halk ayaklanmalarının maddi koşullarını pekiştiriyor. Politik koşullar da, hem yeni-sömürgecilik temelinde geliştiren ve aynı zamanda on yıllardır verilen devrimci mücadeleler de yükseliyor. Halklar, emperyalizme, kapitalizme karşı ve burjuva diktatörlüklere karşı savaşta, ilerde kendilerini zafere götürecek büyük birikim elde ettiler; bu süreçte kazanılan her devrimci mevzii, daha ileriye atılmak için kazanılmış birer mevzii rolü oynuyor. Şimdi proletarya ve emekçi halk kitleleri sağlam mevziilerden devrimi geliştiriyor.

Burjuvazi üretken güçleri XVIII. yüzyılın kapitalist ülkelerinde geliştirdikten sonra, aynı şeyi yeni-sömürgelerde de gerçekleştirdi. Kapitalizm, emperyalist ülkelerde nasıl toplumsal üretken güçlerin önünde ayakbağı ise, aynı şey bağımlı kapitalist ülkelerde de geçerlidir. Toplumsal üretken güçler, bütün dünyadaki üretken güçler olarak her yerde kapitalist kabukla çatışma içindedir. Bu kapitalist kabuk farklı zaman ve süreçlerle de olsa, ama her yerden kırılacaktır. Dünyadaki toplumsal üretken güçler yalnızca bu yönde ilerliyor. Dünyanın her yerinden kapitalizmi alaşağı etmek için büyük bir devrim dalgası geliyor.

Uğur GÜNDÜZ

# BASİTLİKTEN KAFA KARIŞIKLIĞINA

"Devrim kitlelerin eseridir," Bugerçek, devrim mücadelesinde kitle ve kitle hareketinin önemli bir yeri olduğunu ifade eder. Devrimi komploculukla karıştırmayan herkes için bilinen bir gerçektir bu. Ama her genel doğrudan olduğu gibi, bu doğrudan da, farklı yorumlanmaktan kaynaklı, farklı çizgiler ortaya çıkmaktadır.

Genel teorik çerçeveyi çizmekle başlayalım...

Kitle hareketinin gelişimi devrim mücadelesinin gelişimini, pratik politakları doğrudan etkiler. Kitle hareketinin kendisi ise, karşılıklı sınıfların bilinç düzeyine ve bunların örgütlü maddi biçimleri arasındaki güçler ilişkisine; bunların yansıması olarak politik biçimleşme sürecine; tarihsel gelişim koşullarının etkisine... tek sözle sınıf savaşının ulaşmış olduğu düzeye bağlı bir gelişim seyri izler. Kitle hareketi de tıpkı doğa yasaları gibi yasalara bağlıdır; diyalektik yasalara uygun olarak gelişir. Ve bu gelişim sürecinde, devrimi hazırlayan, büyüten, zaferin koşullarını oluşturan önemli bir etkidir; devrimin gelişmesinin hem nedeni, hem sonucudur.

Kitle kavramı doğal olarak nicelikte birlikte ele alınır. Bir anlamıyla kitle bir niceliği ifade eder. Ama yalnızca nicelik demek değildir; niceliğin olduğu her yerde nitelik de vardır çünkü. Kitle hareketi belirli nicelikte bireyin nitel iradesini yansıtır. Açıklayalım. İnsanlar kendi tarihlerini kendileri yaparlar ve tarih, bu yönüyle insan iradesinden bağımsız değildir. Çok çeşitli varlık koşulları tarafından belirlenmiş binlerce bireysel iradenin bir araya gelmesiyle, tüm bu iradelerin üzerinde, onların her birinden farklı, organik bir bütün olarak gizleşmiş bir güç ortaya çıkar. Bu noktadan sonra

artık birey yoktur; artık bir YIĞIN İRADESİ ve bunun ifadesi olarak bir KİTLE HAREKETİ vardır. "Tarih yapan" bireylerin niceliği belli bir noktadan sonra bir nitelik sıçraması geçirmiş ve ortaya kitle-yığın hareketi çıkmıştır. Tek tek bireylerin bireysel sorunları, bireysel tasarımları toplumsal bir sorun ve toplumsal bir tasarım haline gelecek son biçimlenişine ulaşmaya kadar geçireceği serüvenli yolculuğuna başlamıştır. Başlangıçta tek tek bireylerin farklı varlık koşulları tarafından belirlenmiş iradeleri vardı. Bu süreç, nicel birikim üzerinden kitle yığın hareketini doğurur ve kitle hareketi kendi içinde bir dizi nicel birikim ve nitel sıçrama neticesinde toplumsal bir dönüşümün kaldırıcı haline gelir.

Kitle eylemlerinde nicelik niteliğin belirlenmesinde önemlidir. Nicelik, çoğu zaman eylemin, öz, biçim ve araçlarını belirler; bunun tersi de doğrudur, eylemin niteliği, yani öz, biçim ve araçları da niceliği belirler. Bu yönüyle kitle hareketinde hem nicelik, hem de nitelik önemlidir. Nicelik hareketin yaygınlığını, nitelik ise yoğunluğunu (derinliğini) gösterir. Nicelik (hareketin yaygınlığı) belli bir birikimle niteliğe (hareketin yoğun-derin biçimine) dönüşür. Örneğin, herhangi bir eylem türü, önce yığın içinde, yinelemeler şeklinde, yani aynı tür eylemin farklı alanlarda tekrarlanması şeklinde yaygınlaşır; bu, nicel birikim dönemidir. Tek tek eylemler, ancak belirli bir etkiye sahipken bu eylemlerin yaygınlaşması sonucu yoğunluk oluşur. Bu eylemlerin üst üste binmesi sonucu oluşan bir yoğunluktur ve tek tek eylemlerle karşılaştırılmayacak bir etki doğurur, sistemi sarsmaya başlayan bir etkinlik kurmaya başlar. Bu

gelişme niceliğin niteliğe dönüşmesidir. (Ayrıca içinde belirtilen; nicelik, hareketin yaygınlığıdır derken, burada, hem tekil hareketin yaygınlığındaki yaygınlığından, yani eyleme katılımdan, hem de eylem biçiminin bizzat kendisinin yığın içinde yaygınlaşmasından, yani benzer eylemlerin farklı alanlarda yaşam bulmasından söz ediyoruz. Sonuçta, her iki biçim de eyleme katılımı içerirse de, özellikle ikinci tür yaygınlaşma nitel sıçramada önemli rol oynamaktadır.)

Tüm bunlardan sonra eklemeliyiz: Her zaman nicel birikim nitel sıçramayı doğurmaz. Kitle hareketi sonsuz değildir. Hiç bir yığın eylemi çok uzun süre devam etmez, her kitle eylemi kendi sürecinde bir noktadan başlar, gelişir veya biçim (ve öz) değiştirerek bir başka eyleme evrilir, ya da kabarmanın doruğundan sonra düşüşe geçer ve söner. Kitle eylemlerini devrimin birer kaldırıcı haline getirmek isteyen her gerçek devrimci için, şu bir kuraldır: Önemli olan eyleme katılımı artırmak peşinde koşmak değil, her eylemin DORUK noktasını çekebildiğimiz kadar yükseğe çekmek ve süresini uzatabildiğimiz kadar uzatmaktır. Dikkat edilsin, genel olarak eylemin süresini uzatmak ya da eylemi zamana yaymak değil, eylemin DORUK'unu uzatabildiğimiz kadar uzatmaktan söz ediyoruz. Niteliği artırmak için çaba harcamaktır bu. Kimyadan bir örnekle açıklamamıza devam edelim. Kimyada eşik enerjisi denilen bir şey vardır. İki element bir tepkimeye sokulduğunda, birleşerek yeni bir element oluşturmak için bu eşik enerjisine sahip olmak zorundadır. Tıpkı bir insanın kapıdan içeri girmek için kapı eşini aşmak zorunda oluşu gibi, yeni bir madde oluş-

turmak üzere tepkimeye sokulan iki element de bu eşik enerjisini aşmak zorundadır. Eğer bu iki element gerekli enerjiye sahip değilse, birleşme gerçekleşmez, yeni madde oluşmaz. O zaman dışardan müdahale gerekir. Ya katalizör katılır, ya bizzat dışardan enerji verilir, örneğin ısıtılır. Ortamdaki element miktarını artırmak, yani niceliği artırmak işe yaramaz. Burada her elementin enerjisini artırmak gerekir, yani onu nitel yönden geliştirmek gerekir. Bu durum, bu mantık, kitle hareketi için de geçerlidir. Bir eylemin niteliğinin, yani onun öz, biçim ve araçlarını geliştirmeden, değiştirmeden, o eyleme katılımı artırmakla devrim mücadelesine katkı sunulmuş olmaz. Örneğin, yürüyüp, slogan atıp dağılmakla sonlanan eylemlere, elli bin yerine yüz bin kişiyi götürmüş olmak, devrime nitelik açıdan hiç bir şey katmaz. Tıpkı Aralık-Ocak gösterilerinde olduğu gibi, kalabalığı biraz daha artırmış olursunuz, o kadar! Ama bu devrimi güçlendirmek şöyle dursun, burjuva muhalefete güç katar. Ve eğer, kitle eylemi beyin ve akıllarına nicelikten başka bir şey gelmeyen "öncüler" her gördüğü kalabalığın peşinden koşmaya devam ederse burjuva muhalefet, devrimin zararına güçlenmeye devam edecektir. Gelin görün ki, bizim sosyalistlerimiz, ortalama sol düşüncenin üzerine çıkmayı bir türlü beceremediler. Özellikle kitle gibi nicelikte ilgili bir konu olunca!.. Her kitle eylemi için, ne kadar insanı eyleme götürdüklerini belirler ve bunu güçlülüğün belirtisi sayarlar. Kitleyi nicelikte özdeşleştirmek, niteliği unutmak... eylemin coşkusu ve gücünü katılan insan sayısıyla bir tutmak, işte ortalama sol düşüncenin kitle hareketine yaklaşımının kaba hatlarıyla çizilmiş hali!

Ortalama sol düşüncenin kitle hareketine yaklaşımı en açık olarak kitle eylemlerinin değerlendirildiği haber-yorum yazılarında görülebilir. Yayımlanan Haber-yorum yazılarına baktığımızda, eyleme kaç kişinin katıl-

diğna ve değerlendirmeyi yapan sosyalist yayının kortajının kaç kişi olduğuna ilişkin tümceler çarpıcı gözümüze. Peşinden, bakış açısı kendi kortajı ile sınırlı olmak üzere, cereyan eden olaylar aktarılır... yazı sona erer. Eylemin devrim mücadelesindeki yeri nedir, kitle hareketinin genel gelişiminde nereye denk düşer, vb. üzerinde durma gereği duyulmaz. Kitlenin doğal olarak nicelik kavramını içermesi, bütün bir eyleme nicelik penceresinden bakma ve nicelik açısından değerlendirme sonucunu doğurur. Bir örnek vermek için, ortalama sol düşüncenin Aralık-Ocak aylarında Ankara'da düzenlenen gösterileri değerlendirmelerine değineceğiz.

Sosyalist yayınların birçoğu, Aralık-Ocak gösterilerini değerlendirirken, bu eylemleri 1 Mayıs Kadıköy eylemiyle karşılaştırdılar ve coşku olarak onunla bir tuttular. Oysa Kadıköy eylemiyle Aralık-Ocak gösterileri arasında niceliklerinden başka, yani eyleme katılım sayısından başka bir ortaklık yoktu. 1 Mayıs'ta Kadıköy'de meydana gelen şey bir kalkışmaydı. Ankara gösterileri ise tüm çabalara karşın burjuva muhalefet sınırlarını aşamayan, eyleme katılanların boşalmasından başka bir sonuç doğurmayan, devrime nitel olarak hiçbir katkı sunmayan eylemlerdi. Özellikle Türk-İş'in başını çektiği burjuva sendikacılar tarafından düzenlenen eylem, bilinçli-planlı bir şekilde, yığın ile sosyalist hareketi birbirinden uzak tutan, sosyalistlerin eyleme etkisinin önünün alındığı, yığın gücünün burjuvazinin "temiz toplum" teraneleri için heba edildiği bir eylemdi. Kadıköy burjuvaziden ve düzenden kopuşu simgelerken ve tüm eksiklerine karşın devrime güç kattarken; Ankara eylemleri, bunun tam tersine, kitle gücünü burjuva muhalefet sınırlarına çekerek sosyalist harekete ve dev-

rime güç kaybettirmişti, düzenle barışmanın simgesi olmuştur. Bu iki eylem arasında nitelik olarak böylesine korkunç farklar varken, kitle eylemi deyince akıllarına kaç kişinin katıldığından başka bir şey gelmeyen ortalama sol düşünce tarafından aynı kategoriye konulmakta. Zaten bu aynı bakış açıdır ki, burjuvazinin bizzat örgütlediği ve burjuva muhalefetin bir biçimi olan "1 Dakika Karanlık" eylemine destek veriyor.

Kitle hareketini bir nicel hareket olarak algılama, sol harekette yığın eylemlerinde daima kitlesel olma mantığının öne çıkmasına yol açıyor. Kitlenin ortalama ve hatta bazan geri bilincine hitap etme; hemen herkesin katılabileceği (ve böylece nicelik olarak büyük) eylem önerileri getirme, sıkça karşılaştığımız bir durum. Sanki yığın, tüm iradelerden bağımsız bir şekilde, sınıf savaşının kendisi tarafından, bu savaşta "bizzat doruğun ken-



arından hareket geçmeye itilmemiş gibi, sanki devrimcilerin (sosyalistlerin) işi ortaya çıkan kitle eylemlerini devrimin kaldırıcı olmak yolunda ilerletmek değil de, bizzat kitle eyleminin kendisini yaratmış gibi... ortalama ve hatta geri kitle bilinciyle flört etmek, kitle eylemi yaratmaya çalışmak ve "hareket olsun da ne olursa olsun" mantığıyla politika üretmek, sol harekette yaygınlık kazandı. Ne öneriler çıkmadı ki or-

taya!... Eğer kitle evine beyaz perde çekmek istiyorsa onlarla birlikte biz de yapalım diyenleri mi dersiniz, okul çocukları gibi kurdele takma yarışına girenleri mi... Gözleri nicelikle sakatlanmış bilinç, en geri, en liberal eylem biçimleri önerdi durdu. Önerilen eylemlerin içerikleri de (özü) biçimleri kadar geriydi. Açıkça söylenmese de, "nerede hareket, orda bereket" mantığıyla, kitle nereye giderse peşinden gidiliyor, niceliğin, kalabalığın ardından sürükleniliyor. Diyalektik bakıştan, tarihsel yaklaşımdan uzak, "herkesle birşeyler yapmak lazım... düdüğü çalanla düdüğü çalmak, yürüyüş yapana yürümeye, perde-kurdele asanla perde-kurdele asmak...; reformistlerle muhalefet bereketine katılmak, ve bu arada da devrimcilerle düzen-dışı eylemleri örgütlemek..." düşüncesiyle ilkesiz, yaransız, kendiliğindenci bir şekilde devrimin akışında sürüklenip duruluyor. Günümü-

zün yaygın mantığı işte bu! Biz bunları yazdıkça; tüm sorunları getirip iktidar sorununa bağladıkça; kitle bilincinde bulanıklık yaratacak tüm eylem önerilerini eleştirip karşı çıktıkça; ve en sonu, burjuvazinin gündemleriyle kendimizi ve kitleyi boğmak yerine, bu gündemlere "burun kıvrıp" bıkmadan-usanmadan devrimin temel sorunlarını öne çıkarttıkça... evet biz tüm bunları yaptıkça, ortalama sol düşünce bizi "düz mantık" yü-

rütmekle suçluyor. Onlar tam da yukarıda açıklamaya çalıştığımız şekilde düşünerek bize bu eleştiriyi getirecekler, marksizmin genel doğrularını önümüze koyacaklar. Adımızı anarak yapmasalar da, üstü kapalı olarak yaptıkları şey budur. Marksizmin genel doğrularını bir sakız gibi çiğneyip durmaları boşuna değildir.

Mücadele biçimlerine marksist yaklaşımın genel çizgilerini sürekli önümüze getirerek, bizi "düz mantık" yürütmekle suçlayanlar, Lenin'in ünlü Gerilla Savaşı adlı makalesindeki sözünü aktarıp duruyorlar. Lenin, adı geçen yazıda, marksistlerin mücadele biçimlerini somut koşulların tahlilini yaptıktan sonra yaşamın içinden çıkarttıklarını, hiçbir mücadele yöntemini peşinen reddetmediklerini vs. anlatır. Bizdeki ortalama sol düşünce de Lenin'in oradaki sözüne sarılır ve her yerde aynı sözü yinelerler: "Marksistler hiçbir mücadele biçimini peşinen reddetmezler. Bu sözü aktarır ve peşinden "perde, mum, kurdele..." koşturup dururlar. Evet, marksistler hiçbir mücadele biçimini peşinen reddetmezler". Marksizmin yaşayan ruhu olan diyalektik gereği böyledir bu. Ama aynı şekilde, yine diyalektik gereği, "marksistler hiçbir mücadele biçimini peşinen kabul de etmezler". Lenin'in belirttiği mantık budur! Mücadele biçimini somut durumun somut tahliline göre belirlemek budur! Burada mücadele biçimlerine tarihsel yaklaşım söz konusudur. Yani... "hiçbir mücadele biçimini peşinen reddetme..." mek adına, devrimci durum ve iç savaş koşullarında, örneğin parlamenter budalalıkları, meşruiyet peşinde koşmayı savunmaya hiçbir marksistin hakkı yoktur. Yine aynı şekilde, devrimin temel sorunları orta yerde dururken, "daha büyük kitleyi kucaklamak" için, nicelik için hareket et-



mek, marksist olarak değil olsa olsa küçük burjuva türkekliliyle hareket etmektir. Lenin'in yaklaşımı budur; tarihsel bakış açısidir. O çok bilinen ve çok yinelenen popüler deyimini kullanacak olursak, burada, "herşey basitten karmaşığa doğru gelişir" diyalektik ilkesine uygunluk vardır. Ama her şeyi birbirine karıştırmakta usta olan ortalama sol düşünce çizgisini aşamayan sosyalistlerimize gelin bunu anlatın bakalım! Onlar besmele çeker gibi "herşey basitten karmaşığa doğru gelişir" der, ama bu diyalektik ilkeyi hiç anlamadıkları için, silahların konuştuğu şu iç savaş günlerinde mum, perde, kurdele... ile uğraşırlar. Öyle ya, madem "her şey basitten karmaşığa doğru gelişir", onlar da perde-kurdele asmak gibi, ya dasağdan-soldan çıkıp üçerli-beşerli kişiler olarak Ankara'ya yürümek gibi bir "basit'ten başlayarak "karmaşık"a, devrime veya devrimin kaldırıcılarından birine ulaşırlar?!.. Hem "basit" bu türden bir "basit" olunca, nasıl olsa kitleler için "kabul edilebilir ve meşru" olduğundan katılım da (nicelik) yüksek olur. Ve bu türden basitliklere karşı çıkınca "düz mantık" yürüten biz oluyoruz, öyle mi?

Şimdi biz, her "basit" kendinde "karmaşık" ve her "karma-

şık" ise kendinde "basit" desek ve ardından eklesek: her "basit" kendinden önceki sürecin "karmaşık"ı, her "karmaşık" ise kendinden sonraki sürecin "basit"i olur; "basit" kendinden önceki sürecin pek çok "basit"inin bir bileşimi olarak "basit"tir, yani aslında "karmaşık"tır, ve "karmaşık" kendi bulunduğu süreçte, "basit"lerin bileşimi olarak bir "karmaşık", bir sonraki süreçte yine bir "basit"tir... Hemen söz oyunu yaptığımız düşünülecek, ve başta ortalama sol düşünce "durumu kurtarmaya çalıştığımız" düşüncesine kapılacaktır. Ama gerçekte ne yukarıdakiler bir söz oyunudur, ne de bu çaba bir "durumu kurtarma çabası". Bu diyalektik ilkede ne "basit" ortalama sol düşüncesinin basitliğine benzer, ne de "karmaşık" onların kafa karışıklığına! Diyalektik kavranmadıkça, tıpkı ortalama sol düşünce gibi, basitlikten kafa karışıklığına gidip gelmekten kurtulamayız. Yeri geldiğine göre artık bu diyalektik iklenin açıklanmasına geçebiliriz.

"Her şey basitten karmaşığa doğru gelişir" ilkesi, hareket süreçlerini tanımlayan bir ikledir, hareketin bir yasasıdır. Maddesiz hareket ve hareketsiz madde olmayacağından, bu, aynı zamanda maddenin bir gelişim ya-

sasıdır; sarmal "helezonik" bir gelişimi ifade eder. Bu gelişim, hani şu rüzgarlı havalarda karşılaştığımız hortumları andırır. Bu tip hortumlar, bir noktadan başlayan, göğe yükseldikçe genişleyen, bir dönme hareketi yapan şekildedir. İçine aldığı toz ve çöpler dönmeye başlar; her dönüşünde daha yukarı tırmanır, her dönüş daha büyük daireler şeklindedir. Aynı tip olaya sularda da rastlanır, ve bunlara "girdap" adı verilir. Girdaplar su yüzeyinde genişler ve derinlere inildikçe daralırlar. Aynı hortumlardaki gibi dönerler ve bu dönüşe kapılan cisimleri her bir dönüşte daha derinlere çeker. Bu tip olaylarla hepimiz karşılaşmışızdır. Bu şeklin temel özelliği şudur: Harekete kapılan cisimler sürekli dönme hareketi yaptığı halde, yani aynı tipte bir hareket yaptığı halde, hiçbir dönüş bir öncesinin tekrarı olmaz. Sürekli büyüyen bir daire çizer ve her dönüşünü tamamladığında başlangıç noktasına değil de, bu noktanın daha yukarısına ve daha dışına varır. Yani hareket sürekli büyür, gelişir. Doğadaki hareketin şekli işte budur. "Nicel birikim nitel sıçramayı doğur..." dediği hareket, "her şey basitten karmaşığa doğru gelişir" şeklinde ifade edilen hareket, işte bu örnekteki türden bir hare-

kettir, bir gelişim sürecidir. Okurdan bu hareket biçimini akılda tutmasını isteyerek açıklamamıza devam ediyoruz. Doğada kendi başına buyruk, diğer hareket süreçleriyle ilişkisi olmayan hiçbir hareket yoktur. Tüm hareketler birbirleriyle ilişkilidir. Hem her bir hareket, hem de bu hareketlerin bileşimi olan bütünsel gelişme, hortum örneğindeki gibi bir yol izler. Herhangi bir hareket süreci bir diğerinin altında, üstünde; sağında, solunda; ya da izdüşümünde (çakışık, üstüste) yer alır. Her hareket sürecinin başlangıç noktasına "basit", bitiş noktasına ise "karmaşık" diyelim. Yukarıdaki şekle göre, peşpeşe gelen iki hareket sürecinden birincinin bitiş noktası, yani "karmaşık"ı, ikincinin başlangıç noktası, yani "basit"i olur. Peşpeşe pek çok hareket sürecini düşündüğümüzde, her "basit" in aynı zamanda bir "karmaşık", her "karmaşık" ın ise bir "basit" olduğunu görürüz... Şimdi burada aktarılanların ışığında okur, yukarıda söz oyunu gibi gelen bölümü yeniden okuduğunda bizim hiç de söz oyunu yapmadığımızı görecekler. Artık kimin "düz mantık" yürüttüğüne okur karar versin.

İlkeyi bir de bizdeki kitle hareketi özgülünde ele alalım. 12



Eylül sonrası, uzunca bir süre kitle hareketi görülmedi. İlk eylemler (tutsak yakınlarının eylemini dışarda tutuyoruz) son derece ilkeldi. Hadi buna "basit" diyelim. Bu dönemin eylemleri saç kesme, sakal bırakma, toplu vizite gibi ilkel eylemler, bıyığın yarısını kesme, pijamalı yürüyüş gibi ilkellikten de sözede-meyeceğimiz eylemlerdi. Aynı dönemde grevler de gündeme gelmeye başladı. Bu ilkel eylemler kitle içinde yaygınlaştı (nicel birikim dönemi). Her eylemin kendi içinde ilkel bir "karmaşık"ı da vardı. Sınıf savaşının gelişimine uygun olarak, eylemler de gelişmeye başladı. Kitle, aynı olmasa da, benzer eylemler yapıyor, benzer "basit"lerden yola çıkarak benzer "karmaşık"lara ulaşıyordu. Eylemlerin yaygınlaşması (nicel birikim), sınıf savaşının seyrine uygun olarak daha gelişkin eylem biçimlerinin doğmasına yol açıyordu (nitel sıçrama). Biçimle birlikte eylemlerin özü de geliyordu. Ve artık yeni biçimler gündeme geldiği oranda yığın eski biçimleri terk ediyor; yeni eylemlerin başlangıç noktaları ("basit") eski eylemlerin bitiş noktaları ("karmaşık") oluyordu. Tarihsel gelişim gereği böyle oluyordu bu. Sınıf çelişkilerinin keskinleşmesine bağlı olarak, yığın hareketi sürekli daha üst biçimlere doğru yönelirken, yukarda açıklamaya çalıştığımız mantığa uygun olarak, her yeni biçim eski biçimi ya tümünden, ya da kısmen sınıf savaşının dışına atıyordu. Bir öncesinin "basit" i bir sonrakinin "karmaşık"ı olarak bu gelişim sürdü gitti ve en sonunda, karşılıklı zor örgütlenmelerini yaratan, "zor" u mücadelenin ana eksenine haline getiren iç savaş koşullarına ulaşıldı. Ve bugün; iç savaş ve devrimci durum koşullarında; silahların eleştirisinin egemen olduğu, iktidarı almak ve faşist devleti parçalamak görevinin her şeyin önüne geçtiği

günümüz koşullarında, ortalama sol düşünceye sahip sosyalistler, "düz mantık" yürütmek aşkına, "her şey basitten karmaşığa doğru gelişir" diyerek, mücadelenin ilkel biçimlerini yeniden önümüze sürdüğünde, insanın tekrar maymun olmasını istemek gib bir gericilğe düşüyor. Nasıl ki insanın yeniden maymun olmasını istemek evrime ters düşmekse, sol harekette ilkel, liberal ve geri eylem türlerini önermekle sınıf savaşının gelişimine ters düşüyor.

Bir bina düşünelim. Diyelim bu bina otuz katlı. En üst katta ise sınıf düşmanlarımız oturuyor. Devrim silahlı araçlarıyla, devrimci örgütleriyle. Kürt Halk Hareketiyle, sınıf bilinçli savaşçılarıyla, belirli bir niteliğe ulaşmış yığın hareketiyle bir yüksekliğe, diyelim yirmi beşinci kata ulaşmışken, ortalama sol düşünce, otuzuncu kattaki burjuvaları yoketmek için terazemin kata inmeyi, öneriyor. Neden diye sorduğumuzda, gözleri hala zemin katta çakılı kalan yığınlara takılıyor, ve o zemin katkileri yanlarına çağıracaklarına kendileri onların yanına gitmeyi tercih ediyor. Halk kitlelerine çok güvendiklerini her fırsatta tekrarlamayı pek seven bu düşünce sahipleri bu tavırlarıyla esasında halk yığınlarına, onların devrimci bir mücadele verebileceklerine güvenmediklerini açığa vurmuş oluyor. Mücadelenin yüksek biçimlerine erişmiş olanlara zemin kata inmeyi önererek "basitten karmaşığa" doğru diyalektik yöntemi değil, tekrar eski "basit" dönüşü savunmuş oluyorlar. Bu, zemin katta kalanlarında, aydınlatıldıklarında, ne yapmaları gerektiği pratikte gösterildiğinde devrimci bir eyleme geçebileceklerine olan inançsızlığın ifadesidir. Oysa, "devrimci zamanlarda halk kitleleri önceki dönemle kıyaslanmayacak mucizeler yaratma yeteneğindedirler. Fakat böyle za-

manlarda devrimci örgütlerin, devrimci önderlerin görevlerine daha kapsamlı ve cesurca ortaya koymaları, şiarlarının devrimci kitlelerin insiyatifinin önünde gitmesi, onların yolunu aydınlatması, onlara demokratik ve sosyalist idealimizi bütün görkemi ve güzelliği içinde göstermesi ve tam, mutlak ve tayin edici zafere giden en kısa ve en doğru yolu göstermesi zorunludur" (Lenin), Yapılması gereken budur. Yapılması gereken şey, tekrar aşılmış olana geri dönmek değil; yığınların en geri olanlarının düzeyine düşmek de değil; kurtuluşları için ne yapmaları gerektiğini göstermek, hangi araç, örgüt ve mücadele biçimlerine başvurmaları gerektiğini ısrarlı çaba ve sürekli pratiğimizle öğretmektir. Emekçi kitleler, devrim dönemlerinde önceki dönemlerle kıyaslanmayacak bir hız ve çabuklukla öğrenirler ve devrimci eyleme istek duyarlar. Öyleyse, devrimci öncünün görevi zemin kata inmek değil, tepedekileri tepelemeleri için onları üst katlara taşıyacak yol, yöntem ve araçları yaratmak, göstermek ve öğretmektir.

Devrim, emekçi kitlelerin eseri olacaktır. Devrim, devrim sürecinin pek çok olgusunun yanının, karakter çizgisinin ve sonucunun ürünü olacaktır. Bu anlamda devrimler olgunlaşmış krizlerden ve tarihin alt-üst oluşlarından doğarlar ama devrimin bu nesnelliği karşısında, tam da böylesi kritik dönemlerde devrimci öncünün, devrimci örgüt ve önderlerin önemi olağanüstü artar. Devrimci bir parti emekçi yığınların çoğunluğunu kendi politikalarının etkisi altına almazsa, devrimin "doğum" olayını gerçekleştiremez. Ama, devrimci bir parti, bu tarihsel görevini yerine getirebilmek için kitlelerin düzeyine inmek değil, gerçek bir öncü olarak, onlara devrime giden yolu gösterebilmelidir. Devrimci bir partinin

gücü üyelerinin sayısıyla değil, politikalarının emekçi kitleler üzerindeki etkisiyle ölçülür. Lenin önderliğindeki Bolşeviklerin deneyi bu konuda çarpıcı bir örnektir. Menşeviklerin "blankicilik" suçlamalarına aldırmadan Bolşevik Parti, sayıca az ama nitelikli kadrolarla Rus işçi sınıfı, yoksul köylülük ve küçük burjuvazisini politik etkisi altına alıp nüfusun ezici çoğunluğunun desteğini kazanarak onları yönlendirmiş ve iktidara taşımışlardır. Ama bunu başarabilmek için, örneğin Sovyetler'de Menşeviklerin etkisi altındaki işçi ve köylülerin gelir düzeyine inme yolunu seçmemiş, aksine, devrimin biricik doğru devrimci politikanın bolşevik taktik olduğunu yığınlara öğreteceğine büyük bir güven duyarak sabır ve inatla devrimci politikaları savunmuşlardır. Burada, Bolşevikler için önemli olan, temel olan nitelikti. Nicelik ve niteliği karşı karşıya koymadan, ikisi arasında diyalektik bir bağ kurarak ağırlığı her zaman niteliğe, politikalarının devrimci içeriğine vermişlerdir. Çoğunluk göreceli bir kavramdır ve nüfusun ne kadarlık bir çoğunluğu devrimin gerçekleştirebileceğini önceden bilmek olanaksızdır. Bunu tartışmanın anlamı yoktur. Önemli olan şudur: Olayların öğretici ve eğitici etkisiyle emekçi yığınların devrimci politikamızın doğruluğunu ve pratikte göreceklere derin bir güven duymak, yalnız kalmanın baskısına aldırmadan devrimci taktik ve politikalarda ısrar etmek. Lenin, niceliğe, kalabalığa nitelikten daha çok önem veren eski yol arkadaşlarını şu sözlerle eleştiriyor:

"Yeni Iskracılarımız da öylesine akılsızca bir gayretle 'Ekonomizm' i hedefliyorlar ki, 'gerçeği gördükleri' için monarşist burjuvazinin övgüsünü hak ediyorlar. Onlar da etraflarında ne idüğü belirsiz bir kalabalık topluyor, 'Ekonomistler'in sirtını sıvazlayıp,

geri kitleleri 'öz faaliyet', 'demokratizm', 'özerklik' vs. şiarları ile tavluyorlar. (abç) Onların işçi birlikleri de çoğu kez sadece, hilekar yeni 'Iskra'nın sütunlarında varlık sürdürüyor. Onların kararları ve şiarları da 'proletaryanın büyük politik hareketi'nin görevlerinin aynı şekilde anlaşılmasını gösteriyor." (Lenin)

Bugün pek çok devrimci örgütün "kitleleşmek" adına, geri kitleleri en bayağısından şiarlarla "avlamaya" çalıştıklarını; etraflarında belirsiz bir kalabalık toplamak için en olmadık yöntemlere başvurduklarını biliyoruz. Ama böyle yapanlar şunu unutuyorlar: Özellikle de devrimci durum koşullarında en geri kitleleri "tavlama", etraflarında belirsiz bir kalabalık toplamak ne kendilerini ne de devrim hareketini bir adım olsun ileri taşımayacaktır. Ana çekirdeğini kent ve sanayi proletaryasından oluşturan komünist parti, elbetteki, bütün emekçileri ve sömürülenleri yanına çekmek, aydınlatmak ve örgütlemek zorundadır. Ama, bunu yapmaya çalışırken, bir koşuldandan asla vazgeçmemelidir: Komünist partinin onlara değil, onların komünist partiye katılmaları; proletaryanın onların bakış açısına gelmesi değil, onların proletaryanın bakış açısına gelmeleri koşuluyla. Niceliğe her şeyden çok önem verenlerin ve niteliği gözardı edenlerin böyle davranmasını elbette ki beklemiyoruz. Onlar için devrimci politika, herkes için kabul edilebilir slogan ve öneriler ortaya atmak. Çünkü, böyle yapmakla, herkes için kabul edilebilir slogan ve öneriler ortaya atmakla etraflarında şöyle ya da böyle bir kalabalık toplayabileceklerini, sırt sıvazlayarak ve "demokratizm", "öz faaliyet" vb. slogan-

larla geri kitleleri tavlatabileceklerini biliyorlar. Belirsiz bir kalabalık toplama ve geri kitleleri tavlama işini oportünizm yaparsun, biz devrimci politikalarda, taktik ve programda ısrarımızı sürdürüleceğiz.

Gerçekten devrim için yola çıkmış devrimcilerin işi "ne olursan ol gel" mantığıyla hareket edip kitleleşme peşinde koşmak, onlar bizim gittiğimiz yere gelmiyorsa biz onların gittiği yere gideriz düşüncesiyle hareket etmek değil; devrimin somut sorunlarına uygun çözümler üretmek için çalışmak, kitlenin bir adım önünde ve üstünde yer almak, kendiliğinden eylemleri mümkün olduğu kadar yukarıya çekmektir. Her eylemi yaygınlaştırmak veya yaygınlaşmasına yardım etmek ya da yaygınlaşan her eylemde yer almak zorunda değiliz. Böyle bir zorunluluğumuz olmadığı gibi, gerektiği zaman geri eylem biçimlerine sırtımızı çevirmesini de bilmeliyiz. Burjuvazinin öntümüze sürdüğü "gündem"leri tartışmayı, devrime bir yararı olmayacaksa, nasıl reddediyorsak, burjuva muhalefet sınırlarına hapsolan ya da hapsolmaya aday eylem türlerini de reddediyoruz. Bütün dikkatimizi iktidara ve faşist devleti parçalamaya yöneltmemiz gereken şu iç savaş günlerinde, emekçi kitlelerin dikkatini başka yöne çekecek, onların kafalarını karıştıracak; savaş için gerekli olan silahlı örgütlenmeler yerine düzen-içi muhalefet örgütlenmelerine bağlayacak, yığın hareketinin gücünü burjuva muhalefete peşkeş çektiyecek... hiçbir eylem türünün örgütlenmesinde yer almayız ve eleştiririz.

Devrimci örgütler tarafından yayılması ve yaygınlaştırılması gereken eylem türleri, ancak ve

ancak devrimin kaldırıcı olabilecek nitelikte eylemlerdir. Burjuva sendikacıların ve burjuvazinin politik örgütsel etkisi altında oldukça yüzbinleri bir alana toplayıp yürütmek, slogan attırmak ve boşalıp dağılmasını sağlamak artık devrimi ileri taşıyor; bu etki kırılıp parçalanmadığı sürece de taşıyacaktır. Bu etkinin kırılması, aynı zamanda nitel bir sıçramanın koşullarını da hazırlayacaktır. Gelin görün ki, düzeni yıkmayı göze alamayan ortalama sol düşüncenin de katkılarıyla, hergün içerik olarak geri, ilkel ve liberal eylem türleri reformistlerin ve burjuva sendikacıların denetiminde ortaya çıkıyor. Burjuva sendikacıların ve reformistlerin etki ve denetimi kırıldıkça, yaşamsal çıkarları etrafında sokağa çıkacak emekçi yığınların eylemlerinin hızla nitel dönüşüme uğrayacağı açıktır. Burada, devrimci örgüt ve partilere düşen görev (tabiki "devrimci" adına layık kalmak istiyorlarsa) devrimci kitle eylemini gerilla tarzı eylem biçimleriyle birleştirmek, ve kaynaştırmaktır. Başka bir ifadeyle gerilla tarzı mücadele biçimini emekçi yığınların kitle eylemiyle birleştirmek, bu mücadele biçimini kitle eylemine tabi kılmak ve kitle eylemini destekleyecek biçimde ele kalmak günümüzün temel görevi haline gelmiştir.

çeşitli düzeylerde silahlanmış (ilkel silahlardan ateşli silahlara kadar), planlanan yerlerde güçlerini birleştirip eylemi gerçekleştiren, düşmanla karşılaşma durumunda hareketli gruplar halinde tekrar ayrılarak düşman güçlerini de bölen, ve düşmanı ara sokaklara çekerek çatışmalara giren bir hareket tarzı kitle eylemlerinde uygulanabilir ve uygulanmalıdır. 1 Mayıs

'96'da Kadıköy bu türden olaylara sahne olmuştu. Orada kendiliğinden ortaya çıkan tarz, bilimsel bir eleştiriden geçirilmeli, gerekli "budamalar" ve eklemeler yapıldıktan sonra yeniden kitleye götürülmelidir. Daha önce "korsan" diye adlandırılan eylemlerin gerilla tarzı eylemler olduğunu belirtmiş ve bunların yaygınlaştırılmaları gerektiğini söylemiştik. Aynı şekilde, "korsan" tarz günümüzün kitleliliğiyle buluşturulursa, Kadıköy'dekine benzer bir tarzın ortaya çıkması kuvvetle muhtemeldir. Böylesi "savaşçı eylem tarzları" yaratmak gerekiyor. Kitle örgütlenmeleri olarak önerdiğimiz "komite ve konseyler", silahlı biçim olarak "milisler" ve hatta önerdiğimiz "Devrimci Çalışma Komiteleri" tüm bunlar, yukarıda sözünü ettiğimiz türden eylem biçimlerini yaşama geçirebilir ve onunla uyum içinde bulunabilir. Bu tarz, devrimi geliştirecek eylem biçimlerinden biri olabilir. Konunun askeri teknik ve taktik boyutu ayrı bir çalışmanın konusudur ve bu en kısa zamanda yapılacaktır.

Nitel bir sıçrama yapılmadığı sürece ortalama sol düşüncenin dört elle sarıldığı pek çok eylem biçime "düz mantık"la yaklaşmaya devam edeceğiz. Bakış açımız budur. Varsın devrim yolundaki yalnızlığımız bir süre daha devam etsin... Ortalama sol düşüncenin niceliksel bakış açısına kayıp devrimin yenilgisinin utancını taşımaktansa, bu kanlı-kavgalı iç savaş günlerinde yalnızlığın güç koşullarıyla boğuşmayı yeğliyoruz. Ve inanıyoruz: Nitelik mutkala niceliği doğuracak, mutlaka kazanacaktır!

Setanay BERDAN

# DÜNYANIN DEVİRİMCİ DÖNÜŞÜMÜ

Bilimsel komünizmin kurucusu Karl Marx, tüm ömrünü hasrettiği çalışmalarının daha başında.. bu tutkulu yolculuğun başında, o güne kadar ki filozofların dünyayı yorumlamakla yetindiğini, oysa önemli olanın dünyayı yorumlamak değil, değiştirmek olduğunu belirtiyordu. Ve Marx, zorluklarla dolu çetin bir yaşamı, bu tutkuya... dünyayı değiştirmek tutkusuna bilimsel bir temel hazırlamak ve geliştirmek için harcadı. "Bilime giden düz yol yoktur ve ancak onun dik patikalarına yorucu tırmanmaları göze alanlar aydınlık doruklarına ulaşabilirler" diyordu. Sürgünlerle, yokluklarla, acılarla, hastalıklarla... koşullanan "yorucu tırmanmaları" o büyük tutkusu sayesinde başardı. Büyük dahi, zorluklarla dolu yaşamını çalışma masasının başında otururken sessiz-sakin noktalandığında, o büyük tutkusu için, dünyayı değiştirmek için, ardıllarına güçlü bir silah bıraktı: bilimsel komünizm.

Eğer Marx'ın amacını tek bir tümcede özetlememiz istense, hiç çekinmeden şunu söyledik: DÜNYAYI DEĞİŞTİRMEK. Onun tüm çabası, dünyayı değiştirme-dönüşürme eyleminde bir yol gösterici... bir araç olacak olan bilimsel bir kuram oluşturmaktı; bunu başardı. Ortaya çıkan bilimsel komünist ideoloji, marksizm, ne isterik aydınların kendi benliklerini tatmin aracıdır, ne de çok bilmiş gevezelerin kariyer yapma aracı... Hayır, o, adına dünyayı değiştirme denilen, dünyanın en ağır, en zor... ama en onurlu ve yüce eylemi için proletaryaya verilmiş bir silahtır; bu büyük ülkü için geliştirilen yegâne devrimci ve bilimsel kuramdır. Dünyayı değiştirmeyi hedeflemeyen bir kimse... ne bilimsel komünist ideolojiye sahip çıkabilir, ne de marksist olmayı hakedebilir. Bu kuram, kendini dünyanın devrimci dönüşümüne adanmış gerçek devrimciler içindir.

Marksist olmanın ilk -ama tek değil- koşulu, dünyayı değiştirmek için mücadele etmektir. Marksistlerin çıkış noktası budur.

Birçok döneke marksist de bu noktayı sözde kabul eder; ama onlar, dünyayı reformlar temelinde, barışçı tarzda değiştirebileceklerini ile sürerler ve böylece, Marx'ın devrimci öğretisini yavan bir söz derekesine düşürürler. Tarihi Marx ve Engels'in hayatta olduğu döneme kadar uzanan bu düşüncenin sahipleri, bilimsel komünizmin bütünlüğünü bozarak (ki marksizm, gelmiş geçmiş en tutarlı ve bütünlüklü teoridir), onun en temel ilkelerini yadsır ve kendi ham hayallerini ikame ederler. Tüm ömürlerini reformlar mücadelesine adanlar... büyük düşünceleri "bir tasıcak çorba" karşılığında unuttur ve unuttururlar. Bu döneke marksistler, her yerde olduğu gibi bizde de boyveriyorlar. Hem de günden güne genişleyen bir çevre ve değişen bir çehreyle... Çürüme ve yozlaşmaya koşut, dünün 'keskin devrimcilerini' de omuzbaşlarında bularak...

Dünyanın barışçı yoldan değiştirilmesi düşüncesiyle ilk olarak geçen yüzyılın yetmişli yıllarında karşılaşırız. Bizzat Marx'ın kendisinin çok özgül koşullarda ifade ettiği, ve Engels'in, Marx öldükten sonra yazdığı bir mektubunda işaret ettiği, sosyalizme barışçıl geçiş düşüncesi, II. Enternasyonal'in dönemleri tarafından hemen genelleştirildi. Kimileri, daha başından itibaren açıkça reform mücadelesini temel almayı telaffuz ederek, kimileri ise en gerekli anda devrim unutarak... dünyanın reformlarla değiştirilebileceğini ileri sürdüler. Çağımızın en devrimci öğretisi marksizm, bu dönemlerin elinde, burjuvazi için kabul edilebilir yavan bir dilencilik ideolojisine dönüştü. Sonuçta, II. Enternasyonal dönemleri derin bir ihanet çukuruna yuvarlandılar.

Devrimci marksistler kendilerini bu "kokuşmuş ceset"lerden ayırdılar. Tarih, "Dünyayı Sarsan On Gün" e... Büyük Ekim Devrimi'ne tanık oldu; bir de Avrupa'da yenilgiye uğrayan devrim ve devrimci kalkışmalara. Dünya devrimci eylemle değiştirilmeye baş-

lanmıştı. Komünist Enternasyonal kuruldu. Dünya halkları bir dünya savaşına daha tanık oldular ve daha güçlü bir devrim dalgası, dünyanın devrimci dönüşümünü sürdürdü; bir dizi Avrupa ülkesinde ve Çin'de devrim oldu. Dünya devrim dalgalarıyla sarsılıyor ve sosyalizm bir dünya sistemine dönüşmüştü. İşte bu koşullarda, II. Enternasyonal'in barışçı hülyaları bu kez komünist partilerin saflarında taraftar bulmaya başladı. Soğuk savaşın oluşum yıllarıydı. Sonraları euro-comunism'e evrilecek olan sağ sapma, ilk olarak İtalya ve Fransa komünist partileri tarafından ileri sürüldü. Her iki parti de savaş sonrası hükümetlerde hükümet ortağıydılar; parlamentoda güçlüydüler. İKP lideri Togliatti "Sosyalizmin İtalyan Yolu"nu formüle ediyor ve sosyalizme barışçı yollardan geçilebileceğini belirtiyordu. Maurice Thorez önderliğindeki FKP ise 1946'da, sosyalizme barışçı yollardan geçişin mümkün olduğu kararına varıyor ve ilan ediyordu. FKP'li bakanlar, 1947'de soğuk savaş dönemine girilmesiyle birlikte hükümetten kovuldular; ama FKP, barışçı görüşleri literatüründen kovmadı. Başlangıçta barışçı yol yalnızca bir olasılıktı, "istisna" idi. Sonra bir de bakıldı ki, "istisna" olan kural haline...ve tersine, kural olan "istisna" haline dönüşmüş. Marksizmin en temel görüşlerinin inkârına dayanan bu görüşler, klasik komünist partilerinin sağa kaymalarında önemli bir rol oynayacaktı. Girilen yol Şili'de, Allende ve emekçi halkın çok pahalıya ödeyeceği deneyimlere yol açarken, Avrupa'da komünist partileri sistemin bir parçasına dönüştü. Çürüme ve yozlaşma derinleşti.

Sosyalizme barışçı yoldan ulaşma olasılığını ilk dillendiren bizzat Marx oldu. Marx ve Engels, henüz militarizmin ve bürokrasinin (yani modern devletin TEMELLERİNİN) Gelişmediği İngiltere ve ABD için... ama yalnızca bunlar için barışçı geçiş olasılığını kabul ettiler. Lenin, ünlü çalışması "Devlet ve İhtilal" de, bu olasılığın, artık sözkonusu ülkeler için de geçerli olmadığını gösterdi. Çünkü bu ülkelerde de militarizm ve bürokrasi gelişmişti ve bu, burjuva devlet aygıtının yetkinleşmesi demektir. Reformlarla dünyayı değiştirmenin mümkün olduğunu savunanların ısrarla üstünden atadıkları şey tam da bu idi. Onlar, marksist devlet teorisini kabul etmemekte ısrar ediyorlar.

Bilindiği gibi, devlet, sınıflı toplumların

ürünüdür ve egemen olan sınıfın baskı aracıdır... egemenliğini sürdürme aracıdır. Egemen sınıf kendisine yönelik her hareketi bizzat bu devlete dayanarak bertaraf etmeye çalışır. Bu yüzden ki, Marx ve Engels, proletaryanın burjuva devleti ele geçirmekle yetinemeyeceğini, bunu amaçlamadığını... proletaryanın burjuva devlet aygıtını yıkmak zorunda olduğunu sıkça belirtmişlerdir. Marx ve Engels bu sonuca kafalarında yarattıkları kurgulardan değil, yaşanan devrim deneyimlerinden ve bizzat toplumsal sistemin bilimsel incelenmesinden sonra vardılar. Marx' "egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya" ifadesini kullanmıştı, ki bu burjuva devletin yerini alacak olan proleter devletten baka bir şey değildi. Paris Komün'ü sonrası, bunu, proletarya diktatörlüğü olarak formüle etti. Barışçı yolu savunanlar, demek ki, marksist devlet teorisini inkar etmiş oluyorlar.

İkinci olarak, bu görüşü savunanlar, sınıf savaşını anlayamamışlardır. Onlar kansız, iç savaşsız bir sosyalizm hayal ederler, modern burjuva toplumun üzerinde hareket ettiği proletarya ile burjuvazi arasındaki savaşımın, gelişiminin belli bir aşamasında, zorunlu olarak İÇ SAVAŞ'a evrileceğini, iç savaş biçimini alacağını kavrayamıyorlar. Oysa iç savaş, sınıflar savaşının kaçınılmaz ve zorunlu bir devamından başka bir şey değildir.

Üçüncüsü... bu görüşü savunanlar, iktidar proletarya tarafından ele geçirilip, yani burjuva devlet aygıtı parçalanıp, "egemen sınıf olarak örgütlenmiş proletarya"nın varlığı olmaksızın, reformların hiçbir kurtarıcı özel-

liğinin olmadığı şeklindeki marksist görüşü reddediyorlar. Oysa gerek Marx ve Engels, gerekse Lenin, burjuvazi egemen olduğu sürece, reformların, ancak geçici kazanımlar sağlayabileceğini; bu kazanımların, proletaryanın nihai amacına ulaşmada ancak bir mevzi... bir sıçrama noktası oluşturabilecek-



lerini belirtir. Bunun ötesinde, yalnızca reformlar uğruna mücadele demek, proletarya ve ezilen yığınların sömürülmesinin sonsuzluğunu savunmaktan, "evcilleşmiş kapitalizm" i savunmaktan başka bir anlama gelmez. Dünyayı reformlarla değiştirebileceklerini iddia edenlerin varacakları nokta bundan ötesi değildir.

Burjuva devlet aygıtını "dönüştürecek" reformlara girişen... bu reformlar aracılığıyla sosyalizmi inşa edeceğini düşleyen bir kimse, yine bu devlet tarafından, fiziki veya düşünsel açıdan, ortadan kaldırılmaya mahkumdur. İyi niyetli olmak hiçbir şeyi değiştirmez; hatta, ne yazık... "cehennemin yolları iyi niyet taşlarıyla döşelidir". Samimiyetinden ve iyi niyetinden şüphe etmediğimiz Salvador Allende'nin trajik sonu bu gerçeğin altını kalın çizgilerle çiziyor. Bu devleti "ele geçirerek" sosyalizme ulaşacaklarını düşleyenler, "ele geçirdikleri" bu Pandora kutusunun kapağını açtıklarında ortaya saçılan kötülüklerden dehşete düşecekler; eğer bu kötülüklerin tutsak olmamışlarsa, ve Allende kadar

onurlu olabilirlerse, silah elde... direnerek ölmeyi becerebileceklerdir.

Aksini iddia edenler, geçmiş deneyimlere bakmalıdır. Yıllardır uğruna ter ve kan döktükleri şey, "evcimen bir kapitalizm" den başka bir şey yaratmadı ki o da daima geçici olmuştur. İstisnalar peşinde ömürlerini harcadılar. "Ne oldu? Hem ezilen yığınları aldattılar hem de yığınların daha fazla acı çekmesine yol açtılar. Nerede barışçı yolu savunanlar iş başına geldiyse, orada acı, gözyaşı ve kan ortaya çıktı. Nerede toplumsal kurtuluş olanaklı hale geldiyse... nerede proletarya devrime yaklaşırsa, orada bu reformcular devrime ihanet etmiş, kendi çürümüşlüklerini tüm topluma yaymışlardır. Bugün sayıları artıyorsa... yani, yeni yeni gruplar bu dönemlerin safalarına gidiyorsa, bu, o yola girenlerdeki (ve yolda olanlardaki) çürümenin bir göstergesinden başka bir şey değildir. Bu çürümüşlerle birlikte yürümek onlara güç vermeden başka bir işe yaramıyor ve ne yazık ki bunu yapan yine "bizim" devrimcilerimizdir.

Teorinin denek taşı, Tarihsel-toplumsal pratiktir. Bu pratik, barışçı hayallerin, "istisna"ların başarısına tamlık etmedi. Tersine, reformlarla dünyayı değiştirmeye kalkanlar daima başarısız oldu... halklara acı ve gözyaşından başka bir şey getirmedi. Tek sözle, bu yol, karşımuza İHANETTEN başka bir şey getirmedi. Marx'ın o büyük tutkusununun, dünyayı değiştirmenin biricik yolu, devrimci eylemdir. ZORA DAYALI DEVRİMDİR. Bu açıdan, baştaki önermemizin tam halini verecek olursak; bilimsel komünizmi savunmanın ilk -ama tek değil- koşulu, zora dayalı devrimi kabul etmektir. Tarihin çok ama çok özgül bir anında, "istisnai" olan mümkün olabilir... bu, bilimsel açıdan olanaklı olabilir. Ama böylesi ÇOK ÖZGÜL koşullar oluncaya kadar, toplumbilimin ilk sözü... son sözü yerine de geçecek olan ilk sözü, ZORA DAYALI DEVRİM olacaktır. Devrime ihanet etme yarışına girenler, bu ilk (son) sözün ağırlığı altında ezilmeye ve tarihin dönemler sayfasına geçmeye mahkumdur.

Setenay BERDAN

**Burjuva devlet aygıtını "dönüştürecek" reformlara girişen... bu reformlar aracılığıyla sosyalizmi inşa edeceğini düşleyen bir kimse, yine bu devlet tarafından, fiziki veya düşünsel açıdan, ortadan kaldırılmaya mahkumdur.**

# GEÇİCİ DEVRİM HÜKÜMETLERİ DENEYİMLERİ ÜZERİNE KISA NOTLAR – II –

Geçici devrim deneyimlerinin tarihsel incelemesine devam edelim. Bir önceki çalışmada Doğu Avrupa ülkelerinde ikinci paylaşım savaşı sonrası ortaya çıkan devrim durumlarının, ayaklanmaların ve bunun sonucu doğan geçici devrim hükümetlerinin gelişmelerini izlemiştik. Silahlı ayaklanmalar ve Kızıldunun işgalci Nazi güçlerini temizledikten sonra Doğu Avrupa ülkelerinde ortaya çıkan halk demokrasilerinde, emekçiler geçici devrim hükümetlerini devrimin en otoriter ve merkezi aygıtı olarak kullanmasını bilmişlerdi. Doğu Avrupa deneyleri bizlere burjuva egemenliğine ve karşı-devrimin direnişine karşı, alttan gelen eylem kadar üstten gelen eylemin de önemini bir kez daha kavratmıştır. Yıllardır, hemen hiç yasal alana çıkmadan, örgütsel sürekliliği ve gizliliği kitlelerin içinde bulunarak, onların eylemiyle sağlayan biz devrimciler, alttan gelen eylem düşüncesine kendimizi fazlasıyla alıştırmış görünüyoruz. Ve bu nedenle örneğin, Doğu Avrupa ülkelerinde devletin şu veya bu kurumu aracılığıyla komünistlerin ellerinde tutmakta ısrar ettikleri hükümet gücü aracılığıyla karşı-devrimi ezmesi anlayışını kolay kabullenemiyoruz. Karşılaştığımız hemen her sorunu emekçilerin alttan gelen eylemlilikleriyle çözmeye alışkın olan bizler, örneğin Macaristan ve Romanya'da, veya Doğu Almanya'da Kızıldoru birliklerinin prestijinden yararlanan, içişleri bakanlığı konumunu karşı-devrimi ezme için kullanan komünistlere şaşıyoruz. Ama gerçek devrimin ne olduğunu bilenler, savaşında merkezliliğin ve otoritenin önemini kavrayacaklardır ve onlar savaşım anında alttan gelen eylem kadar üstten gelen eylemlerle de zaferi kazanmayı, yüce gönüllüklerine yenilen Paris komünarlarından en acı derslerle öğrenmişlerdir.

Elbette geçici devrim hükümetlerinin yeri ve önemi konusunda örneğin Küba, Çin, Vietnam gibi ülkelerin deneyimlerinden de yararlanmakta fayda var. Ancak biz hemen bütün devrimlerde olduğu gibi bu ülke devrimlerinde de geçici devrim hükümeti deneyiminin önemli yer tuttuğunu belirtmekle yetinelim. Ve buradan başarısız ve yarım kalmış devrimlerin üçüne; Portekiz, Yuna-

nistan ve İran'daki halk devrimlerinin deneyimlerinde GDH sorununa bakalım.

## YUNANİSTAN'DA GDH DENEYİMİ VE BAŞARISIZLIĞI

Yunanistan iç savaşına (1946-49) yol açan gelişmelere ilişkin çok şey yazıldı ve bu olaylar çokça tartışıldı. Bilindiği gibi Yunan komünistleri bu iç savaşta yenilgi aldılar. Bu yenilginin faturasını Stalin'e çıkarmak bir moda halini aldığı halde biz, sorunun bu yönü üzerinde fazla durmayacağız. Ancak Yunanistan direnme savaşından sonra ortaya çıkan GDH deneyimlerini izlerken göreceğiz ki, Yunanlı komünistler baştan beri olağanüstü savrulmalar içerisinde tutarlı bir politika yürütememişlerdir. Bunun nedenlerini şimdilik bir kenara bırakalım.

Bilindiği üzere Yunanistan ikinci paylaşım savaşından önce İtalyan'ların sonra Alman'ların istilasına uğramıştı. Bu işgal hareketi sırasında komünistlerin bir çok yönetici kadrosu sürgünde ve hapiste bulunuyordu. Komünist partisi büyük bir terörün pençesinde erimişti ve kendine, kendi gücüne güvenecek bir durumu yoktu. Bu durum, daha direnişin ilk yıllarında 1942'de kurulan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin temel amaçlarına da yansımıştı. Ülkenin yabancı işgalinden kurtarılması, ulusal bağımsızlığın sağlanması EAM (Ulusal Kurtuluş Cephesi)'nin geçici bir hükümet kurması biçiminde formüle edilen temel hedeflerde ulusal kurtuluş tamamen egemendir. Toplumsal ve sınıfsal kurtuluşu ta başından beri savunmuyor oluşu Yunan komünistlerinin en büyük yanılgısıdır. Hedeflenen geçici hükümetin tek bir amacı saptanmıştı: genel oy ile seçilecek bir Temsilciler Meclisinin kuruluşu. Yunan komünistleri bağımsızlık ve sosyalizm, demokrasi ve sosyalizm arasındaki sıkı ilişkiyi göremekle bu büyük yanılgının içine düşüyorlar. Oysa ki, Yunanistan kapitalist üretimin egemenliği altındaydı. Alman işgalcileri, ülkeyi işgal ettiklerinde kendileriyle işbirliği yapan bir sermaye kesimi bulmakta zorlanmamışlardı. Bununla birlikte işgalin ardından yurt dışına kaçmış olan burjuva hükümeti kendini İngiliz emperyalizmine yamamış görün-

yordu. Böylesi bir ortamda temel görevlerini unutan ve önlerine çıkan her sorunu bu temel soruna bağlamaktan çekinen Yunanlı komünistler yenilgiyi böylece ideolojik boyutta baştan yaşamışlardı. Yunanlı komünistlerin yapması gereken şey, kapitalizmin birbirinden sonsuzcasına ayırdığı burjuvazi ve emekçi sınıfları ulusal kurtuluş bayrağı altında birleştirmeye çalışmak değil -ki bu uğraş kapitalizmin ve emperyalizmin egemen olduğu bir çağda ve ülkede gerici bir düşten başka bir şey değildir-, tam tersine öncülüğüne soyunduğu ulusal direnişi komünistlerin temel amacı olan kapitalizmi yıkmaya görevi ile birleştirmeleriydi. Bu amaçla EAM'ın ve Ulusal Halk Kurtuluş Ordusu olan ELAS'ın kuruluşuyla birlikte ulusal direnişin devrimci bir rota izlemesi gerektiği konusunda başta proletaryayı uyanık tutmalı, bütün karşı-devrimci girişimlere amansızca savaşım vermeli ve bütün burjuva partilerine uzlaşmaz bir biçimde karşı durmalıydı. Bunların hiçbirini yerine getiremeyen Yunanlı komünistlerin sonuçta yenilmiş olmalarını Stalin faktörü ile açıklamak üzüm yemeği değil bağcıyı dövmeyi isteyenlerin işi olabilir.

Biz daha ilk adımda büyük yanlışlar yapmış olan Yunan komünistlerinin hikayesini anlatmaya devam edelim. Alman işgaline karşı temel de kırsal alanda örgütlenen ELAS birlikleri kısa bir sürede olağanüstü bir gelişim gösteriyor ve köylülerden büyük destek görüyor. Kısa zamanda şehirler ve başken Atina dışında bütün kırsal kesime egemen oluyorlar. ELAS'ın bu egemenliği başta İngiltere olmak üzere bütün emperyalizmi tedirgin ediyor ve ülke içerisinde sadece ELAS'a rakip olmak üzere silahlı birlikler oluşturuluyor. Fakat bu işbirlikçi birlikler hiç bir zaman Yunanlı komünistler kadar güçlenemiyorlar. EAM, Mart 1944 yılında, henüz Alman birliklerinin işgali altındayken, geçici hükümeti ilan ediyor. Ancak bu geçici hükümet aynı tarihlerde Doğu Avrupa'da ortaya çıkan benzer hükümetlerden, salt ulusal kurtuluşçu olmasıyla ayrılıyor. Bu hükümet, karşısında güçlü bir rakibi olmamasına ve komünistlerin ağırlığına rağmen toprak sahiplerinin çıkarlarına bile dokunmuyor. Gerçi bu sınıf egemen konumu-

nu bir süredir yitirmişti. Fakat sınıf mücadelesinin, kurtuluş mücadelesini zayıflatmak gibi tamamen ters ve yanlış bir düşünceden hareket eden Yunanlı komünistler, kırsaldaki bu inanılmaz üstünlüklerine rağmen, tek bir toplumsal dönüşümü bile gerçekleştiremediler. Oysa ki, Doğu Avrupa ülkelerinin bir çoğunda işçi-köylü ittifakının en sağlam temelleri kırsal alanda başlatılan toplumsal dönüşümlerle sağlanmıştır. ELAS'ın köy ve kasabalarda yaptığı tek şey, burjuva devlet mekanizmasını yeniden kurmak oldu.

EAM bununla da kalmıyor, kurmuş olduğu hükümeti, sürgündeki burjuva hükümetle paylaşmak istediğini belirtiyor ve bu partilerle görüşmeye başlıyor. Böylece bir durumun, komünistlerin kararsızlığı, demokrasi ve sosyalizm bağlantısını anlayamaması kadar, EAM içerisindeki küçük-burjuva ve orta kesimlerin milli birlik içerisinde bozulmuş ekonomiyi yeniden inşa etme isteği ile açıklanması yanlış olmaz. Ne yazık ki EAM içerisinde komünist partisi hakim olmasına karşın, küçük-burjuva ideolojisi egemendi. Sonuçta Mayıs 1944'te yapılan Lübnan anlaşması ile Yunanistan resmen, emperyalist egemenliğin denetimine bırakılıyordu. Bu anlaşmada, halk ordusu ELAS'ın dağıtılması, kırsal alanda askeri gerilla faaliyetlerine son verilmesi, müttefiklerle işbirliği içinde yeni bir düzenin sağlanması gibi maddeler vardı ve çok sonra Yunanlı komünistler bu teslimiyet belgesine en azından karşı çıkmadılar. Fakat iç savaşı başlatan gelişmelere değin Yunanlı komünistler bu teslimiyet belgesini kabul etmeveceklerdi. Alman ordularının ülkeyi terk etmesinden sonra başkente girip önceden ilan ettikleri geçici hükümeti başa geçireceklerine, askeri birlikleri kırdı bekletmeye yeğlediler. Ulusal birlik uğruna burjuvaziyle ve emperyalizmle savaşmaktan kaçındılar.

Kısa bir zaman sonra kavga kaçınılmaz olduğunda ise, burjuva güçler kendi askeri örgütlenmelerini yaratmış, ve arkasında çok güçlü bir İngiliz desteğini alarak başkenti ele geçirmiş, böylece ulusal bir iktidarı kendilerinin temsil ettiğini meşrulaştırmış oluyorlardı. Yunanlı komünistler, Nazi işgaline karşı hiç bir burjuva partinin yapamayacağı bir direniş yapmış, büyük bir halk ordusu kurarak çok değerli savaşçılar yetiştirmiş, nüfusun önemli bir kesimini ayaklandırarak geçici hükümetini ilan etmişti. Ancak Yunanistan örneği bize, sonuçta yeterli olmadığını gösterdi. Demokratik ve sosyalist görevlerin birbirinin içine girdiği toplumsal süreçlerde

kesintisiz devrimi ve bu devrimle proletarya hegemonyasını sağlayamayanlar, ne kadar kahramanlıklar yaratırlarsa yaratınsınlar, zaffer yüzü göremezler. Geçici devrim hükümetinin ve onun ilk elden yerine getireceği acil önlemlerin kesintisiz devrimdeki önemini kavrayamayanlar, boşuna dövmüş olacaklar.

### PORTEKİZ'DE KARANFİLLER DEVRİMİ

24 Nisan 1974 sabahı silahlı kuvvetler Lizbon'daki hükümet binalarını sessizce kuşattırken, tarihe karanfiller devrimi olarak geçecek ve elli yıllık Salazar faşizmini yıkacak bir süreci başlattıklarını bilmiyorlardı, aslında amaçları hiç de bu değildi. Ordunun amacı sadece bir hükümet değişikliğinden ibaretti. Fakat halk demokratların ve komünistlerin öncülüğünde, bu hükümet değişimini bir anda halk devrimine çevirdiler. Milyonlarca kişi önce tankların üzerindeki askerlerin silahlarına karanfiller bırakarak kardeşleştirdiler. O ana kadar demokratik bir darbe yaptığını sanan askerler ve subaylar, bu karanfilleri hoşnutlukla karşıladı. Sonra hep beraber Salazar faşizminin en insanlık dışı uygulamalarıyla özdeşleşmiş olan ve faşizmin anıtı gibi duran gizli polis bizzat halk tarafından tutuklandı. Fakat devrim bundan öteye geçemedi. Geçen yüzyıldan bu yana meydana gelen bütün halk devrimlerinin ilk acil görevi olan mevcut devletin yıkılması bu noktadan sonra durdu. İçinde komünistlerinde bulunduğu bir koalisyon iş başına getirildi ve yapılan ilk iş Portekiz sömürgelerinde ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını tanımak oldu. Zaten çok uzun zamandır Portekiz zaferrin umudu tükenen bir savaş yaşıyordu. Burjuva liberal, sosyal demokrat ve komünist unsurlarıyla bütün koalisyonun bu konu üzerinde kolayca anlaşmasına şaşmamak gerekir.

Devrim bu haliyle birden bire yaşanan bir ayaklanmayla başladı ve içinde bulunan bütün halk kesimlerinin ve bir kesim burjuvaların, ne kadar ortak olabiliyorlarsa o denli ortaklığını yansıtıyordu. Fakat devrim süreci derinleştikçe bu kesimler arasındaki politik ayrım netleşecek ve güçler kendi varlıklarını gerçek kimlikleriyle ortaya sereceklerdi. Mevcut koalisyonda komünistlerin ağırlığı yoktu. Ancak karanfiller devriminin hemen ertesi günü pıtrak gibi biten yüzlerce sendika, dernek, vs. devrim sürecine proletaryanın damgasını taşımaya başlamıştı bile. Hükümet içinde bulunan bazı burjuva un-

surların faşist devleti yeniden inşa etme girişimi bizzat proletarya tarafından engellenecek. başkent Lizbon iki gün süreyle işçilerin denetiminde ayaklanmış halkın elinde kalacaktı. Bu durum komünist partiyi güçlendirmişti. Duruma hakim olsa da, bütün iktidarı eline almak yerine komünist parti bir cepheci anlayış içerisinde girdi. Proletaryanın çıkarlarını bütün burjuva kesimlerin çıkarlarından ayıracağı yerde, onları uzlaştırmaya kalktı. Greve çıkan işçilere işler yoluna girene dek sessizce oturmalarını söyledi, burjuvazinin elindeki ekonomik iktidara dokunmadı, dokunmadı. Portekiz komünistlerinin iktidara uzanmaları için bütün koşullar meycuttu. Kendisi dışındaki hiç bir burjuva partinin yığınlar içinde örgütlülüğü yoktu. Orduda ise komünist partiye yakın duran önemli bir kesim vardı. Komünistler ellerindeki bu güçle karşı-devrimci cepheye amansız ve ani bir saldırı içine girmeli, bu saldırıda proletaryayı da harekete geçirebilmeliydi. Bunu yapacak hem gücü, hem örgütlülüğü vardı ama kafa yoktu. Geçici devrim hükümetleri en enerjik biçimde karşı devrimin bütün faaliyetlerini zaman geçirmeden ezme için vardı, işleri yoluna koymak için değil. Ama komünistler, bu enerjik diktatörlüğü kullanmak yerine onu, işçileri sükunete davet etmek ve var olan statükoyu korumak için kullandılar. Ordu ve polis içindeki faşist subaylar uzaklaştırıldığı için komünistler önemli bir avantaj yakalamıştı. Anti-faşist devrim anti-kapitalist devrimle iç içe geçtiği halde ve bu devrimin yarattığı ileri itilimle sosyalist inşaya yönelmek mümkün olduğu halde komünistler anlaşılabilir bir cepheci mantıkla, koalisyon hükümetini geçici devrim hükümetine çeviremediler. Zaman geçiyordu ve elindeki iktisadi iktidara hiç dokunulmamış olan burjuvazi, yılların örgütlenme alışkanlığı, ekonomik imkânları ile kısa sürede karşı-devrimin bütün güçlerini bir araya getiriyordu. Sadece bir yıl sonra komünist partisinin karşı-devrimin örgütlenmiş gücü karşısında tutunacak gücü kalmamıştı. Politik üstünlüğünü devrimci dönüşünler için değil, statükoyu korumak için harcadı. Bu arada liberal burjuvazinin "sosyalist partisi" yığınların önüne gerçek bir kurtuluş umudu olarak kondu. Bir yanda karşı-devrimin saldırıları bir yanda sosyalist partinin yarattığı yanlışsalar Komünist partiyi güçten düşürdü. Böylece Portekiz'de karanfiller devriminin ortaya çıkardığı geçici hükümet kesintisiz bir devrimin geçici hükümeti olamadı. En başta proletaryaya sırtını dön-

dü. Komünistler en önemli noktayı, işçi sınıfının bağımsız çıkarlarının korunmasının böyle bir hükümeti geri çekmeyeceğini tam tersine ileri ve doğru iteceği gerçeğini gözardı ettiler. Komünistler geçici devrim hükümetinde proletaryanın bağımsız çıkarlarını korumak amacıyla yer alırlar. Çünkü ancak böyle bir çizgi sayesinde devrim kesintisiz olarak sosyalizme doğru ilerler. Portekizli komünistler bunun tam tersini yaparak önemli bir tarihi anı kaçırmış oldular.

### İRAN DEVRİMİ VE FUNDAMENTALİZM KARŞISINDA SOL

Kuşkusuz İran devriminin tartışmaya açık bir çok özgün yönü bulunuyor. Emperyalizmle ileri derecede ilişkileri olan yeni-sömürge, yine ileri derecede militarist ve baskıcı bir yönetim olan Şah yönetimi altındaki İran, çağdaş halk devrimleri içinde özel bir yere sahip. Bütün diğer zamandaş devrimlerin, (Vietnam, Angola, Nikaragua) aksine, kentlerde birden bire başlayan ayaklanma niteliğindeki kitlesel hareketin olağan üstü baskısıyla sadece bir yıl sonra Şah'ı devirmeyi başarmıştı. Kuşkusuz, bu devrimci kitle içinde sosyalisti, liberali, ılımlı İslamcısı ve köktenci gericileriyle, tüm gerici ön yargıları ve karışık dünya görüşlerine rağmen, nesnel olarak Şah'a karşı bir halk devrimi yarattı. Ayaklanmalarla, genel grevler ve barikat savaşlarıyla geçen bu bir yılda 30.000 insan öldü. Ancak, son derece modern silahlarla donanmış, fakat salt bu nedenle bünyesinde bir çok teknisyen ve memur barındırmak zorunda kalan İran ordusu, yüzyılın gördüğü bu en kitlesel direniş ve gösteriler karşısında morali bozuldu, çöktü ve dağıldı. En son içinde barındırdığı memur ve teknisyenlerin can alıcı etkisiyle, çoğunluk halk safına geçti. İran'da halk devrimi böyle başladı.

Bu devrimde Sol, özellikle Fedayin ve Tudeh (biri öğrenciler arasında, ikincisi ise sanayi işçileri arasında örgütlü güçtü), bir yanda silahlı mücadele, diğer yanda grev hareketleriyle kritik bir rol oynadı. Devrimi 78-79'da omuzlarında taşıyan Sol, 83 yılı geldiğinde tamamen yenilmiş, dağılmıştı. Genel bir yarılgıyla bu yenilginin nedeni olarak Sol'un İslami düşünce karşısındaki uzlaşmacı tutumu gösterilir. Oysa Sol'un yenilgisinin arkasında yatan asıl neden, kesintisiz devrim ve bu devrimde geçici devrim hükümetlerinin oynadıkları rol hakkında hiçbir fikre sahip olmamalarıdır.

Sol'un teorik cephaneliğinde, kapitaliz-

min ekonomiyi emperyalizme bağlamakla çarpıtıldığı, halkı sömürdüğü, artı değeri yurt dışına aktardığı ve nefret edilen bir monarşiyi desteklediği için suçlanması dışında (bkz Val Mogdaham, İran Devrimi adlı derlemeden) başka bir şey yoktu. Bütün bu teorik bakışın sonucu bizde milli demokratik devrim benzeri bir milli devrim propagandasıydı.

Sol İran'da İslami düşünceye karşı propaganda yürütmemekle değil, toplumsal devrimi milli demokratik bir çizgiye çekerek İslamcı mollalarla aynı çizgiye düşmekle hata işlediler. Mollalar oldukça kalabalık ve örgütlü davranmayı alışkanlık haline getirmiş küçük burjuva ve orta sermaye kesimlerinin, devletle ve tekelci büyük sanayicilerle rekabeti hedef alan siyasal sınıf savaşımının temsilcileriydi. Onlarda milli bir ekonomiden, Şah'ın ülkeyi emperyalizme satmasından ve İran halkının kültürel saflığının emperyalizm tarafından bozulmasından dem vuruyordu. İran'ın kültürel saflığının simgesi olarak Şilik, ekonomik baskının ve sefaletin sonunu müjdeleyen "altın çağın" başlatıcı olarak on ikinci imam Hümeyni öne çıkarıldı. Sol teorik cephaneliğinde proletaryanın bağımsız çıkarlarını savunan ve onu halk devrimine bu bağımsız çıkarlarla sokarak devrimi ilerletecek ve böylece mollaların toplumsal projelerine alternatif olacak hiç bir şey bulamadı.

Ayaklanmanın son aşamasında silahlı halk ayaklanması iki gün sürdü. Bu silahlı ayaklanmada özellikle Fedayin, karakol ve kışlalara saldıran halkı silahlandıran ve askeri yeteneğiyle devrime büyük kan taşıyan bir gruptu. En az onun kadar etkili diğer sol partiler olan Tudeh, Peykar vb., Şah'ın kaçışından hemen sonra liberallerin ve mollaların kurdukları iki ayrı geçici hükümetin karşısına kendi seçeneklerini koymaktan da kaçındılar. Oysa ki yapmaları gereken güçlerini bir an önce birleştirmek, ayaklanmanın otoritesine ve işçilerin kitlesel hareketine dayanarak hemen bir geçici devrim hükümeti ilan etmeli ve mollalar üzerine yürümeliydiler. Mollalarla savaşın kaçınılmazlığı milli devrim hayalleri yüzünden kavranamadı. Böylece molla hükümetinin kendi silahlı gücünü yaratmasına, hükümetini meşrulaştırmasına ve Sol'a karşı iç savaş hazırlığı yürütmesine sadece seyirci kalındı. Oysa ki özellikle büyük fabrikaları denetimi altına alan işçi şuraları, bağımsız politik hedefler temelinde harekete geçirmek için hem güç hem de örgütlülük mevcuttu. Bu olanaklarına

rağmen sol, mollaların yaptığı millileştirme hareketini alkışladı. Mollaların millileştirmedeki asıl hedeflerinden birisi bu işçi şuralarının işlevsizleşmesiydi. Sol, milli demokratik bir uzlaşma hükümeti olarak gördükleri mollalar rejimini, proletaryanın bağımsız çıkarlarına karşı korudular. Ve ölümcül hatayı, halk devriminin demokratik ve sosyalist hayallerinin ölümü kadar, kendi canlarıyla fazlasıyla ödediler.

### SONUÇ YERİNE

Şimdiye kadar incelediğimiz tarihsel deneyimlerin ışığında geçici devrim hükümetlerinin bazı yönlerini vurgulamak gerekiyor. Birincisi geçici devrim hükümetleri bütün devrimlerde ortaya çıkmış bir olgudur. Her devrim, en enerjik ve otoriter araçlarını harekete geçirerek karşı-devrimi ezme yoluna gitmedikçe zafer yüzünü görememiştir. İktidar araçlarını yıkararak, kendi iktidarını kuran her devrimci sınıf, bu iktidarın verdiği otoriteyle devrimini sağlamlaştırmıştır. Öyleyse, devrim için dövüşen her sınıf ve katman boşa dövmemiş olmak için geçici devrim hükümetini, en otoriter araçlarını en kısa zamanda harekete geçirmek için zorunlu olarak kurar. Bunun gerekliliğine inanmayanlar, gerçekte bir devrimin ne demek olduğunu asla kavrayamazlar.

İkincisi, proletarya için GDH kesintisiz devrimin en otoriter araçlarından biridir. Proletarya GDH'ya, kendi bağımsız çıkarlarını çerçevesinde katılmalıdır. Kesinlikle toplumun diğer katmanlarıyla kendi çıkarlarını ayırdımını iyice bilince çıkarmalı, ve bu döneme proleter uyanıklıkla, sosyalizme kesintisiz ulaşmak için bir basamak haline getirmelidir.

İkinciyle bağlantılı olarak üçüncüsü proletarya GDH sürecine kendi bağımsız örgütlenmeleri ve güç örgütüyle girmelidir. Ancak bu şekilde proletarya hem GDH üzerinde, hem de kesintisiz sürecin tamamında proletarya hegemonyasını garanti altına alacaktır. Proletarya bu hegemonyayı kurabilmek için elinden geleni yapmalıdır, hiç bir sınıf ittifakı bu çabanın önüne geçmemelidir, çünkü ancak bu şekilde davranan bir proletarya devrimi ilerletebilir. İlerlemeyen bir devrim ise yenilmeye mahkumdur. GDH devrimin zaferinin en kritik andaki anahtarıdır. Onu hiç kimsenin küçümsemeye hakkı yoktur. Bu nedenle komünistler daha şimdiden GDH konusunda proletaryayı aydınlatacak, bilinçlendirecektir.

Ali YILMAZ



# DEVRİMCİ TEORİNİN ÖNEMİ ÜZERİNE..

"Devrimci teori olmadan devrimci pratik olmaz". Lenin'in bu sözünün bilince çıkarılması günümüz Türkiye ve Kuzey Kürdistan'ındaki devrim ve sosyalizm mücadelesinde can alıcı bir sorun olarak karşımıza çıkıyor. Hele de oportünizmin böylesine rengini belli ettiği, kitleselleşme sevdası yüzünden devrimci teoriye yapılan sadakatsizliğin yaygınlaştığı günümüzde komünist partisinin tarihsel devrimci misyonunu en ileri teoriyle yerine getirebileceğinin üzerinde daha çok durmamız gerekiyor.

Sınıf savaşımını bilimsel bir inceleme ve araştırma ile ele alan Marx ve Engels, kendi öncüllerinin de ortaya koyduklarından yararlanarak onu teorik düzeyde ifadelendirmişlerdir. Marksizm, sınıf savaşımını proletarya diktatörlüğüne vardiyan teoridir. Ve bu teorinin felsefesi materyalizm, yöntemi ise diyalektiktir.

Diyalektik yöntem, kapitalizm koşullarında sürekli gelişen, ilerleyen, daha iyi gelecek için mücadele veren sınıfın, yani proletaryanın sonuna kadar ilerici olacağını, kölelik zincirlerini de ancak bu ilerici sınıfın parçalayabileceğini söyler. İşte bunun için, kapitalizm koşullarında proletaryanın kölelik zincirlerinden kurtuluşuna hizmet etmek, tarihsel açıdan ilerici olmanın kıstasıdır.

Materyalist felsefe ise, kapitalizm koşullarında üretimin toplumsal bir nitelik kazandığını ve üretimin bu toplumsal niteliği ile kapitalist mülkiyetin özel biçiminin çeliştiğini göstermekte ve kapitalist özel mülkiyetin ortadan kaldırılıp yerine sosyalist mülkiyetin konmasının ancak, en ilerici sınıf olan proletarya tarafından gerçekleştirilebileceğini söylemektedir. Bundan dolayı sosyalizm uğruna mücadeleyi sonuna kadar götürmeye yetenekli tek sınıf, tarihin tanık olduğu en devrimci sınıf olan proletaryadır.

Anlaşılacağı gibi proletarya sosyalizmi teorisi diyalektik materyalizmin doğrudan bir sonucudur. Proleter sosyalizmine bilimsel sosyalizm denmesinin nedeni de budur.

Bilimsel sosyalizmin kökleri tıpkı sınıf savaşımı gibi modern ekonomik ilişkilerde bulunur ve yığınların yoksulluğa ve sefaletle karşı mücadelesinden doğar. Ancak bilimsel sosyalizm ve proletaryanın burjuvaziye karşı sınıf savaşımı birbirlerinden ayrı ayrı koşullarda

ortaya çıkarlar. Bilimsel sosyalizm, yalnızca marksist-leninist öğretisi üzerinde yükselir. Proletaryanın sınıf savaşımını, bilimsel sosyalist ideoloji ile birleştirmek ya da başka bir ifade ile proletaryanın bilincini sosyalist bilinç düzeyine yükseltmek komünist partisinin en önemli görevlerinden birisidir. Çünkü proletarya kendiliğinden, el yordamı ile sosyalist bilince ulaşamaz. Proletaryaya bu bilinç ancak dışarıdan götürülebilir. Şimdiye kadar yaşanmış tüm sınıf savaşımı deneyimleri göstermektedir ki, proletarya kendi çabasıyla sadece patronlara karşı mücadele etmenin gerekli olduğu inancını geliştirebilir. İşçi ve emekçi yığınların kendiliğinden hareketi sosyalist ideoloji ile birleştirilmediği takdirde, bu hareket kapitalist düzen sınırları içinde burjuva ideolojisinin egemenli-

*Marksist-leninist teori birilerinin kafasından icat ettiği, ayakları havada, proletaryanın günlük ve temel hareketinden kopuk ve uzak bir teori değil, sınıf savaşımının vazgeçilmez bir parçasıdır. İşte bundan dolayı, proletaryanın sınıf bilincine sahip unsurların etrafında toplanan ve onun öncü müfrezesi olan komünist partisi, proletaryaya sosyalist bilinç taşımayı ve bundan hareketle işçi ve emekçi yığınların kapitalist düzene karşı kendiliğinden gelişen mücadelesini sosyalist devrimle taçlandırmayı başlıca görevlerinden biri olarak üzerine alır.*

ğış altında kalmaya mahkûmdur. Çünkü burjuva ideolojisi sosyalist ideolojiden çok daha eskidir, çok daha yerleşmiştir ve sosyalist ideoloji ile kıyaslanamayacak kadar, çok daha fazla yığınları etkisi altında tutma olanaklarına sahiptir. Öte yandan, devrimci teori işçi sınıfı hareketi ile sınıksız bağlarla bağlanıp geliştiği sürece büyük bir güç haline gelebilir. Çünkü proletarya burjuvaziye karşı mücadelesinde kendine güveni, yönünü belirleme gücünü ve olayların iç bağlantıları-

nın anlaşılmasını yalnızca ve yalnızca teoriyle sağlayabilir. Teori salt sınıfların hangi yönde ve nasıl hareket ettiklerini açıklamakla kalmaz, ayrıca bu sınıfların gelecekte hangi yönde ve nasıl hareket edeceklerini anlamamıza da yardım eder.

Demek ki marksist-leninist teori birilerinin kafasından icat ettiği, ayakları havada, proletaryanın günlük ve temel hareketinden kopuk ve uzak bir teori değil, sınıf savaşımının vazgeçilmez bir parçasıdır.

İşte bundan dolayı, proletaryanın sınıf bilincine sahip unsurların etrafında toplanan ve onun öncü müfrezesi olan komünist partisi, proletaryaya sosyalist bilinç taşımayı ve bundan hareketle işçi ve emekçi yığınların kapitalist düzene karşı kendiliğinden gelişen mücadelesini sosyalist devrimle taçlandırmayı başlıca görevlerinden biri olarak üzerine alır.

İşçi ve emekçi yığınların yoksulluğa ve sefaletle karşı kendiliğinden mücadelesini bilimsel sosyalist teori ile -proletaryanın sınıf çıkarlarını bulandırmadan- birleştirmek ve bunun sonucu bu hareketi iktidara taşımak için komünist partisinin proletaryanın karşısına genel olarak en uzak tarihsel görevleri ve özel olarak da proletaryanın politik hedeflerini ve sınıfsal kurtuluş amacını net ve açık bir biçimde ortaya koyan bir programla çıkması gerekir. Bu programın doğru ve bilimsel bir nitelikte olması için de marksist-leninist öğretilere ve ilkelere dayanması zorunludur. Ancak bu sayede teorik belirleme ile politik hedefler arasındaki diyalektik ilişki ve bütünlük sağlanmış olabilir. Çünkü sınıf savaşımı teorik, politik ve pratik olarak bir bütündür; bundan dolayı devrimci teoriyi özümsemeye gösterilecek en ufak bir yeteneksizlik üretilen politikalara, sergilenen pratiğe dolaysız olarak yansıtacaktır.

Diyalektik yöntem bize proletaryanın devrimci programında ilk ve esas koşul olan teorik öngörü silahını sunmaktadır. Olguları diyalektik yöntemle ele alanlar bir olgunun nelerden kaynaklandığını ve nelere gebe olduğunu belirleyebilirler. Çünkü diyalektik yöntem bize olguyu embriyon halindeyken, henüz olgunlaşmadan, gelişip güçlenmeden



tanıma olanağı sağlar. Sınıf savaşımında da diyalektik yöntemin kullanılması, politik toplumsal ortamın niteliği ve sınıf savaşımının aldığı biçimi tüm belirtileriyle ortaya çıkarmadan, gelişip güçlenmeden kavrama yeteneği ve hazırlıkları buna göre yapma olanağı verir. Zaten öncüyü öncü yapan koşullardan bir tanesi de mücadelenin gelişme yönünü doğru ve sağlam biçimde tespit edip, hazırlıklarını ona göre yapmasıdır. İşte bu da, olayları diyalektik çözümleme silahına sahip olmakla mümkündür. Oysa bu silaha sahip olmayanlar, diyalektiği özümsememiş olanlar, hareketin geleceğini göremedikleri için bugüne takılıp kahrılar ve güncellik içinde boğulurlar. Yığın hareketinin gelişme dinamiklerini kavramayanların, hareketin nele-gebe olduğunu göremeyenlerin, bu hareketin önünü açma gibi bir yetenekleri de olmaz. Dolayısıyla, üretilen politikalarda ön açıcılığını yerini, hareketin halihazırda bulunduğu düzey önünde boyun eğme alır. Yığın hareketinin kendiliğinden ürettiği mücadele araç ve yöntemleri hatta sloganlar peşinen kabul edilir; bunları geliştirme, bir üst düzeyde yeniden biçimlendirme gibi devrimci öncülük görevlerinden kaçılır. Yine önlerini görme olanağından yoksun olanlar, yığın hareketinin önüne devrimci hedeflerini kesin ve hiçbir kafa karışıklığına yol açmayacak sadelikte koyamazlar. Diyalektik kavrayışsızlık, burada üzerinde durduğumuz biçimiyle oportünist öncülük tarzı olarak karşımıza çıkıyor. Ve açıkçası, bu tarzda, kitle hareketine öncülük etmenin yerini kitlelerin içinde erime almıştır. Öncülük iddiası taşıyanlar, kitleler içinde erimeye yönelerek öncülük vasıflarından uzaklaşmışlardır.

Bilmek zorundayız ki, sınıf savaşımının içindeki yığınların bilinci sürekli gelişir. Dışarıdan hiç bir bilinçli müdahalenin olmadığı durumda dahi, yığınların kendiliğinden hareke-

tü, kendi içinde bir bilinç unsuru taşır. Ancak yukarıda da bahsettiğimiz gibi bu bilinç kendiliğinden bilinçtir ve proletaryanın komünist öncüsünün yürüteceği propaganda-ajitasyon faaliyeti olmaksızın bu bilinçte kendiliğinden biçimde sosyalist bilince ulaşamaz. Ancak bununla beraber yığınlar taşıyacak siyasal bilinçte esas siyasal ağırlığın nereye verileceği, yığınların önüne konacak temel hedeflerin neler olacağı, buna bağlı geliştirilecek mücadele araç ve yöntemleri ve örgüt biçimlerinden hangilerinin öne çıkarılacağı, hangilerinin buna bağlı olarak ele alınacağı; ve hangilerinin eskimiş olduğu ve artık terkedilmesi gerektiği vs. gibi siyasal bilinci geliştirici tüm bu etmenler, yığın hareketinin içinde geçmekte olduğu politik toplumsal ortamın niteliğine, gelişme yönüne göre belirlenebilirse şayet sınıf savaşımında etkili ve güçlü bir silaha dönüşebilirler.

Sadece politik-toplumsal ortamın niteliğinin ve sınıf savaşımının aldığı biçimi değil, sınıflar mücadelesinde kullanılan mücadele araç ve yöntemlerinin de kendi gelişim diyalektiği vardır. Mücadele araç ve yöntemleri sabit ve değişmez değildir, sınıfları mücadelesinin her adımında, her yeni evrede yeni yeni mücadele araç ve yöntemleri gündeme gelir. Mücadele araç ve yöntemleri doğru-yanlış doğruya sınıf savaşımının içinde ve onun ihtiyaçlarının ürünü olarak doğarlar. Ancak, yeni yeni araç ve yöntemlerin ortaya çıkması, rastlantısal olmadığı gibi, birilerinin kafasının ürünü de değildir; kendi diyalektik gelişimleri vardır ve bu gelişimi kavramak gerekir.

Mücadele araç ve yöntemleri ekonomik gelişimden ayrı olarak ele alınamaz. Lenin bu konuyla ilgili olarak şunları söylüyor; "İktisadi evrimin değişik aşamalarında, ulusal-kültürel canlı koşullardaki değişimlere bağlı olarak değişik mücadele biçimleri orta-

ya çıkar, bunlar başlıca çarpışma biçimleri olurlar; bununla ilgili olarak ikinci derecede, tamamlayıcı mücadele biçimleri de değişir. Evrimin belli bir aşamasında belli bir hareketin somut durumunun ayrıntılı bir incelemesini yapmadan bazı özel mücadele araçlarının kullanılıp kullanılmayacağı sorusuna 'evet' ya da 'hayır' diye karşılık vermek marksist görüşten büsbütün ayrılmak demektir."

İktisadi evrimin belli bir aşamasının, yani ülkenin belli bir anındaki ekonomik koşulların, marksist-leninist öğretiyeye dayanarak ayrıntılı bir biçimde incelenmesi, o anda hangi mücadele araç ve yöntemlerinin kullanılacağına ve hangi mücadele araç ve yöntemlerinin de buna bağlı ve tamamlayıcı olarak ele alınacağına dair belirlemelere bilimsel bir nitelik kazandıracaktır. Çünkü marksizm-leninizme göre ekonomik koşullar mücadele araç ve yöntemlerini koşullandırır. Ancak, kullanılan mücadele araç ve yöntemleri salt ekonomik koşullara bağlı değildir. Bunun yanı sıra siyasal, kültürel, ulusal koşullardaki değişime ve bağlıdır. Tüm bu değişimlerin (ekonomik, siyasal, ulusal, kültürel koşulların değişimi) sonucunda, eski koşulların ihtiyaçlarına cevap veren mücadele araç ve yöntemleri değişime uğrar. Yani, şöyle de söyleyebiliriz; sınıf savaşımında bizzat savaşımın ürünü olarak ortaya çıkan ve giderek gelişip güçlenme eğilimi taşıyan mücadele araç ve yöntemlerini doğru ve mücadeleye ivme kazandıracak bir tarzda ele alabilmek için varolan ekonomik, toplumsal ve politik durumun niteliğini doğru olarak algılamak gerekir. Marx'ın somut durumun somut tahlili anlayışından hareketle yapılan bu algılamaya yüksek bir kavrayış yeteneğini gerektirir. Diyebiliriz ki, iktisadi evrimin her yeni evresinde yeni yeni mücadele araç ve yöntemleri ortaya çıkar. Yeni koşullara daha iyi karşılık düşen; mücadelenin bu yeni zemininde, savaşımı daha güçlü sürdürme olanaklarına sahip olan mücadele araç ve yöntemleri gelişir ve sahiplenilir. Eskiyen ve artık koşullara denk düşmeyen, savaşımın ihtiyaçlarına cevap veremeyen, yığın hareketini savaşımın gelişme ve sertlik düzeyinin altına çekebilecek olan geri araç ve yöntemler giderek terkedilir.

Örneğin ülkelerimizde yaşanan ekonomik-siyasal ve toplumsal krizle bağlantılı olarak, devrim ve karşı-devrim arasında savaşım, gelişiminin belli bir aşamasında nitel değişim geçirerek iç savaş boyutuna ulaşmış, zor araç ve yöntemleri en geçerli yöntem haline gelmiş, çatışmalar giderek sertleşmiştir. Ve bundan sonra da sertleşmek zorundadır. İşçi sınıfı ve emekçi yığınların, tüm bunlara paralel olarak düzenden umudunu kestğini, giderek düzenden koptuğu-

nu, toplum nüfusunun iki kesiminin devrim ve karşı-devrim cepheleleri olarak saflaşmakta olduğunu söyleyebiliriz. Aynı şekilde, toplumda kendiliğinden devrimci yöntemlere ve özellikle de silahlı zora doğru içgüdüsel bir eğilim geliştiğini, silahlı devrimin müthiş derecede arttığını, en ufak bir kıvılcımın dahi yığınları ateşleyebileceğini, daha önceki evrelerde sessiz sedasız geçirilebilecek olayların isyan vesileleri haline geldiğini söyleyebiliriz.

Bugünkü iç savaş sürecinde eski olup terk edilmesi gereken ve öte yandan yeni olup gelişme eğilimi taşıyan mücadele araç ve yöntemleri hakkında kesin olarak diyebiliriz ki; genel olarak barışçıl yöntemler eskiyi, devrimci iç savaşın yöntemleri ise yeniyi temsil ediyorlar. Bir dönemin en önemli yöntemleri olan imza toplama, dilekçe verme, telgraf çekme, saç-sakal tıraşı, dışarıda açlık grevi yapma vs. eylemleri artık yığınlar tarafından bile önemli ölçüde terk edildi. Yasal mitingler, sokak gösterileri vs. ise halen daha yaygınlığını sürdürür durumda. Ama öte yandan silahlı, molotoflu çatışmalar, karşı-devrim kuruluşlarına saldırılar, yerel ayaklanmalar vb. de yaşanıyor. Hele Kürdistan'da devrimle karşı-devrim arasında sürdürülen savaş en otoriter araçlarla, son derece yaygın, acımasız ve sert geçiyor. Zor araç ve yöntemleri iç savaşın ayırdedici özelliğidir. Özellikle de zorun esas biçimi olan silahlı mücadele araç ve yöntemleri devrimci iç savaşın gelişimiyle birlikte önem kazanmış, yaygınlaşmış ve giderek tek geçerli yöntem haline gelmiştir.

O halde eskiyen, artık dönemin ihtiyaçlarına denk düşmeyen yığınların savaş kapasitelerini ve deneyimlerini artırıcı özellikler taşımayan mücadele araç ve yöntemlerini terketmek, iç savaş öne çıkarıp geliştirdiği zora dayalı araç ve yöntemleri ve en önemlisi silahlı mücadeleyi başa almak, diğer tüm mücadele araç ve yöntemlerini buna bağlı, bunu destekleyici ve geliştirici olarak ele almak gerekir. Ancak marksizm-leninizmden bir şey anlamayanlar ki, mücadele araç ve yöntemlerinin gelişim diyalektiğine denk düşen böyle bir sınıflandırmadan özenle kaçınırlar. Her türlü yöntemi, her koşulda kullanmak ve eskiyen yöntemlerin terk edilmesinin özel "teori" sini yapmak marksizm-leninizmi sulandırmaktır.

Devrimci öncünün sınıf savaşımında kullanılan mücadele araç ve yöntemleri konusunda kesin belirlemeler yapabilmesi için, devrimci teoriye ihtiyacı vardır. Devrimci teorisinin yol gösterici gücünden yoksun olanlar

bu belirlemeleri doğru yapamazlar ve çok karmaşık bir biçimde süren sınıf savaşımında olayların akıntısına kapılarak yollarını kaybederler. Olayların ve olguların gelişim ve değişim süreçlerine göre değil de o andaki statik görünen biçimine göre yapılan belirlemeler, geleceği, biçimin altında henüz filiz halinde olan ama gelişip güçlenmekte olan görme yeteneğinden yoksun olarak yaptıkları için, devrimci öngörü ve önderlik yeteneğinden de yoksun olacaktır.

Bugün devrimci hareket içerisinde, günün devrimci hedeflerinden ve görevlerinden sapma olarak ortaya çıkan oportünizmin en somut belirtisi iktidar hedefsizliğidir. İktidar hedefi her ne kadar söylemde ortaya kalsa da oportünizmin -teoriden ayrı olarak ele alınmayan- politika ve pratiğine yön veren en geniş kitleleri kucaklama sevdasına tutulması, onu ele vermekte ve gerçek karakterini gün ışığına çıkartmaktadır. Kitleleşme sevdasına kapılan oportünist hareketlerin devrimin temel ve ivedi görevlerini görememelerinin nedenlerinden birisi de devrimci teorisinin geleceği gösteren aydınlatıcı ışığından yoksun olmalarıdır.

Ama böyle bir kavrayışsızlıkla yığın hareketine öncülük yapılamaz. Kendi yaşadıkları süreci kavrayamayanlar, kendi önlerini göremeyenler, yığın hareketinin önünü hiç bir zaman açamazlar. Örneğin, ayaklanmaları sadece patlak verdiğinde farkedebilirler. Daha öncesinden buna ilişkin bir belirleme yapmayanlar, ayaklanan, savaşan, devrimci iç savaş yükselten yığınlar tarafından aşılma-ya mahkumdur. Yığınların geri eğilimlerine hitap edenler ilerleyen yığınlar tarafından aşılır. Eskiyen mücadele biçimlerinde ısrar edenler gelişip güçlenen yeni karşısında eskimiş olarak kalır.

Marksist-leninist ideolojinin özümsememesi ve değerinin küçümsemesi sonucu dünya devrim mücadeleleri tarihinde somut olarak ortaya çıkan olumsuzluklar devrimci teorisinin en ufak bir küçümsemesinin ya da devrimci teoriyi kavramada gösterilen anlayışsızlığın burjuva sınıf çıkarlarına nasıl hizmet ettiğinin kanıtı olmuştur.

Örneğin II. Enternasyonal de, marksist öğretinin, sınıf savaşımına ilişkin devrimci teorisinin bir kenara bırakılması koca koca sosyalist partilerin sosyal-şovenizmin batağına batmalarına ve bunun sonucu devrilip gitmelerine yol açmıştır. II. Enternasyonalin temel sorunu marksist teorisinin, II. Enternasyonalin liderleri tarafından (başta Kautsky) bilinçli olarak çarpıtılması olmuştur.

Diğer bir örnek de Şili'dir. Şili'li "sosya-

list" ler marksizm-leninizmin zora dayalı devrim ve proletarya diktatörlüğü, ilkesini bir kenara bırakmakla Şili işçi sınıfı ve emekçilerinin çok ağır bir yenilgi almalarına yol açmışlardır. Şili'de devrimciler seçim yoluyla hükümete geldikten kısa bir süre sonra karşı-devrim güçleri askeri faşist bir darbeye hükümeti devirmişlerdir. Şili'li devrimcilerin niyeti her ne kadar sosyalizm olsa da, yaşam bir kez daha çok yalın bir şekilde ispatlamıştır ki, marksizm-leninizmin zora dayalı devrim ve proletarya diktatörlüğü ilkesini çarpıtmak, küçümsemek ve sulandırmak, çok pahalıya mal olacak bir yenilgiyi peşinen kabullenmek anlamına geliyor.

Aslında ülkemiz devrimci mücadele tarihinde de marksizm-leninizmi özümsememedikleri ispatlanmış bir çok örgüt vardır. TİP, TKP, Devrimci Yol bunlardan ilginç olanlarıdır. İlginç yanıları, bu örgütlerin bir dönem için çok güçlü ve kitlelerle kucaklanmış olmalarına rağmen şimdi onlardan geriye hiçbir şey kalmamış olmasıdır. Bir dönem oldukça güçlü olmuş olan bu örgütlerin böylesine silinip gitmeleri göstermiştir ki, sorun, kitleleşme (nicelik) değil, devrimci teorisinin sağlamlığı (nitelik) dir.

Yani sorun kitleleşme, adam sayısı, en geniş yığınları kucaklama değil; sağlam, bilimsel ve devrimci bir teoriye sahip olmaktır. Kitleleri politik etki altına almak ise sonuçtur. Ancak sağlam, bilimsel ve devrimci bir teoriye sahip olduğunda yığınları devrime ve sosyalizme yürütebilmek olanaklı hale gelir.

TİP, TKP, Dev-Yol bir dönem güçlü olsalar da devrimci teoriyi kavrayamadıklarından yığınların önüne iktidar hedefi koymayı beceremediler. Öncü olmak oldukça iddialı ve müthiş sorumluluk gerektiren bir iştir. Teorik sorunlarda kavrayışsızlık göstermek, marksist-leninist öğretiyi, bilimsel bir çalışma olarak ele alıp onu sınıf mücadelesine uygulamak, hele hele bugünkü devrimci durum ve iç savaş dönemlerinde, yığınların kendiliğinden hareketinin devrimci kabarışlar gösterdiği ve gelişmelerin devrim lehine hızla ilerlediği bir dönemde teorik, siyasal ve örgütsel çalışmalarda çok daha yüksek bir bilinçle davranmamak, ölümcül bir hatadır.

Eğer bu yüksek bilinç gösterilmeyip aynı zamanda buna uygun davranılmazsa her türlü öncülük iddiası asılsız kalacağı gibi gözümüzün önündeki devrimi de kaçırmış oluruz.

Derya ATEŞ

# KOLEKTİF DİRENİŞİ İŞKENCEHANELERE TAŞIMAK

Tarih boyunca hangi aşamaya bakarsak bakalım, devrimciler buldukları her alanda savaşmanın ve direnmenin yaratıcıları olmuşlardır. Özellikle işkencehanelerde direniş destanları yaratmışlardır. Düşman hiç bir zaman devrimin sesini susturamamış, devrimci coşkuyu, inancı esir alamamıştır.

Gerek dünya tarihinde, gerek kendi tarihimizde direniş destanlarına rastlamak, o destanları okumak insana ne büyük bir coşku, ne büyük bir inanç ve mutluluk veriyor. Örneğin Vietnam'da Saygon zindanlarında geçen mücadeleyi anlatan "Direnme Savaşı" nı okurken içinizde kabaran, delirmiş dalgalar gibi yüreğinizi alabora eden coşkunuzu dizginleyemiyorsunuz. Aynı anda da düşmana karşı olan kininizin iyice bilendiğini, çelikleştini hissediyorsunuz. Çünkü dünyanın neresinde olursa olsun karşı-devrim cephesinin çürümüşlüğü, çirkefligi, acımasızlığı hep aynı. Bir başka örneğini de kendi ülkelimizden verelim. Diyarbakır zindanlarında yazılan direniş destanı. Ya da 80'li yıllarda işkencehanelerde yaratılan destanlar. Tüm bunları okurken dikkatimizi çeken en önemli şeylerden biri de kolektif bir direnişin sergilenişi. Nasıl olursa olsun, birbirine ulaşabilen insanların (hücreden hücreye sesle ve aynı hücrede yan yana...) kenetlenerek düşmana karşı ortak bir direnişe geçmeleri. Kolektivizmi nerede ve nasıl olursa olsun hayata geçirmeleri...

Bugüne baktığımızda maalesef kolektivizmi göremiyoruz. İşkencehanelerde, bireysel direniş destanları yazılmaya devam ediyor. Her gün işkenceci katiller onlarca insanı tezgâhlardan geçiriyorlar. Geldiğimiz süreçte bireysel direniş en üst boyutlarda yaşanıyor. İşkencede katledilen insanlar yaratılan direnişin simgeleridir. Sır vermeyip ser verenlerimizdir. Bireysel direnişlerin böylesine üst boyutlarda yaşanmasına karşı, işkencehane-

lerde yaratılan kolektif direniş geleneği unutulmuş gibi.. Bugün gelenek halinde sürdürülen tek kolektif direnişin işkence süresinde herkesin yaptığı açlık grevleri olduğunu söyleyebiliriz. Ve aslında o da temelde kolektif direniş yaratmak amacıyla değil, her örgütün, partinin kendi tavrından kaynaklı. Bireysel direnişlerin ne kadar üst boyutlarda yaşatıldığını, yaratılan geleneği yukarıda anlattık. Fakat artık geldiğimiz süreçte bireysel direniş tek başına yeterli olmuyor. Yaşam, kolektif direniş yaratmayı önümüzde acil bir zorunluluk olarak koyuyor. Burjuvazi saldırılarını hiç azaltmadı. Her gün daha pervasızca saldırıyor. Burjuva iç savaş her gün daha da boyutlanıyor. Devrimci iç savaşımızı da her alanda, her durumda yükseltmek bizlerin sorumluluğu. O halde, sadece sokaklarda, alanlarda, fabrikalarda, köylerde, şehirlerde, okullarda değil, işkencehanelerde de devrimci iç savaşımızı yükseltmeliyiz. Unutulmuş gibi görünen kolektif direniş ve saldırı geleneğini tekrar hayata geçirmek biz Leninistlerin görevidir.

Eğer yakın süreçte (son iki yıl) TMS'ne gireniniz varsa söylediklerimizde haklı olduğumuzu görmüştür. Biz gene de orda yaşanan duruma kısaca değinmemiz gerektiğini düşünüyoruz

Bahsettiğimiz yer Aksaray Terörle Mücadele Şubesi, İstanbul'un göbeğinde bir işkencehane.. Gözaltına alındığınızda daha arabada başlayan bir işkence var. Şubeye gelince gözleriniz bağlı, ite kaka bir salona götürülüyorsunuz. Burada bir kaç gün (3,5,8,10... duruma göre değişiyor) soğuk betonun üzerinde tutularak bekletiliyorsunuz. Bu süreçte sorgunuz yapıyor; işkence görüyorsunuz. Sonra gene aynı salona indirilip oturtuluyor, ya da ayakta bekletiliyorsunuz. Etrafınızda sizin durumunuzda insanlar olduğunu biliyorsunuz. Göz bağından fırsat buldukça etra-

7. Sayısı elimize ulaşan  
TKEP/Leninist Merkezi Yayın Organı  
"Komünist"te yayınlanan bu yazıyı  
öneminden ve güncelliğinden dolayı  
siz okurlarımıza dergimiz  
sayfalarında sunuyoruz.

fınızı gözetliyorsunuz, seslerden anlıyorsunuz, yani sonuçta aynı odada yoldaşlarınızın, diğer devrimci dostlarınızın olduğunu biliyorsunuz. İnsanlar birbiriyle hiç konuşmuyor, yanı başında birileri işkenceye götürülürken hiç kimse sesini çıkarmıyor. Tamamen bir sinmişlik, tamamen bir kabulleniş hakim. Bu kadarla da kalmıyor... Bir kaç gününüz dolunca yukarı, hücrelere çıkartılıyorsunuz. Hücreler gözaltındaki insanları rahatlatıp, işkenceyi daha dayanılmaz kılmak için özel hazırlanmış. Gözleriniz açılıyor, insanların arasına giriyorsunuz. Aynı hücrede üç-beş veya sekiz-on kişi kaldığınız bile oluyor. Köhne, karanlık, pis, korku verici yerler değil, aksine aydınlık, temiz, rahat yerler. Hücrelerde yatak ve battaniye var. Hücrenin altı parke kaplama, kapı sadece parmaklık, camı bile yok. Kışın ise kalorifer yanıyor. Her şeyden önemlisi devrimci dostlarının arasındasın. Ashnda tam da kolektif direniş örgütlemek ve sergilemek için bulunmaz bir imkân. Ama bu direniş geleneği unutulduğu ve düşman yıllarca işkenceyle yaptırılmaya uğraştığı o sinmişliği yarattığı için insanları ayrı ayrı hücrelere koymaya gerek bile duymamış. İnsanları bireyselleştirmiş, kolektif bütünlüğü kırmış. Hücreleri de o kadar rahat hazırladıktan sonra, geriye bir tek bireyselliğe sürüklediği devrimcilerin kendi özgül iradesini kırmak kalmış. Zaten asıl sorun da düşmanla aramızdaki psikolojik savaştır. Fiziki işkencenin işe yarayıp yaramaması tamamen devrimcinin psikolojisine bağlıdır. Bunu çok iyi bilen düşman özellikle psikolojik savaşı kazanmaya, devrimcinin psikolojisini kontrol altına almaya çalışır. İşkencede en önemli taktik bireyi "yalnız" olduğu düşüncesine kaptırıp, onu devrimci özünden, inançlarından, yoldaşlarından aldığı manevi güçten soyutlayıp, kişiselleştirmektedir. Böylece (bunu başarabilirse)

kişiselleştirdiği bireye istediği her şeyi yaptırabilir, ihanete sürükleyebilir. Düşünelim bir kere, işkenceye götürülebilmek için bir devrimciyi almaya geldiklerinde, kolektif bir direniş, hatta bir saldırı ile karşılaşsalar; mesela hücredeki tüm insanlar birbirine kenetlenirse, herkes diğerini göndermemek için dirense veya hücreye giren işkenceciye saldırırsa, sonuçta tekme tokat alınan devrimci işkenceye götürülürken sloganlarla, kapılara, duvarlara atılan tekmelerle ortalığı yıkıp, sarsarsa durum nasıl olur? Elbette ki çok güzel, hem düşmanın, işkenceci katillerin huzurları kaçacak, moralleri bozulacak, hem de o şekilde işkenceye giden devrimci, yoldaşlarından, dostlarından ve devrimci coşkunlardan aldığı güçle, moral üstünlüğünü elinde tutacak. Bu durumda teslimiyet aşamasına gelen kişi bile bu coşkunun etkisiyle iradesini toparlayacak, düşman karşısında olumlu direngen tavır gösterecektir.

Oysa şubede şu an varolan durum gerçekten içler acısı. Hücrelerden insanlar tek tek alınıp işkenceye götürülüyorlar, hatta seans şeklinde yapılan işkencelerde zaman tahmin edildiği için insanlar kendilerini hazırlayıp işkenceye götürülmeyi bekliyorlar. Bu durum öylesine kanıksanmış ki, kimse karşı durma, yanında işkenceye götürülen yoldaşını, arkadaşını vermeme, ya da, sloganlarla o zindanın duvarlarını yıkma gibi girişimlerde bulunmuyor. Bu söylediğimiz gibi, fazlasıyla kanıksamanın sonucu. Ama bunun daha endişe verici bir yanı var ki, o da düşmana ken-

dini teslim etmiş olma durumudur. Sanki bütün bunlar yüzyıllar boyu böyle olmuşcasına, herşey çok normal, çok doğalmışcasına kabullenmek. Daha önce de söylediğimiz gibi, düşmanın istediği en önemli şeylerden biri de devrimciler arasında var olan kolektivizmi bozmak, bireyi kişiliksizleştirip tepkilerini köreltmektir. Sanki devrimcilerin tek görevi oradaki bireysel işkence sırasında susmak, onun dışında gelişen baskıların hiçbirine tepki vermemek... Tamamen düşmanın kuralları kabul edilmiş durumda. Daha şubeye ilk girildi andan itibaren oranın kendi kuralları yürürlüğe giriyor. İşkenceciler daha en başından "buranın kuralı budur" diye söze başlıyorlar. "Sen susabilirsin ama benim işimde seni konuşturamam" "Artık burada yalnız başınasın. Partin, yoldaşların yok artık. Onlar dışarıda, sen şimdi buradasın ve buranın kendi yasaları var. Boş yere direnme. Her şey bitti. Artık tek başınasın ve elimizdesin" diyorlar. Evet bireysel tavır almak her devrimcinin yaptığı, yapmaya çalıştığı birşey. Ama kolektif direniş geliştirilmemesi onların kurallarının kabulüdür. Mesela kuraldır ki, hücreden birinin adı okunursa o işkenceye gidecektir ve adı okunan bilir, kalkar, kapı açılır, çıkar gider. İşkencesini görür, işkencede direnir, bir sonraki seansa kadar gelir hücrede oturur. Oysa biz burjuvazinin, devletin kurallarını tanımadığımız için oradayızdır. Kendi kurallarımızı yaşama geçirmek için savaşıyoruz. Ve ödediğimiz tüm bedeller kendi kurallarımızı uygulamak için. Devleti tanımıyoruz, kurallarını da tanımıyoruz. Ama şubede oranın, onların kurallarını tanımakla, bir anlamda devleti tanımak ve kabul etmek oluyor. Bu bir devrimci için asla olmaması gereken bir durumdur. Örgütülüğün, kolektivizmin olmadığı yerde bu olur. İşte bu yüzden kesinlikle önünün alınması, engellenmesi gerekir.

İç savaşın kızıştığından bahsediyoruz. Gözaltındaki kayıplar artıyor. Artık böyle bir sürece girdik, bundan sonra hücreden, yanımızdan bir insan alınıp götürülecek ve bir daha geri gelmeyecek. Oysa kolektif direnişi geliştirsek ve birbirimizi koruyup, kimseyi vermeye çalışırsak ve hiçbir olaya tepkisiz kalmazsak biraz da olsa bunu yavaşlatabiliriz. Şubeyi dışarıdan farklı düşünmemek gerekir. Mesela bir gösteride polis etrafımızı sarmışsa, içimizden bir yoldaşımızı almaya kalkarsa teslim edecek miyiz? Elbette hayır. Hayatımız pahasına yoldaşımı-

7. Sayısı elimiz  
EP/Leninist Merkezi Yayın Organı  
ünist"te yayımlanan bu yazıyıTK  
en ve güncelliğinden dolayı"Kom  
arımıza dergimizönemind  
falarında sunuyoruz.siz okurl  
KENCEHANELEREsayfalarında sunsay  
ulaşan21e ul21TAŞIMAKİŞ  
rganı7. Sayısı elimize  
EP/Leninist Merkezi Yayın O  
t"te yayımlanan bu yazıyıTK  
elliğinden dolayı"Komünis  
imizöneminden ve günc  
z.siz okurlarımıza derg  
devrimci iç se ulsayfalarında sunuyor

zi koruyacağız. Veya herhangi bir devrimci örgütün savaşçıları katledildi. Sessiz mi kalacaksınız? Hayır. Protesto eylemlilikleri, gösteriler yapacaksınız. Bütün bunların işkencehanelerde olması ve aynı sertlikte uygulanması gerekir. Diyelim şubedeyken bir örgütün savaşçısının katledildiğini duyuyoruz. O örgütün militanları da aynı hücrede yanınızda olsun. Ve aktif eylemlilik geliştirmediler, ne yaparsınız? İnişiyatif onlardadır deyip, suskun kalmak yapılacak en büyük hatadır. Hangi örgütten olursa olsun tüm devrim savaşçıları bizimde savaşçılarımızdır. Düşmanın elindeyken bile devrim savaşçılarına sahip çıktığımızı göstermeli, böyle bir olayı duyar duymaz aktif örgütü bir eylem geliştirmeliyiz. Mesela sloganlarımızla, coşkunumuzla, inancımızla düşmana korku salmalı, huzurunu kaçırmalıyız. Elbette, biz bunları yapınca düşmanın saldırıları, işkenceleri de artacaktır. Ama devrimci iradeyi teslim almasına yetmeyecek, oluşturulan örgütlü güce boyun eğdirmeyecektir. Çünkü bu güç coşkun akan nehirler gibidir, tüm engelleri de sürükleyip aşacaktır.

Biz Leninistler sadece işkencehanelerde bireysel işkence karşısında yarattığımız direniş çizgisiyle yetinmemeli, bunu zindan duvarlarını yıkarcasına kolektif direniş örgütleyerek ve devrimci coşkuyu işkencehanelerde en yüksekte tutarak ilerlemeliyiz. Sloganlarımız, marşlarımız, şiiirlerimizle düşmana karşı her fırsatta direkt fiili saldırıya geçmeliyiz. Burjuva iç savaşa karşı, devrimci iç savaşımızı yükseltmeliyiz. Yeni gelenekler yaratmak her Leninistin görevidir



# ENTERNASYONALİST SAVAŞÇI

## ERNESTO CHE GUEVARA

Fidel Castro'nun  
Che'nin Bolivya günlerini  
anlattığı kitabına yazdığı  
giriş yazısından bir bölüm.

Che ve ortaya koyduğu olağanüstü örnek, bütün dünya da, gün geçtikçe daha güç kazanmaktadır. Düşünceleri, kişiliği ve adı, ezilenlerin ve sömürülenlerin mücadelesine bayrak olmuştur ve bütün dünya aydınları ve öğrencileri arasında, büyük bir ilgi uyandırmaktadır.

Birleşik Amerika'da bile Zenci hareketi ve sayıları her gün biraz daha artan ilerici öğrenciler, Che'yi bütünüyle benimsemişlerdir. Medeni haklar için ve Vietnam istilasına karşı yapılan mücadelede gösterilerde Che'nin resimleri birer mücadele simgesi olarak taşınmaktadır. Tarihte bir kişinin, bir ismin, bir örneğin, bu kadar kısa bir zamanda ve böylesine güçlü bir tutkuyla evrensel bir nitelik kazanması son derece enderdir; ya da hiç görülmemiştir. Bu, Che'nin bugünün ve gittikçe de yarının dünyasını belirleyen enternasyonalist düşünceyi, en katkısız ve en çıkar gözetmez biçimde temsil etmesinden doğmaktadır.

Geçmişte sömürgeci güçler tarafından ezilen, sömürülen, bugünse Yankee emperyalizminin son derece büyük bir adaletsizlik, gerilik ve az gelişmişlik içinde tuttuğu bir kıtada, devrimci mücadeleyi, evrensel bir soluk gibi, emperyalist ve sömürgeci metropollere kadar taşıyan bu eşi bulunmaz kişi yükselmiştir.

Emperyalistler bu örneğin gücünden ve onu tanıtabilecek herşeyden çekinmektedirler. Onları günlüğü yayınlamaktan alıkoyan, kitabın temeldeki önemidir: olağanüstü bir kişiliğin canlı anlatımı, barut fıçları arasında, hergünkü sıcak ve gerilim içinde yazılan bir gerilla dersi, halkları köleleştirilenler karşısında, kiralık orduların karşısında Latin Amerikanın güçsüz olmadığının gerçek ispatı...

Kendilerini Marksist, komünist olarak kabul eden, ya da kendilerini lafla, başka unvanlarla süsleyen ve Che'nin yanlı-

dığını söylemekten, onu maceracı diye nitelemekten, ya da içlerinden en az saldırgan olanlar gibi, "öldüğünde Latin Amerika'da devrimci mücadelenin de son bulacağı" bir idealist diye nitelemekten çekinmeyen sahte devrimcilerin, oportünistlerin ve hertürlü şarlatanın hiçbir zaman bilinmemesinde onların (emperyalistlerin -ç) çıkarı da olabilir. Bu kişiler, "Tecrübeli bir gerilla ve bu düşüncelerin en büyük savunucusu olan Che, gerilla savaşında öldüğüne ve hareketi de Bolivya'yı kurtarmadığına göre, bu, ne kadar yanlış davranıldığını gösterir!.." diyorlar. Bu zavallılardan kaç tanesi, akıl yürütme tarzlarının, tavırlarının emperyalizm ve en gerici oligarşi yandaşlarınıninkiyle tümüyle uyuşması karşısında yüzleri kızarmadan, Che'nin ölümüne nasıl sevindiler!

Bu kişiler başka türlü davranamayacakları için daha ileride anlaşılacağı gibi, gerçekte gerilla gruplarını yoketmeyi, devrimci hareketi yavaşlatmayı, kendi gülünç ve utanç verici, siyasal uzlaşmalarını zorla benimsetmeyi amaçladıkları halde bir ara gerillalarla birlikte silahlı mücadele oyununa bile katılarak, hain yöneticileri ya da kendilerini haklı göstermeye çalışıyorlar; bu yolla, halk için ve halkın kurtuluşu için çarpışmak istemeyen ve hiç bir zaman çarpışmayacak olanlar, devrimci düşünceleri kitleler için ne bir içeriği ne de mesajı olan dogmatik afyon haline sokarak karikatürleştirilenler, halkın mücadele örgütlerini, bu kıtanın sömürülen halklarının gerçek çıkarlarıyla hiçbir ilgisi olmayan siyasetleri savunma araçları, iç ve dış sömürücülerle uzlaşma araçları haline getirenleri, haklı göstermektedirler.

Che, mücadele sırasında ölebileceği ihtimalini son derece doğal karşılıyordu ve özellikle son yazılarında, bunun Latin Amerika'da devrimin kaçınılmaz ilerleyişini durduramayacağını vurguluyordu. *Tricontinental'e* gön-

derdiği mesajda bu düşüncesini bir kez daha ileri sürmüştü: *"Tüm eylemimiz emperyalizme karşı bir savaş narasıdır... Ölüm nereden ve nasıl gelirse gelsin... Savaş sloganlarımız kulaktan kulağa yayılacaksa ve silahlarımız elden ele geçecekse ve başkaları mütreyöz sesleriyle ve de savaş naralarıyla cenazelerimize ağıt yakacaksa, ölüm hoş geldi, safa geldi"*

Che, kendisini devrimin bir neferi olarak görüyor ve devrimden sonra hayatta kalma yolunda hiç bir çaba harcamıyordu. Bolivya'daki mücadeleyle birlikte Che'nin düşüncelerinin de başarısızlığa uğradığını savunanlar, gene aynı basit görüşle Marksizmin kurucuları da dahil, bütün büyük devrimci düşünür ve öncülerin düşüncelerini de yadsıyabilirler, çünkü onlar da eserlerini sonuçlandıramadılar ve soylu çabalarının ürünü göremediler.

Küba'da, Marti ya da Maceo'nun mücadele sırasında ölmeleri, kurtuluş savaşının sonundaki Yankee müdahalesi sırasında, sosyalist devrimin Julio Antonio Mella gibi herkeste hayranlık uyandıran savunucularının emperyalizmin hizmetindeki ajanlar tarafından öldürülmesi, yüz yıl önce başlayan hareketin zamanla başarıya ulaşmasını engelleyememiştir. Ve hiç kimse bu öncülerin uğruna savaşta davanın doğruluğu ve Küba devrimcileri her zaman etkilemiş olan başlıca düşüncelerinin geçerliliği konusunda şüphe uyandıramaz.

Che'nin günlüğünde yaptığı gözlemler, başarıya ulaşma olanaklarının ne kadar gerçek, gerillanın birleştirici gücünün ne kadar görkemli olduğunu değerlendirebilmemizi sağlamaktadır. Bolivya'daki rejimin hızla çürümesi ve güçsüzlük belirtileri göstermesi karşısında Che şunları yazıyordu: *"Yönetim büyük bir hızla çürümekte. Şu anda 100 tane daha adamımızın olmaması ne kadar acı verici"*

Che, Küba'daki deneyi sayesinde, küçük gerilla grubumuzun kaç kez yokolma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını biliyordu. Böyle bir durum doğsaydı, bunun nedeni neredeyse yalnızca rastlantılar ve savaşın önceden saptanamayan yanları olacaktı; ama, bu durum, herhangi bir kişiye çizgimizin yanlış olduğunu düşünme ve bunu, devrim umudunu kırmak ve halklara acizlik duygusu esinlemek için örnek olarak kullanma hakkını verir miydi?

Tarih ilk başta başarısızlığa uğramaktan kurtulamayan devrim hareketleriyle dolu. Örneğin, Küba'da da halkın silahlı mücadelesinin kesin başarıya ulaşmasından altı yıl kadar önce, Moncada deneyimi yaşanmadı mı?

Santiago'daki Moncada Kışlasına saldırılan 26 Temmuz 1953 tarihi ile, "Granma" çıkartmasının yapıldığı 2 Aralık 1956 tarihi arasında geçen sürede, pekçok kişi, tam donatımlı modern bir ordu karşısında devrimci mücadelenin her türlü perspektiften yoksun bulunduğunu, ve bir avuç savaşçının sürdürdüğü eylemin, "derin yenilgi" içinde bulunan aklı evvelerin ve idealistlerin hayali olduğunu düşünüyordular. 5 Aralık 1956'da, deneysiz gerilla müfrezesinin uğradığı ağır yenilgi, ve tümüyle dağılması, bu kötümser kehanetleri tümüyle doğrular gibiydi. Ama, yalnızca 25 ay içinde, gerilladan arta kalanlar bu orduyu yoketmek için gerekli güç ve deneyi edinmişti. Dövüşmemek için her devirde, her türden koşul altında yığınla bahane bulunabilir, ve özgürlüğü elde edememenin tek yolu da hep bu olacaktır. Che, düşüncelerinin gerçekleştiğini göremedi, ama onları kendi kanıyla sulayarak güçlendirdi. Kendisini eleştiren sahte devrimcilere gelince; onlar siyasi alçaklıkları ve ebedi eylemsizlikleriyle birlikte, kendilerine özgü budalalıklarıyla yaşama-ya devam edecektir.

# İŞ KAZALARI



Yeni sömürge ülkelerin proleterleri her türlü iş güvencesinden yoksun, sağlıksız koşullarda her an iş kazalarıyla karşı karşıya ve sefalet ücretleriyle çalışıyorlar; bu ülkelerin bireyleri yeterli yatırımlar yapılmadığından binbir zorluklarla ulaştıkları emperyalist ülkelerde göçmen-kaçak işçi olarak her türlü insan haklarından yoksun, her türlü insanca beklentiden uzak, iş kazalarıyla karşı karşıya kölelik koşullarında, her an şiddetle karşı karşıya yaşıyorlar.

Bizim gibi ekonomik, sosyal, politik bağımlı yarı sömürge proleterlerinin diğer emperyalist ülkelerdeki proleterlerden farkı şudur; birincisi, emperyalist ülkeler yıllardır kanını iligini emerek geri bıraktıkları Asya, Afrika, G. Amerika ve Avustralya halklarının zenginliklerini bir bölümünü kendi proleterlerine sus payı olarak vererek onları etkisizleştirmiştir, ikincisi sosyalizmin baskısıyla bir çok sosyal haklar vererek sınıf mücadelesinin önünü kesmeye çalışmışlardır. Bu iki neden çalışma güvencesi, sağlıklı çalışma ortamı, kısa işgünü, iş kazalarının en aza indirilmesi ve sigortalı, sendikali hemen hemen "sorunsuz" bir proleterleri oluşturmuştur. Burjuvalaştırılan proletarya kendi rahatının bozulmaması düşüncesiyle, buralarda, ezilen, sigortasız ve kaçak çalıştırılan yeni sömürge ülkelerin bireylerine gözlerini kapatmış ve görmemezlikten gelmiştir.

Türkiye ve Kürdistan'da son zamanlarda sıkça karşılaştığımız iş kazaları, sigortasız ve sendikası çalıştırılan insanların yaşadığı korkunç vurdum duymazlığı gözler önüne seriyor. Artık örgütlü bir mücadelenin gerekliliği kendini olmazsa olmaz bir şekilde önümüze koyuyor. Her gün iç içe yaşadığımız bu drama gözlerimizi kapatamayız. Yoz-

laştırılan sendikalarımızı işler hale getirmeliyiz. Yeni dinamik örgütlenmeler oluşturmalıyız. Kolektif örgütlenmeler içinde verilecek mücadele hem bugünkü sorumuzu âcil olarak çözecek, hem de geleceğin yapı taşlarını oluşturacak ve bize deneyim kazandıracaktır.

Bir temizlik işçisi, hiç bir sağlık tedbiri alınmaz, maskesiz ve çoğu zaman eldivensiz, işi bittiğinde duş alacak, elbisesini değiştirecek yeri bile yok, her gün hastalıklarla karşı karşıya, sendikası işlevsiz, ölüm çok erken bulur onu. Bir tekstil işçisi kendinin olan birkaç saati bile kalmaz, yaşamını dokur ilmiklere. Bir itfaiye eri, yanmaz giysisi, maskesi yok, çoğu zaman nedeniyle söndürür yangınları. Bir İGDAŞ işçisi, binlerce kilogramlık basınçlı gaza itilir maskesiz ve tedbirsiz, bedeniyle kapatır gaz kaçaklarını. Oto sanayinde çalışan bir çocuk işçi, boya kokuları için-

de, oksijen kaynağı karşısında çapakla karşı karşıya ne maskeyi bilir ne de koruyucu gözlüğü. Bir maden işçisi, metrelerce derinliklerde grizuyu haber veren feneri bile esirgenir ondan, mühendis yoktur, ucuza gelsin diye, göçük tedbiri yoktur, çöken toprağın altında kalır bir gün umutları. Bir inşaat işçisi ne koruyucu kemeri, ne sigortası, ne saati vardır emek gününde, ve bir haramzadenin belki cimriliginde temeli bedeniyle atılır yapıların. Bir deri işçisi, kanserojen maddelerle çürütür bedenini. Bir ağır sanayi işçisi gürlütü ve zehirli gazlarla içiçe, bir gün bir bantta bırakır kolunu, bacağına, sendikası işlevsiz.

Doldurulur kadrolar partizanlarla; bilgisiz, dar görüşlü kıyakçılarla. Ne iş başı eğitimi vardır, ne küçük maliyetlerle alınabilecek tedbirler. Teçhizatlar uluslar arası anlaşmalarla zorunlu hale getirilmiştir. Oysa çalışanın bilgisi yoktur. Çünkü sendikaları bile sermayeye satılmıştır. Ölür gider bir işçi bir iş kazasında, arkadaşları kışkırlarına tekme yemekten korktuklarından sesini çıkarmaz. Öyle ya işsizliğin bu kadar yüksek olduğu bir ülkede çalışma ayrıcalığına sahipler. Sahipsizdir ölen, ucuzdan da ucuzdur yaşamı. Tazminatla halledilir ölümün acısı. Timsah gözyaşları birgün sonraya kalmaz. Yeni birgün yeni kazalarla gelir.

İşsizlik cenderesine alır insanları, çok iyi bilinir oysa; sesini çıkarmadıkça, angarya artar, kazalar artar, ücretler düşer, oysa öyle bir çözüm var ki; kendilerinin olan bir düzende; merkezleri olacakları bir dünyada özgür, onurlu ve belirleyici olacakları öyle güzel ve yeni bir dünya...

Ceylan İKİZPINAR

## ANTI MARKSİST GÖRÜŞLERİN ELEŞTİRİSİ

Devrimci Emek  
Kitap Dizisi:8

YAKINDA ÇIKIYOR!

## EKONOMİZM SENDİKALİZM

Devrimci Emek  
Kitap Dizisi:9

YAKINDA ÇIKIYOR!

# ZAFER ..! ÖZGÜRLÜK İÇİN SAVAŞANLARIN OLACAK..

TC'nin her seferinde daha vahşi ve pervasızca saldırdığı; tümünden yoketmeye çalıştığı, Kürt Halk Hareketi, tekelci burjuvazinin karşısına; çelik gibi ve daha fazla güçlenerek çıktı. Kürt Halk Hareketinin, güçlenmesi; ilhakçı ve işgalci TC'nin -egemen güçlerin- egemenliklerini tehdit etmesi, sermaye sınıfını çileden çıkardı. Son olarak, gelişen ve güçlenen Kürt Halk Hareketini ezmek ve yoketmek için, ; Mayıs ortalarında TC Ordusu Güney Kürdistan'a saldırı düzenledi. İşgalci ve ilhakçı TC Ordusu; Kürt halkına yönelik her yeni saldırı ve katliamına bir önceki saldırısından daha fazla askeri ve teknik güç yığıyor. Her seferinde, kısa sürede, Kürt Halk Hareketini ezmeyi ve sürdürdüğü savaşı "artık" bitirmeyi, zafer kazanmayı amaçlıyor. Fakat her saldırıya karşı Kürt Halk Hareketinin direngenliği ile karşılaşılıyor olması ve savaşın çok uzun süre devam etmesi, TC Ordusunu zor duruma sokmuştur. Faşist ordu prestijini kaybetmiş, "güçlü ordu" imajını yitirmiş ve morali bozulmuştur. "Kürt Halk Hareketini bitireceğini" söylemesi ve her zaman olduğu gibi, saldırılarının yine fiyaskoyla sonuçlanması, orduya karşı güvensizliği de beraberinde getirmiştir. Ordu varolan kötü konumundan kurtulmak ve "üstünlük" sağlamak için; Güney Kürdistan'a en kudurgan şekilde saldırıyor. Ordu bu saldırısında da; daha fazla asker, ekonomik güç ve silah gücünü devreye soktu. Güney Kürdistan'a yönelik bu saldırısından kısa sürede başarı kazanmayı amaçladı. Fakat Kürt Halk Hareketinin büyük bir direngenliği ve yürüttüğü gerilla mücadelesi sayesinde savaş uzamıştır. Savaşın uzuyor olması, Kürt halkının haklılığını ve faşist TC'nin saldırgan niteliğini, haksız bir savaşı yürütüyor olmasının emekçi kitlelere göstermekte, Kürt Halk Hareketinin gücünü daha fazla artırmaktadır.

Kürt halkı bu savaşın *ölüm-kalım savaşı* olduğunu biliyor ve bu savaştan zaferle çık-

bilmek için kararlı bir şekilde savaşıyor. Kürt halkının yürüttüğü savaşın kararlılığı ve devrimci nitelikte olması sayesinde ki; TC Ordusu en ağır yenilgilerinden birini bu savaşta almıştır. Ordu, en fazla bu saldırıya güç yığmış ve en büyük yenilgilerinden birini bu savaşta almıştır. Ordunun daha fazla kudurganlaşması ve saldırgan olması da zaten yenildiğinden dolayıdır. Morali bozulan ve yenilen bir ordu can havliyle pervasızlaşır, saldırganlaşır. Bunlar onun son çırpınışlarıdır ve faşist TC yenilgiye mahkumdur. Kararlı bir şekilde savaşarak kazanan Kürt halkıdır. Zafer kaçınılmaz olarak Kürt halkının olacaktır.

TC, Kürt Halk Hareketi karşısında kendi gücüne fazla güvenmiş gücünü abartmıştır. Dünyanın sayılı ordularından birine sahip olması Kürt Halk Hareketi karşısında bir "avantaj" gibidir. Fakat Kürt halkının yürüttüğü gerilla savaşı sayesinde (vur kaç taktiği; bu taktikte gerillaların ordunun karşısına nereden çıkacağı ve nasıl vuracağı belli değildir. Ordu hiç beklemediği yerden her an bir gerilla grubunun saldırısına uğrayabilir ve uğruyor.) TC Ordusunun çok yetersiz olduğu anlaşılmıştır. Kürdistan'ın her karış toprağında ordu, karşısında gerillaları bulmuştur. Ordu, sürekli dağları, köyleri ve şehirleri bombalıyor, fakat gerillalar bir süre sonra bombalanan bölgede tekrar faaliyetlerini, eylemlerini sürdürüyorlar ve ordu daha fazla çaresizleşiyor. Yani kısacası, faşist ordu Kürdistan'da "görünmez düşmanla" savaşmak durumundadır.

Faşist TC Ordusu savaşı çok geniş alana yaymıştır. Kuzey Kürdistan'dan Güney Kürdistan'a kadar. TC'nin savaşı bu kadar geniş bir alana yayması, güçlerini bu şekilde bölmesi ve dağıtması yenilgisini, kesinleştirmiştir. Zaten faşist ordunun savaşı Kuzey Kürdistan'dan, Güney Kürdistan'a yayması; Kuzey Kürdistan'da savaşı kaybettiği içindir. Şimdi ise savaşı Güney Kürdistan'da da kay-

bediyor. Kürt Halk Hareketi burada da büyük zaferler kazanıyor. Bu da gerillaların ve Kürt halkının moralini ve savaş gücünü oldukça yükseltiyor. Daha geniş kesimin bu savaşa katılmasını sağlıyor. Savaş daha uzun sürece yayılıyor ve bu durum da TC Ordusunu güçten düşürüyor. TC ordusu "Zap" kampının bir bölümüne girmiştir. Ve "girilmez alan" Zap Kampına girdik, "Zap'ı zaptettik" diyerek, büyük yaygaralar koparmıştır. Fakat görülen o ki; şu an orada kapana kısılmış kalmıştır. Şimdi, nasıl daha az kayıpla geri çekileceğinin hesaplarını yapmaktadır. Zap Kampıyla ilgili TC'nin çıkardığı büyük şamataanın ne kadar boş olduğu ortaya çıkmıştır. Ordu, oraya girerek prestijini yeniden kazanmayı moral bozukluğunu gidermeyi amaçlamıştır. Fakat ortaya çıkan durum, faşist ordunun -Zap Kampındaki sefaleti- prestijini kazandırmamış, aksine, daha fazla prestij kaybı, moral bozukluğu ve güvensizliği beraberinde getirmiştir. Aynı zamanda da askeri yenilgisini bütün herkesin gözleri önüne sermiştir.

Ordu, savaşı bu kadar geniş alana yayarak büyük bir hata işlemiş ve aynı şekilde tarihinin en ağır yenilgisini almıştır. Bu yenilgi o kadar büyüktür ki; devletin kendi adamları bile bunu çeşitli şeklide dile getirmiştir. Erbakan, yaptığı bir açıklamada; "...siz yenilginin sebebini hükümete yıkmak istiyorsunuz." diyebiliyor. Ve daha da ileri giderek, yıllarca bitireceğiz dediği halde, bir türlü bu savaşı bitiremediğini söylüyor ordunun. Bu söylemler -her ne sebeple söylenirse söylenir- TC Ordusunun, Kürt Halk Hareketi tarafından yenilgiye uğratıldığının resmi ifadesidir.

Bu günlerde basından, TC Ordusunun, Kürdistan'dan çekilmeye başladığıyla ilgili haberler çıkmaktadır. Bu haberler şayet doğruysa, ordunun daha fazla savaşacak gücünün kalmadığı, yenilgiyi kendisinin de kabullendiği ve artık yapacak bir şeyinin olma-



dığını kabul ediyor demektir. Ordunun geri çekilmekten başka yapacak bir şeyi yoktur. Egemen güçlerin, Kürt Halk Hareketine saldırıp onu yoketme planları geri tepmiş, asıl; Kürt Halk Hareketi, saldırı konumunda olup orduyu perişan etmiştir. "Zafer" elde etmeden de geri çekilmeler bunun ifadesidir.

Kürt Özgürlük Hareketinin çetin bir savaş yaşadığı, böyle bir süreçte ezen ulus işçi ve emekçilerine, komünistlere büyük görevler düşmektedir. En başta mücadeleyi daha da yükseltmek görevi vardır. Özellikle bu süreçte mücadeleyi yükseltmenin önemi çok büyüktür. TC'nin Güney Kürdistan'daki savaş nedeniyle iyice zayıf düştüğü, güçlerini dağıttığı ve ordunun üst üste yenilgiler aldığı bir süreçte, bizim de, ezen ulus işçi ve emekçileri olarak mücadeleyi daha fazla yükseltmemiz gerekiyor. Devletle çetin bir savaşım içerisinde olmamız gerekli. Tekelci kapitalist devletle, işçi ve emekçiler arasındaki çelişki derinleşirken, kesin kopuşu sağlamak ve devrimci iç-savaşımızı daha da geliştirmemiz gerekiyor. Bu aynı zamanda ezen ulus olarak; Kürt halkına (ezilen ulusa), TC ile girdiği ölüm-kalım mücadelesinde destek olarak biraz rahat nefes aldirmek ve tarihsel olarak varolan "ezen ulus" güven-sizliğini yıkmak için de şarttır.

Bizim, ezen ulus işçi ve emekçileri, komünistleri olarak mücadeleyi yükseltmemiz Kürt halkının bu savaştan daha büyük zaferler kazanmasını da sağlayacaktır. Ve bu zafer, sadece ezilen ulus işçi ve emekçilerinin değil, ezen ulus işçi ve emekçilerinin de zafere olacaktır. "Başka ulusları ezen bir ulus asla özgür olamaz" sözü de zaten işçi ve emekçilerin kurtuluşunun hem ezen, hem de ezilen ulusun işçi ve emekçileri için olacağını anlatır. Aynı ekonomik ve toplumsal koşullara dayanan Kuzey Kürdistan ve Türkiye devrimi de enternasyonalizmin eseri olacaktır. Bu devrim enternasyonal temelde gelişip güçlendiğinde başarıya ulaşacaktır ancak. Proletarya enternasyonalizmi eylemsiz, devrimci savassız hiçbir şeydir. Eğer, Kürdistan da bir kurtuluş mücadelesi verilirken bulunduğumuz alanda birşey yapmıyorsak, proletarya enternasyonalizminden de (devrimin enternasyonalist niteliğinden de) söz edemeyiz. Enternasyonalizm, devrimci savaş alanında kendini gösterir. Ezilen ulus savaşırken, ezen ulusun işçi ve emekçileri, devrimcileri, "suskun" seyrediyorsa, orada "Halkların kardeşliğinden", "Enternasyonalizmden" söz edilemez. "Kardeşlik", "dostluk" da en iyi

pratikte ortaya çıkar. Bu konuda bir tek LENİNİSTLER pratiğiyle enternasyonalist temelde, mücadele birliği anlayışına uygun olarak savaştığını göstermiştir. Eksik ve yetersiz de olsa elinden geleni yapmaya çalışmıştır. Süreç öylesine hızlı ve ayrıştırıcı ki, artık "söze" değil, "pratiğe" bakılıyor. Kürt halkına sözle, yanlarında olduğumuzu söylemenin hiçbir anlamı kalmamıştır. Bunu ancak pratikle gösterebiliriz. Pratik olarak yapacağımız her eylem, atacağımız her adım, devlete vuracağımız her darbe, Kürt halkının yanında olduğumuzu gösterecek ve Kürt halkının savaşı kazanmasına katkıda bulunacaktır. Yıllardır Kürt halkını ezen bir ulusun sosyalistleri olarak ancak pratikte kazanabiliriz.

Özellikle bu süreçte pratiğin önemi oldukça fazladır. Sürecin hızlığından ve yaşanan ölüm-kalım mücadelesinden dolayı, artık sayfalarca yazıp-çizmenin anlamı yoktur. Pratik eylemleri yükseltmenin ve hızlandırmanın olmazsa olmaz olduğu bir süreç yaşıyoruz. Bu süreçte özellikle askeri gözüpek saldırılar düzenlenmelidir. Silahlı savaşımı yükseltmek ve gözüpek askeri saldırılara girişmek sınıf savaşımının ve iki ülke devriminin temel görevi haline gelmiştir. Elbette bu saldırılar, başta ordu olmak üzere devletin tüm zor kurumlarına yönelmelidir. Devrimci kitle eyleminin önündeki engellerin temizlenmesi, düşman saflarına moral bozukluğu taşımak, devrim güçlerinin ise moral güç ve savaş kapasitelerini artırmak için bu yönelim temel bir önem kazanmıştır.

Bu da savaşan Kürt halkının, işçi ve emekçilerinin verdikleri mücadeleye büyük katkıda bulunacaktır. Ölüm-kalım savaşında Kürt halkının yanında olmak, ezilen ulusun sevgisini, güvenini ve dostluğunu kazanmanın en önemli koşuludur. Anlatmaya çalıştığımız gibi, bu da pratikte kazanılır. Pratikte Kürt halkının yanında olarak, mücadeleyi yükselterek.

Kürt halkı için mücadele etmek, Türkiye'deki işçi ve emekçilerin; kapitalizmden kurtuluşunun, kendi öz kurtuluşunu gerçekleştirmek için de gerekmektedir. Sorun sadece Kürt halkının güvenini kazanma, Kürt halkına destek olma sorunu değildir. Sorun mücadeleyi yükseltmek, mücadeleye ivme kazandırmak ve kapitalist sistemi yerle bir etmek sorunudur. Kapitalist sisteme karşı yürütülen mücadele, tüm ezilenlerin kurtuluşunu sağlayacağı gibi, Kürt halkının da kurtuluşunu sağlayacaktır. Ve Kürt halkı

için yapacağımız her eylem, vereceğimiz her mücadele, aynı zamanda kapitalist sisteme de yönelecek; işçi ve emekçilerin kapitalizmden kurtuluşu için de olacaktır. İşçi ve emekçilerin Demokratik Halk İktidarını kurmalarının yolu, Kürt; halkı içinde savaşmaktan bu savaşı yükseltmekten geçer. Yaşanan süreç, Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesini, mücadele birliğini geliştirmenin en uygun ortamıdır. Devlete vuracağımız her darbe, Kürt ve Türk halklarının ortak mücadelesini geliştirecektir. Mücadele birliğini gerçekleştirmenin ve geliştirmenin zamanıdır. Gözüpek askeri saldırılar, Kürt halkının varolma-yokolma savaşımı verdiği bir dönemde mücadele birliğini sağlamak açısından önemlidir.

Türkiye işçi, emekçi, devrimci ve sosyalistleri olarak, bizler burada, Türkiye'de ikinci cepheyi açmalıyız. Güney Kürdistan saldırısında ordunun durumunu yukarıda da anlatmıştık. Ordunun savaşı geniş bir alana yaydığı, kuvvetlerini dağıttığı ve yenilgi üstüne yenilgi aldığı bir dönemde bizlerin de, ikinci cepheyi açmamız, orduyu, daha da yoracak, güçlerin dağıtacaktır. Ordunun sadece Kürdistan'a değil, Türkiye'ye de yönelmesi gerekecektir. Savaşı Türkiye'ye de yaymak ve mücadeleyi yükseltmek, TC'nin en sağlam dayanağı durumundaki orduyu çökececek, ordunun savaş gücünü yitirmesine sebep olacaktır. Sonuçta, işçi ve emekçiler, Kürt halkını sömüren, kölelik zinciri altında tutmaya çalışan bu sistemin yıkılışı hızlanacaktır.

Kürt halkının çetin bir mücadele verdiği ve ölüm-kalım savaşını yaşadığı bir süreçte sessiz kalmak, faşist devlete yönelik pratik savaş içerisinde olmamak, ezilen Kürt Halkının karşısında, faşist ordunun yanında olmak demektir. Bizlerin ezen ulus sosyalistleri, devrimcileri olarak daha çok pratik içerisinde olmamız ve Kürt halkına yalnız olmadığını pratikte göstermemiz gerekiyor. İlhakçı ve işgalci faşist TC Ordusunun Kürt Halk Hareketini ezmek ve yoketmek için giriştiği Güney Kürdistan saldırısı boşa çıkmaya başladı bile. Kazanan Kürt halkıdır. Zafer Kürt halkının olacaktır.

**YAŞASIN KÜRT-TÜRK HALKLARININ MÜCADELE BİRLİĞİ!**

**YAŞASIN PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ!**

**Ecem BERFİN**

Marksizm bilimsel bir öğretilerdir. Doğa bilimlerinin kökünü Antik çağa kadar dayanmasına rağmen toplumsal olayların bilimsel temele dayandırılması Marksizmle başlamıştır. Bunun nedeni, toplumsal olayların daha karmaşık süreçlerden oluşması daha yavaş gelişmesi, ve tarihe bakışta sınıf çıkarlarının ön planda olması olabilir. İlkel komunal toplum onbinlerce yıl, köleci toplum binlerce yıl, feodal toplum yüzlerce yıl sürmüştür. Kapitalist sistemin ömrü de daha kısa sürmüştür. Görüldüğü gibi toplumlar geliştikçe tarihin hızı katlanarak artıyor, ekonomik, kültürel, siyasi ilişkiler daha karmaşıklaşıyor.

Toplumsal olayların doğru, değerlendirilmesini yapabilmek için gereken teorik bakış açısı, tarih hızlandıkça ve karmaşıklaştıkça daha da çok gerekli bir şey haline geliyor. Marksizmin-leninizmin teorik bakış açısını hiç daraltmadan yeni olay ve olgulara uygulamak öncü bir hareketin temel bir görevidir.

Teoriyi iyi anlamak ve anlatmak gerekiyor. Teori; tasvir etmekle çok farklı bir şeydir. Kendiliğinden bir bilinç bir olguyu bir olayı tasvir etmekle (betimlemek, görünen yönleriyle aktarmak) açıklamak arasındaki farkı anlayamaz. Teorik bir bakış açısına sahip olabilmeyen ilk adımı bir olguyu, bir olayı tasvir etmekle onu açıklamak arasındaki farkı anlamaktır. Örneğin, deney yaparak tuz çözeltisinin elektrik akımını iletmediğini gözlemledik. Ve bu sonucu şöyle ifade ederiz. "Tuz çözeltisi elektrik akımını iletir" Bu bir betimlemedir. Olayın sadece görünüşünü verir. Böyle bir sonuç bizi olayı anlamamız bakımından bir adım ileri götürmez. Çünkü, tuz çözeltisi elektrik akımını neden iletir? Nasıl iletir? Bu olaydan nasıl yararlanılabilir? vb. sorular hala cevapsızdır. Bu sorulara cevaplandırmak için deney ve gözlem yetmez. İşte bu noktada teori devreye girer. Tuz çözeltisi içinde ki artı ve eksi iyonlar doğrudan gözlenemediği için, elektrik akımının bu iyonların hareketiyle iletildiği sonucuna ancak teorik bir araştırmayla varılabilir. Böyle bir teorik araştırma olay ve olgular arasındaki görünmeyen (iç) bağlantıların araştırılmasıdır.

Böylece şu yargıya varıyoruz; deney ve gözlemin sonucu bizi tasvire götürür yani sadece görüneni anlatmaya; oysa açıklama ancak teoriyle mümkündür.

Bu güne kadar ki bütün bilimsel keşiflerde önemini göstermiş olan teori, kuantum (parçacık) mekaniğinin geliştirilmesiyle daha da belirleyici hale gelmiştir. Kuantum mekaniği deney ve gözlemin güvenilirliğini tümünden yitirdiği bir alandır. Bütün atom altı tanecikler (elektron, proton, foton, mezon vb.) bu alana dahildir. Bu tanecikler çok yüksek

## TEORİK KAVRAYIŞ VE DENEYİ DARGÖRÜŞLÜLÜK

enerjilere sahiptirler ve çok yüksek hız ve frekanslarla devinirler. Atomun Kuantum teorisini matematiksel yöntemle geliştiren Werner Heisenberg bu parçacıklar üzerinde deney yaparak teorisini doğrulamak istediğinde deneylerin bir çoğunun teoriye aykırı sonuçlar verdiğini gördü. Buna rağmen teorisinden vazgeçmeyen Heisenberg bir süre sonra teoriyle deney arasında görülen çelişkiyi belirsizlik ilkesiyle açıkladı. Belirsizlik ilkesine göre, belli bir anda konum ve momentum (kütle x hız) birlikte ölçümünün en az planlı sabiti kadar bir belirsizlik taşınması kaçınılmazdır. Bir başka deyişle bir parçacığın belli bir andaki konumu ve o andaki momentumu birlikte ölçülemez. Parçacığın hızı arttıkça belirsizlik oranı artacaktır. Konum ve momentum birbirini dışlaması en büyüğünden en küçüğüne kadar bütün cisimlerde vardır. Fakat çok cisimleri gibi büyük cisimlerde belirsizlik oranı hesaba katılmayacak kadar küçüktür.

Belirsizlik ilkesinin bir başka yönü daha vardır. Parçacıklar o kadar küçüktür ki onları gözlemlerken ister istemez hareketlerine ve konumlarına etki ederiz. Örneğin bir elektronun belli bir andaki konumunu belirlemek için üzerine gönderilen ışık tanecikleri ( fotonlar) elektrona çarptığında onun konumunu değiştirecektir. Bu nedenle alınan görüntü elektronun doğal yerini göstermeyecektir. Bütün bu nedenler bir araya geldiğinde teori doğru olsa da deney teoriye ters düşecektir. Bu yüzden parçacık fiziğinde teorisinin önemi birkaç kat daha artar.

Toplumsal olaylara gelince, bu alan deneysel belirsizliğin kuantum fiziğindeki kadar değil, daha fazla olduğu bir alandır. Bu alan hem daha karmaşık hareket biçimlerinden oluşur, hem de nesnel zorunluluğun yanında ve karşısında bilinç öğeleri devreye girmiştir. Toplum biliminde deneycilik (ampirizm) daha da çok yanlışlar.

Kurtuluş çevresi boğazına kadar bu yanlışlığın içine batmış bir çevredir. Kitlenin en geri duygularına hitap etmesi- devrim savaşçıları için mevhit okutmak gibi- kitlesellik uğruna niteliği feda etmesi bu deneyci dar görüşlülüğün bir sonucudur. Yeni bir çalışma biçimi olarak benimseydiği anket yöntemi bu deneyci dar görüşlülüğün ne boyutlara ulaştığını gösteriyor. Anket çalışmasının iki amacı Halk için Kurtuluş dergisinin 28 Haziran 97 tarihli 30. sayısında şöyle belirtmiş, (numaralar bize aittir):

1. "Anketler bu noktada halkın kendi anayasasını kendisinin yapması, esprisinin hayat bulacağı bunun, halkın çeşitli kesimlerinin kafasında somutlanacağı biçimlerden biri haline gelebilir" Sf30.

2. "Evet halkımız ne istiyor, neyi nasıl görüyor, nasıl kavıyor, öncelikleri neler, maddi anlamda, manevi anlamda onun önem verdiği şeyler bizim kafamızdaki halk gerçeğiyle ne ölçüde uyuyor. İşte anketlerde bütün bunlara belli cevaplar almış olacağız" Sf: 30

Görüldüğü gibi birinci amaç anayasa fikrini halkın bilincine sokmaya, ikincisi de halkın (daha doğrusu bireylerin) şu andaki durumunu belirlemeye yöneliktir. Bu iki amaç arasında nasıl bir karşılık olduğu görülebilir. Halkı yönlendirirken, aynı anda halkın durumunu belirlemek mümkün değildir. Bu ikisi birbirini dışlar. Birincisi amaç gerçeğe daha uygundur. Çünkü her anket ister istemez içinde bir yönlendirme unsuru taşır. Yukarıda belirsizlik ilkesinin bir yönünün küçük parçacıkların gözlemlenirken etkilenmesi olduğunu bu nedenle onların gerçek konumu ve hareketlerinin bilinemediğini söylemiştik. Toplumun parçacıkları olan bireyler de en az atomun parçacıkları kadar etkiye açıktır. Sorulan sorular, soruş tarzı, cevap şıkları, araştırmacıya duyulan güven ya da güvensizlik, bireyin anketi cevapladığı ortamı, o anki ruh hali, bütün bunlar bireyin gerçek durumunu ortaya koymasına engel olur üstelik bu anlık etkiler bireyde ölçülemeyecek denli etkili olabilir. Her elektron-aynı biçimde hareket eder, aynı etkiye aynı oranda tepki verir, fakat bireyler tektip değildir. Kendiliğinden de olsa bilinç unsuru vardır. Bu nedenle farklı bireyler aynı tür bir geçici (anlık) etkiye farklı tepkiler gösterirler. Bu durum anketlerdeki belirsizlik oranını bilinmez kılar. Bu nedenle toplum bilimlerinde sabit sayılar olmadığı gibi, istatistiksel ortalamalardan da söz edilemez. Toplum bilimlerinde istatistiklerin tamamen farklı bir anlamı vardır. Örneğin istatistiklerde nicel olarak çok zayıf gibi görülen bir eğilim bir anda sürece damgasını vurabilir. Bunu anlamak ve görebilmek teorik bir kavrayışla mümkündür.

Peki, anket bütün yönlendirme unsurlarından, birey de tüm anlık etkilerden arındırılrsa, halkın yönelimi (toplumsal hareketin yönü) belirlenebilir mi? Yine de belirlenemez. Çünkü kuantum, fiziğinin bir yasası, bütün kendini oluşturan par-

çalardan farklıdır, hatta onlara zıt da olabilir diyor. Bu yasa toplumda da geçerlidir. Toplumsal hareketin yönü ya da halkın yönelimi tek tek bireylerin yönelimlerinin aritmetik toplamı ya da ortalaması değildir. Örneğin: Elbistan'da üç gün boyunca polisle çatışan kitlenin çoğunluğu faşist partileri ve hatta MHP'yi destekleyen bireylerden oluşuyordu. Bu bireyler birey olarak, faşizmi desteklerken, bir araya gelip aktif bir kitle oluşturduklarından farklı yönde hareket etmişlerdir. Bunda şaşılacak bir şey yok, bir elektron da oturun bir parçası olarak farklı davranır, bağımsız hareket ettiğinde farklı... O halde toplumsal hareketin yönünü belirlemek işi teoriye düşer.

Şimdi Kurtuluş çevresi bu söylediklerimiz üzerine "teoriyi küçümseyen kim, teoriye biz de önem veriyoruz" diyebilir. Ama Kurtuluş çevresinin teori anlayışı da pek bildiğimiz teoriye benzemiyor. Bakın 30. sayı da ne diyor: "Aslında halk; ülke gerçeğini kavramak demek teoriyi de doğru bir şekilde, kavramak demektir. Bu faaliyet (anket) bize teorisinin nasıl kavranması gerektiğine ilişkin de çok somut göstergeler sunacaktır" İşte bu sizlerle Kurtuluş çevresi teoriyi dar deneyciliğe indirgemiş oluyor. Soruyoruz: Teorik bir bakış olmadan ülke gerçeği kavranabilir mi? Sizin ülke gerçeğini kavramak, dediğiniz şey sadece ülkenin görünür yüzünü tasvir etmekle mi sınırlı? Belirsizliklerle dolu bir anket nasıl olur da teorik bir bakış olmayan insana teorisinin nasıl kavranılmasına ilişkin çok somut göstergeler sunar?

Kurtuluş çevresi sırf teorik kavrayışsızlığını gizlemek için teori üzerine bu kadar çok laf etmiş, teoriyi deneyden çıkarmaya kalkınca kendini ele vermiş. Deneyimden teorik bir bakış çıksaydı, tüm yaşlı insanları teorisizden olurdu. İnsanın 2500 yıllık bir evrim sonucunda geliştirip bu duruma getirdiği teoriyi, sizin bir çırpıda ülke gerçeğinden çıkarmaya gücünüz yetmez.

Devletin kendini, güvende hissetmediği, hiç bir hükümetin yarından emin olmadığı, işçi ve emekçilerin artık eskisi gibi yaşamak istemediği (ki, bunu bilmek için ankete ihtiyacımız yok) herşeyin her an değiştiği, hiç ummadığımız zamanda ve yerde isyanların patlak verdiği devrimci durum koşullarında siz politikalarını anket sonuçlarına göre belirlemeye kalkarsanız günlerle, saatlerle, birlikte politika değiştirmek zorunda kalabilirsiniz. Çünkü konum ve hareket toplumda da birbirini dışlar. Gözünüzü eğer bireylerin şu andaki konumuna dikerseniz, Her zaman yaptığınız gibi kitle hareketinin peşinden sürüklenirsiniz.

Ekin TEKİN

# BERGAMA'DA BİR KAVGA...

Çevre sorunu kapitalizmin ortaya çıkmasıyla insanlığın karşısına çıktı. Herşeyin kâr için yapıldığı bir üretim sisteminde, yaşam tüketilir, tahrip edilir. İnsanın, doğanın çevrenin hiçbir önemi yoktur. Üretim yapılırken önemli olan üretimden elde edilen kârdır. Doğanın yok oluşu, yaşanılmaz hale gelmesi hiç önemli değildir. Çevre sorununun çözümü için verilen mücadele de her şeyin kâr için yapıldığı kapitalizme karşı olmalıdır. Ancak böyle bir kavgaya girerek sorunları gerçek anlamda çözebiliriz. Sistemle sınırlı olan çevre sorunu bakışı ile hiçbir kazanım elde edilemez.

Ülkelerimizde de çok boyutlu bir çevre kirlenmesi yaşanmaktadır. Yaşadığımız çevre yaşanılmaz duruma gelmiştir. Musluklardan insan için gerekli olan en önemli sıvı su yerine, mikroplar akmaktadır. Denizlere girilememekte, ormanlarımız yakılmak da yok edilmekte. İnsanı temel alan bir üretim değil kârı temel alan üretimin sonucu yıkımdan, çürümeden başka bir şey değildir.

Bergama'daki altın madeni bölgenin yok olmasına neden olan bir çok atıkları Bergama

olan Eurogold neden Türkiye'de... Eurogold'un kendine "bilim adamı" yım diyenler tarafından hazırlattığı raporunda "Bergama da siyanürlü yöntemle altın çıkarmanın buraya hiçbir sakıncası olmadığı" yazılıydı. Bunu yapanlar "bilim adamları" idi. Bilim için değil kâr için kendini ve bilgilerini satan zavallular.

"Bilim adamlarının" zararsızdır diyerek altına imza attıkları siyanürlü altın aramanın gerçekten zararı yok mu, şimdi ona bakalım. Atıkların insan üzerindeki etkileri şunlar: arsenik, cilt, kan, lenf kanseri, akıl hastalığı, böbrek yetmezliği, kadmiyum; ak ciğer, prostat, üreme sistemi kanserleri ve kemik kırılması, Civa; hafıza kaybı, kişilik bozukluğu ve nedensiz kanamalara, kurşun, düşük, kısırılık ve körlüğe, çinko; deri hastalıkları, zatürre ve tüm kanser çeşitlerine, antimüyan: ak ciğer, mesane yolu kanserlerine neden oluyor. Bergama birinci dereceden deprem bölgesi olan kırık bir fay üzerinde olduğundan, söz konusu atık barajından sızacak ağır metaller kitlesel ölüm ve kanser riski taşıyor. Evet "bilim adamları" na göre bölge

Neden bir Alman şirketi bizim ülkemizde demişti. Bir profesörün söylediğine göre: "siyanürlü altın arama Avrupalının yönlendirdiği yeni bir haçlı seferidir. Tıpkı nükleer santrallerde olduğu gibi. Avusturya ve İsviçre'de kurulmaları kesinlikle yasak olan, Almanya'da onay görmeyen nükleer santraller Türkiye'de kurulsun diye bir santral için 6.5 milyar dolarlık kredi öneriyorlar. Çünkü kendileri bu tür santral atıklarını yok edemiyorlar."

Avrupalının yok edemediği için bağımlı, geri kalmış ülkelere, kredilerle devrettiği insanı ve doğayı yok eden nükleer santraller, siyanürlü çıkarılan altın maden ocakları daha fazla kârın bedeli olarak yaşamı yok ediyor. Ama Bergamalı köylüler, buna izin veremeyeceklerini, yaşamı ve insanı savunduklarını ortaya koydular. Çevrelerinin, yaşadıkları ortamın yok edilmesine karşı ülkemizdeki en direngen eylemi gerçekleştirdiler.

Hele kadınlar... "soframızdaki yeri öküzmüzdüden sonra gelen" köylü kadınlarımız... Direnişin en önünde yılmadan, ellerinde taşlar, sopalarla kavgaya girdiler. Ve kavgaya girdikçe gücü, direngen kişilikleri daha da fazla ortaya çıktı. Direnişi geri çekmek isteyenlere ilk kadınlar karşı koydu. Eyleme ara vermek istenildiğinde; "Biz erkeklerimizi terk ederiz madeni terk etmeyiz" dediler. "Eğer sen karımı özlediysen, eylemi bırakabilirsin, sana izin veriyoruz" dediler. Baskının horlanmanın karşısında direnerek ayakta kalabilen kadın kişiliği, özgürlüğün yolunda en ufak bir adım dahi attığında, kararlı, güvenli ve direngen bir kişilikle yaşama, kavgaya dört elle sarılıyor. Bergamalı kadınlarımızda işte bu özgürlük yolunda ilerliyor.

Bergamalı köylülerimiz, devlete güvenerek değil; çünkü bu sorunun nedeni odur kendi özgücüne güvenerek eylemi sürdürmelidir. Ne pahasına olursa olsun maden ocağını ortadan kaldırmak için kavgaya girmelidir. Dilekçelerler, çıplak sokaklarda gezerek devlete kapışmanın önüne geçmeye çalışılan her türden reformist, uzlaşmacı önerileri Bergama köylüsü kabul etmemelidir. Eğer amaç yaşadığımız ortamı ne pahasına olursa olsun kurtarmaksa, büyük bir kavgayı göze almak ve kavgaya girmek gerekir. Devletin hedefi baskı ve zorla Bergama halkını sindirmek. Buna izin verilmemeli ve kolluk güçleri ile direngen bir kavgaya girilmelidir. Bergama halkının verdiği mücadele, kâra dayalı olmayan, insanı temel alan yeni bir ekonomik sistem yaratma kavgasına dönüşmelidir. Doğanın, insanın kurtuluşunun tek yolu, sınıfsız, sömürsüz bir dünya yaratma kavgasıdır.

Sıla ERCİYES



## XIV. DÜNYA GENÇLİK FESTİVALİ KÜBA'DA YAPILDI

25 Temmuz - 5 Ağustos tarihleri arasında Sosyalist Küba'nın başkenti Havana'da XIV. Dünya Gençlik Festivali büyük bir başarıyla gerçekleşti. Yaklaşık 192 ülkeden 12.326 delegenin katılımıyla gerçekleşen festival büyük bir coşku aktiviteyle devam etti. Festival boyunca çeşitli yarışmalar, paneller, tartışma toplantıları, müzik gibi aktiviteler gerçekleştirildi.

Özellikle bu Festivalin en önemiyani Emperyalist baskılara rağmen gerçekleşmiş olması Amerikan Emperyalizmin Sosyalist Küba'ya karşı düşmanca tutumu tüm dünya tarafından bilinmektedir. Bu festivalden dolayı Amerikan Emperyalizmi baskıları daha da yoğunlaştırmış, Festival'in yapılmaması için her türlü baskı, yalan, iftiraya başvurmuş ama tüm baskıları boşa çıkartılmıştır. Öyle ki Festival den bir ay önce Havana'da iki tane büyük Otelde bomba patlatılmıştır.

Bu patlamaların arkasındaki güçlerin Emperyalizm olduğunda hiç şüphe yoktur. Amaç belli festival öncesi korku salmak gelecek delegeleri korkutmaktır. Festival'in başlayacağı günlere doğru Amerika'nın uçaklara geçiş izni vermediği bilinmektedir. Yine Festivalin başladığı günlerde Amerikanın yönlendirdiği radyolar vasıtasıyla Küba'nın bazı şehirlerinde bulaşıcı

hastalık başladığı iftiralarını yaymaya çalıştılar, bu yetmemiş gibi Amerika tarafından uçaklardan atılan çeşitli hastalıklara yol açabilecek mikrobik ilaçlamalar yapıldığı söylendi. Evet. Festival sadece emperyalist saldırı ve iftiralara karşı değerlendirilse bile bir başarıydı.

Festivale delegeler bir hafta öncesinde gelmeye başladı. Bölüm bölüm gelen delegeler önce Havana'da bulunan yatılı okullara yerleştirildi. Örneğin Lenin Yatılı Okulu'na yaklaşık 3000 delege yerleştirildi. Bu süreç içerisinde tüm dünya ülkelerinden gelen delegeler birbirleriyle kaynaşp, tanıştı.

Festival için Küba'da aylar öncesinden hazırlıkların başladığı hemen görülüyordu. Yaklaşık 12.000 delege festivalin birinci günü tek tek Kübalı ailelerin yaşadığı evlere yerleştirildi. Delegelerin Kübalı ailelerin yanına yerleştirilişi ve Kübalı ailelerin delegeleri köy köy mahalle mahalle karşılayışı görülmeye değer ve muhteşemdi. Devletin tüm imkânları gelen delegelerin rahat etmesi için seferber edilmiş olması sevindiriciydi.

Küba'da ilk bakışta emperyalist ambargonun etkilerini hemen görmek mümkün. Daha önce Sovyetler Birliği Sosyalist ekonomisinin olduğu dönemde Küba'da büyük yatırımlar yapılmış ve daha sonra iktidarın Sovyetlerde el değiştirmesinden sonra bu yatırımlar durmuş üstüne üstlük Emperyalist Ambargoyla Küba çökertilmeye çalışılmıştır. Sosyalist Küba "Ya Sosyalizm Ya Ölüm" şiarını benimsemiş tüm dünyanın Emperyalist Ambargosuna karşı direnmiş ve direnmeye devam ediyor. Küba bu emperyalist saldırıya karşı yeni önlemler almak için çok büyük yoğunluk içerisinde olduğu gözleniyor. Bu emperyalist Ambargoya karşı Turizm ve balıkçılık geliştirilmeye çalışılıyor. Ülke çapında yeniden bir canlan-

ma başlatılmış

Amerikan Emperyalizmi ülkede Mafya örgütlemeye çalışıyor. Özellikle kara para, kadın ticareti gibi kirli işleri bizzat Amerika tarafından yönlendirilmeye çalışılıyor.

Küba halkı emperyalistlerin bu saldırılarına karşı çok duyarlı. Her alanda emperyalist saldırılara karşı cevap verebilecek hazırlıklar yapılmaktadır. Küba'lı bir komünistin dediği gibi "biz daha işin başındayız" diyerek çok zor bir görevle karşı karşıya olduklarını dile getirdiler. "Amerika ekonomik ambargoyla ülkede bir yoksulluk yaratıp halkımızın Sosyalist İktidara karşı hoşnutsuzluk yaratmasını bekliyorlar" diyerek "bunları geri püskürtmeliyiz", "bizlerin dostları olduğunuzu çok iyi biliyoruz" diyorlar.

Festival 1. günü Maraton startı verilerek başladı. Öğleden sonra ise tüm dünya delegelerinin katılımıyla yürüyüş startı verildi. Tüm dünyadaki Komünist, Sosyalist, İlerici gençler pankart ve bayraklarıyla kilometrelerce uzunlukta yürüyüş startı başladı. Küba bayrakları "Che"nin bayrak ve posterleri tüm alanları doldurmuştu. On binlerin katıldığı bu yürüyüşe Türkiye'den ÖDP, Kaldıraç, TKEP/Leninist, DHKP-C, PKK gibi örgütler flamlarıyla yerlerini almışlardı. Yürüyüş Havana Üniversitesi'nin önünde son buldu. Yürüyüş sonunda Kürsüde Fidel Castro'da hazır bulunmuştu. Kürsüde Küba Komünist Partisi Gençlik Örgütü Genel Sekreteri yaptığı konuşmada "bu festivalin önemini enternasyonal dayanışmanın anti-emperyalist dayanışmanın her geçen gün daha çok ihtiyaç olduğunu bu Festival'e Amerikanın yaptığı baskılara dikkat çekti. Konuşmasını "Ya Özgür Vatan Ya Ölüm" şiarıyla bitirdi. Kitle yürüyüş boyunca Sosyalist Küba ve "Che" için hiç durmadan sloganlar attı. Fidel'in kür-

süden delegeleri selamlaması tam bir coşkuya dönüştü. Festival'in 2. günü tartışma toplantıları, konferanslarla başladı. İlk konferans Demokrasi konuluydu.

TKEP/Leninist, Demokrasi Konferansı, Gençlik Konferansı ve Genç Sendikacılar Konferansında bizzat konuşarak bu konulardaki görüşlerini dile getirdi. Ayrıca anti-emperyalist konulu konferansa da yazılı önerilerini sundu. TKEP/Leninist konuşmacıları konferanslarda enternasyonal dayanışmalardaki önemli vurgularken, Güney Kore Öğrenci Hareketi ile dayanışmasının, Küba, Vietnam, K.Kore halklarıyla dayanışmayı, Zapatista, MRTA'nın yanında olduğunu dile getirdi. Sendikacılar seminerinde Sendikacıların reformist ve düzen yanlısı özelliklerinin yıkılması gerektiğini yerine daha aktif mücadele yürütecek "Devrimci İşçi Komiteleri" ni örgütlemek gerektiği vurgulandı.

Delegelere Festival boyunca bir çok fabrika, hastane, okul gibi yerler gezdirildi. Buralar hakkında direkt işyerlerinin sorumluları tarafından bilgiler verildi. Küba'nın iç bölgelerine tren seferleri düzenlenerek delegelere Küba'nın tüm yönleri gösterildi.

Festivalin son günü delegeler Lenin Park, Expe Küba gibi yerler gezdirildi. En son Akşam saatlerinde ise tüm delegeler Pan Amerikan Stadyumuna kapanış için getirildi. Yaklaşık 70.000 kişinin katıldığı kapanış töreninde Küba Komünist Partisi yöneticileri ve Fidel Castro'da hazır bulundu. Muhteşem bir tören hazırlandı. Kapanış sürecinde yer gök "Sosyalist Küba", "Che" ile ilgili sloganlarla inledi. Çok güzel gösterilerin hazırlandığı kapanışta havai fişekler ve Che Guavara görüntüleri görülmeye değerdi.

**YAŞASIN SOSYALİST KÜBA  
YAŞASIN SOSYALİZM**

Devrimci Emek Avrupa Temsilciliği



Küba Devriminin unutulmaz Liderlerinden Che Guevara

## XIV. DÜNYA GENÇLİK FESTİVALİNDE CHE'NİN OĞLU, KIZI VE BAZI MÜCADELE ARKADAŞLARININ VERMİŞ OLDUĞU KONFERANSTAN BÖLÜMLER

### CAMİLLO GUEVARA: (Che'nin Oğlu)

Öncelikle duygularımı belirterek başlamak istiyorum. Babamla onur duyuyorum. Benim için babamla ilgili konuşmak çok zor. Öncelikle o dönemde ben çok küçüktüm. Babamla ilgili az ama çok özel anılarım var. Babamın arkadaşları var burada, babamla birlikte çarpışarak Sosyalizmi kurdular. Sanırım mücadele arkadaşları babamı daha iyi anlatabilirler.

### ENRİKA OSTUSKY:

Yoldaşlar, bazı pasajlar okumadan önce, Che'nin insan yönünü anlatmak istiyorum. 40'ların sonunda 50'lerde hepimiz işçiydik, öğrenciydik. Toplumdaki huzursuzluğu eşitsizliği görüyorduk. Sosyal-politik mücadele 1953'e kadar devam etti. 1953'de Fidel silahlı mücadeleyi başlattı. 22 yaşındaydım. Herşeyin farkındaydım ama hangi yolda gideceğimi bilmiyordum. Bu sırada Che ile tanıştım. 26 Temmuz hareketi koordinatörü oldum. Che güney, Camillo kuzey sorumlusuydu. Che'de müthiş bir mücadele kişiliği ve azmi vardı. Bunu ilk gördüğümüz anda hemen hissedebiliyorsunuz. Devrimden sonra Che ile Sanayi alanında çalışmaya başladım

(Sanayi Bakanlığı Planlama). Çok zor bir görevdi. Kapitalist ekonomiden sosyalist ekonomiye geçiş. Che'nin formasyonuyla, sosyalizmin günlük uygulamasını gerçekleştirdik. Che'nin ölümünden sonra Küba gazetesinde yayınlanan bir yazıyı aktarmak istiyorum: Dünya da olan her şeyle Che daha da büyüyor. Çünkü O, olmak istediğimiz, ilham aldığımız yeni insan.

### PARA DİGMA:

Che aziz değildi. Özgürlüğün dünyada tohumlarını attı. Aşk'ın, samimiyetin, dürüstlüğü'nün sembolüydü.

O bir insandı. Son gecemizde bana bir mektup verdi. Boliviya'ya çoğumuz onunla gitmek istedi. Karşı çıktı. Yaşlı bir adam olarak yatağında ölümümü beklemek istemiyorum. Bu devrimci kişiliğimi rencide ediyor dedi. Nerede olursa olsun savaşmak istiyorum ve senin yazdığın mektupları okumak istiyorum dedi.

Che ile ilgili söylenmemiş ne söyleyebilirim ki, ateş edilmiş kurşunlanmış vücudu önümde duruyordu. Onu vuran öldürenler zavallıydılar, piyondular. Vurulduktan sonra helikopterle bedenini taşıdılar. Cesedini odada bekletiler. Ölüydü fakat bedeni

ve yüzü herkesten farklıydı. Ölüsünden korkuyorlardı.

### ERN CHEDDERO:

Che ile tanıştığımda, öğreniydim. Beni bir eğitim kampına yolladı. Santa Clara'da ekonomi sorumlusu olmamı istedi. Daha sonra dağlara Che'ye katılmaya gittik. Ama ideolojik olarak kalifiye değildik. O, 17 yaşında ilk marksist teorik yazılarını yazdı. Devrimci kişiliği çok erken gelişti. Hiç birimiz onun gelişmişlik düzeyini yakalayamadık. Bir çok fikir üretip, uyguladı. O Sosyalizmi Kapitalizme karşı galip çıkardı. Küba devriminin koşulları ve nesnel gelişimi Doğu Bloku ve Sovyetler Birliği tarafından yeterince kavranamadı ve gözardı edildi. Che sosyalizmi; kıtlıkla açlıkla hiç bir zaman bağdaştırmadı. Üretmeliyiz derdi. Sürekli tüketmenin olduğu yer sosyalist olamaz. Yeni insanı yaratmalıyız derdi. Che'nin en etkilendiğim yanı; çalışma ve başarıma gücü ve isteğiydi. Sanayi Bakanlığında 3'e kadar çalışıp sonra gönüllü çalışmaya tarlalara, köylere giderdi. Dürüstlüğü örnekti. Che'yi reddedemezken dıramazdınız. Hep dinamik, çok coşkulu ve duyguluydu. Sözleriyle değil, davranışlarıyla bunu gösteriyordu. Boliviya'ya gidece-

ği gün gidenlere öğlen yemeği hazırladık aldığımız dondurmaları yerken ikinci kez almak istediğimde, bana Boliviya'ya gidenlere neden bırakmıyorsun diye karşı çıktı.

"Şimdi görevimi ve isteğimi yerine getirmeye gidiyorum. Sevgimi ve dostluğumu bıraktıklarına ifade ediyorum, sözle değil" dedi.

### ALUSIA (Che'nin kızı)

Babamı çok hatırlayamasam da onu çok seviyorum. Devrimin içinde doğdum. Aşkın çocuğu olarak doğdum. Babam annemi dünya da çok az kadının sevdiği kadar sevdi. Che'nin kızı olduğum için Kübalılar beni hep sevdi ve sahip çıktı. Bunu kazanmak için hiç bir şey yapmadım. Che'nin gideceği zaman 4,5 yaşındaydım. Annemin kucagında kardeşim vardı. Babamın üzerinde yeşil bir üniforma vardı. Babam kıta'nın özelliklerini biliyordu.

Hayatını bu mücadeleye adanmıştı. Macera için değil, iyi bir gelecek için yaptı. Onun neyi nasıl yaptığını her ayrıntısını öğrendim. Puroyu severdi. Babamım Kongo'ya giderken kendi sesiyi kaybettiği şiirleri annem bana verdi. O bir savaşçı o bir devrimciydi.

### Yaşasın Enternasyonalizm!...

Havana'ya gelen biz politik partiler ve örgütler Küba halkıyla enternasyonalist birliğin önemini gösteren bu bildiriye imzalıyoruz.

Bizler bugün Havana'dayız fakat yarın Amerika Asya, Avrupa, Afrika ya da dünyanın herhangi bir yerinde olacağız. Bugünkü durum emperyalist kuruluşları dünya halklarının üzerinde hakim kılacaktır. Dünya işçi sınıfının enternasyonalist işbirliği ve baskı gören, ezilen halklar her zamankinden de kritik bir durumdadır. Ortak düşmana karşı mücadele birliği kurmak zorunludur.

Her birimizin mücadelesi kendi halklarımızın kurtuluşu içindir. Kapitalistler kendi çürümüş düzenlerini korumak için birleştiler bizler de kendi cephemizi kurmalı ve onu genişletmeliyiz.

Bu bildiriyle dünya halklarına sesleniyoruz

**Birleşin! Sömürüye karşı.**

**Birleşin! Ortak düşman emperyalizme karşı.**

**Birleşin! Özgürlük ve bağımsızlık için**

Yaşasın Dünya Halklarının Enternasyonal Birliği!...

Yaşasın Küba Halkının Mücadelesi!...

Tüm İşçiler ve Ezilenler Birleşin!...

**TKEP/Leninist (Turkey)**

**DHKP - C (Turkey)**

**TKP (Turkey)**

**MLM (Belçika)**

**EDON (Kıbrıs)**

**KNE (Yunanistan)**

**PCC (Kolombiya)**

**JCP (Portekiz)**

**FARE - EP (Colombia)**

**EZLN (MEXİCO)**

**ELN (COLOMBİA)**

## KÜBA KOMÜNİST PARTİSİ MERKEZ KOMİTE ÜYESİ CORMİN İLE TÜRK HEYETİNİN GÖRÜŞMESİNDEN NOTLAR

Ülkelerin dayanışmasının çok önemli olduğunu ve Festival'de kurulan bu dostluğun devam etmesini diliyor.

Çok zor koşullarda bu Festivali yaptıklarını ve bu zorlukların ABD ambargosundan kaynaklandığını ama bunun tek neden olmadığını ve bu ambargonun diğer ülkelere ilişkilerine yansımalarını belirtiyor. Bu ambargo iki yasayla belirleniyor. Toricelli ve Hams Burgen içeriği; Küba insanların açlıktan öldürme, gıda ve ilaç bulamama.

Küba halkı bu ambargoya direnmeyi sürdürüyor, aynı zamanda ilerliyoruz. Ekonomiyükselişe geçti. Eğitim alanında da aynı gelişmeyi sürdürüyoruz. Bu süreçte (ambargo) 1. okul bile kapanmadı, 1 çocuk bile okula gidemeyecek durumda değil,

sağlık sistemi de sürüyor. Festival için 13 bin kişi gelmiş ancak 5 bin kişi bekleniyormuş. Gördüğümüz gibi yalnız değiliz. Bloka ve Doğu Avrupa ülkeleri içinde hiç sosyalist ülke kalmamasına rağmen biz sürdürüyoruz ve devam edeceğiz. Buraya gelin genç insanlar bizim sosyalizme olan inancımızı motive ediyor. Gelen insanlar barış, kardeşlik ilkeleri üzerinden hareket ediyorlar.

Bu gün Küba 162 ülke ile ilişkide bulunuyor. 137 ülkenin temsiliyeti bulunuyor. Bunlardan biri A.B.D ama bizimle hiç bir ilişkisi bulunmuyor.

Blokaja rağmen aileler kendi yiyeceklerini sizinle paylaştılar. Yaşadığımız zorluklardan dolayı üzgünüz. Anlamanızı bekliyoruz.

Sorular;

-Gelir dağılımında bir problem var mı?

-Temel ilke sosyal adalet ve gelirin eşit dağılımı, değişik alanlarda cinslere hitap eden iş alanları var. Zengin-fakir, siyah beyaz insanlar arasında ayırım yok.

Çocuklar öncelikli olarak düşünülmektedir. Yaşlılar için yaşama ve sağlık hakkı garantiye alınmıştır. Ulusal bütçe halk içinde adaletli biçimde dağıtmaktadır.

-4 kişilik ailenin ortalama geliri nedir?

-Anne, baba çalışıyor çocuklar okuyorsa 400 pezo civarında. Eğitim parasız.

Sokaklarda yatan insanımız, dilencimiz yok. Devlet olarak çok gelirimiz olursa ailelerinde o kadar geliri olur.

-Burada da fakir insanlar var bu nasıl oluyor?

-Küba herkese eşit şartlar tanıyor. İnsanlar çalışmak istemiyorsa bile çalışan ailelerin haklarına (sağlık, eğitim, konut vs) sahipler. Çalışmak istemedikleri için fakirdirler.

Burada önemli olan Avrupa'yla Küba'yı karşılaştırmak değil, önemli olan devrim öncesi ve sonrası Küba'yı değerlendirmek

-Sizin ülkenizdeki sosyalizmin dimdik ayakta durması Türkiye'deki devrimcilerin mücadelelerine güç veriyor.

-Leyla Umar gibi bir burjuva gazetecisinin Castro ile görüşüp, bizlerin yani devrimci bası-

nın görüşmemesinin nedeni nedir?

-Küba sorunlarını düşmanların gazetecileri, (dergileri) yoluyla ancak duyurabiliyor. Bu kadar, büyük bir festivale sadece CNN geldi. Ama buraya gelen her delegenin birer televizyon olacağına inanıyoruz.

-Neden Breziyla pembe dizileri izleniyor bu yeni insanı yaratma da sorun olmaz mı?

Haklısınız. Böyle programlar %30. Şu anda %100 sosyalist insanı yaratmak için karşısındaki sistemde görmesi açısından gerekiyor belki sadece bu açıdan iyidir diyebiliriz.

-Teknolojiyi geliştirmek için neler yapıyorsunuz?

Ülkemizde ekonomik reformlar gerçekleştirilmek durumunda. Ekonomik reformları ambargo ve kapitalizmden sakınmak için alıyoruz. Bu reformlar dış yatırımlara açık durumda, her dış yatırıma açık olarak algılamak gerekmiyor. Bunlar kısa dönemli anlaşmalardır. Taraflardan biri anlaşmaya uymadığı takdirde iptal edilir. Biz ülkemizi özelleştirmiyoruz, sadece yaşamaya çalışıyoruz. Bizim için temel olan göre yiyecek sağlamaktır. Eğer doğru teknolojiye ulaşamazsak üretemeyiz üretemezsek satamayız satamazsak paramız olmaz aç kalırız.

Gençlikte çalışmaya devam ediyoruz. Sosyalist Ahlakı geliştirmeye çalışıyoruz. Öldürülüşünün 30. yılında CHE'nin değerlerini ayakta tutmaya çalışıyoruz.



## GENÇLİK FESTİVALİNDE BASIN TOPLANTISI

Festivalin son günlerine doğru 4 Ağustos günü Havana'da Avrupa Klüpte TKEP/Leninist, DHKP-C, EDON (Kıbrıs), KNE (Yunanistan) örgüt ve partileri tarafından ortak basın toplantısı düzenlendi. Yapılan açıklamaların kısa bir özeti yayınıyoruz.

### EDON (Kıbrıs Genç Demokratlar Örgütü)

"Kıbrıs'ın bölünmesine karşıyız, Kıbrıs'ın iki sorunu olduğunu düşünüyoruz. 1. sorun Ulusal, ikincisi ise Uluslararası sorundur. Kıbrıs'ta federasyondan yanayız, yani birleşik Kıbrıs'tan. Bu konuda Türk devleti ve Yunanistan müdahale etmemeli kendi kaderimizi kendimiz belirlemeliyiz. 1974 savaş sonuçlarını ortadan kaldırmalıyız. Yeniden saygı ve güveni ülkede sağlamalıyız" dedi.

### KNE (Yunanistan Komünist Partisi, Yunanistan GKB)

Emperyalizm halklarımızı birbirine düşürüyor. Halklarımız kardeşdir. Bölgede emperyalizmin provakatif yönelimlerine karşı uyanık olmak zorundayız. Çözüm bölge için Sosyalizmdir. Bizlerin ortak yönü

marksist-leninist ideoloji olmalıdır.

### TKEP/Leninist

Emperyalizm halklarımızın ortak düşmanıdır. Halkların mücadele birliği çok önemlidir. Emperyalizme karşı tavizsiz dışı dışı mücadele etmek gerekir. Kendi ülkelerimizdeki Sosyalizm mücadelesini yükseltmek emperyalizme verilecek en iyi cevaptır.

### DHKP-C

"Emperyalizm savaş yanlısıdır. Bölgede halkımızı birbirine düşürüyor" diyen temsilci daha sonra Halk Meclisleri programlarında Kıbrıs'a ilişkin görüşlerini aktararak "Yaşasın enternasyonalist dayanışma" dedi.

rin yeni sürtüşmeler gebe olduğu, bu çelişkilerin ve sürtüşmelerin en açık olarak yeni sömürgelerde kendini gösterdiği bir zamanda kurulduğundan, bu çelişkileri kendi "icraatlarında" yansıtabilecektir. Böylece hükümet bir taraftan, burjuvalar arası iç çelişkilerin ve sürtüşmelerin ortasında doğarken, bir taraftan da, emperyalist güçlerin kendi içindeki kapışmasını yaratacağı depremin üzerinde hareket etmek zorunda kalıyor. Bu durumda hükümet ne "tanrıya" ne de "şeytana" yaranabilir. Her emperyalist güç, ya da, her iş birliği tekeli kendi çıkarları doğrultusunda hükümeti yönlendirecektir. Hiç bir burjuva hükümet, bu kadar ağır saldırılara dayanamaz; sonunda kaçıp gitmek ya da verilen görevi, verildiği yere teslim etmek zorunda kalıyor. Hükümetler, sermaye dünyasında "hüküm" edemeyecek kadar güçsüzdür, kukladır, oyuncaktır. Tekelci sermayenin egemen olduğu koşullarda, esas olan tekeli güçlerin "gücüdür", hükümetler ise, hiç bir şeydir.

Devletten, çetelerin ve "yargısız" infazların üstüne gidilmesini ve tüm "karanlık" işlerin aydınlatılmasını isteyen, bunun için her akşam eylem yapan sosyal-reformistler ve oportünistler, bu kez büyük bir hayal kırıklığına uğrayacaklar, çünkü aynı şeyler bu hükümet döneminde devam edecektir. İç savaş, devrimci durum ve kapitalizmin iç çelişkilerinin keskin olduğu devrim ve açık çatışma döneminde, devlet, savaş ve borçları finansa etmek; devrim tehlikesini ve Kürt halkının kurtuluşunu önlemek için ne kadar "kirli" iş varsa tümünü kendisi örgütleyecektir.

Bu anlamda, yine hükümet döneminde her tür kaçakçılık, hırsızlık, uyuşturucu satışı, kara para aklama, yozlaşma, cinayet, toplumsal soysuzlaşma ve her bakımdan çürüme alıp-yürüyecektir. Üstelik Türkiye burjuvazisi her geçen gün daha fazla olarak bu alana yöneliyor. Sermaye sanayi alanında çıkıp, spekülasyon alanlara kaymış-

tır; bu yön derinleşecektir. Burjuva ilişkilerin toplumsal ve ekonomik temeli havaya uçurulmadığı sürece, tüm toplumu saran yozlaşma ve çürümenin önüne geçilemez.

Yeni hükümet, Türkiye ve Kürdistan devriminin gelişimi karşısında aciz durumdadır. Devrim bütün alanlarda gelişme gösteriyor. Devrimin yarattığı baskı sermaye güçlerini ve politik sözcülerini birbirine düşürdü. Devrim, bir taraftan birleşik bir karşı-devrim yaratarak ilerlerken; devrim, aynı zamanda karşı-devrim cephesinin dağıtılması yönünde yol alıyor. Birleşik bir karşı-devrim cephesinin gücü, proletarya ve müttefiklerinin devrimci gücünün ulaştığı düzeyi gösterirken; karşı devrimci güçlerin birbirine girmesi de, bu devrimci gücün pratikteki sonuçlarını gösteriyor. Devrimi önleyememe, Kürdistan'ı dize getirememeye, bütün sermaye cephesini bunalıma soktu ve devrimin yarattığı gerginlikler giderek, sermaye-içi kapışmalara dönüştü. Yeni hükümet, bu kapışmanın sonucu olarak doğarken, kapışmaya çözüm olmayacaktır; sermaye-içi kapışma ve sürtüşmeler, bu hükümet döneminde daha ser biçimlere büründü. Hükümet ancak varolan bunalımı derinleştirmiştir.

Bu hükümet, Tekelci sermaye, MGK ve emperyalist destekli olarak kurulurken, kendini bu nedenle çok güçlü görüyor, gerçekte ise öncekilere göre daha güçsüz bir hükümettir. Devrim gelişirken, kurulan her hükümet eskisine göre daha güçsüz olacaktır. Esas olan devrimin gücüdür. Bunun dışında bütün burjuva platformlar, devrim karşısında acizdir, güçsüzdür. Emperyalistler arası çelişki ve çatışmalar ile işbirlikçi tekeli güçler arası çelişki ve çatışmalar tırmamırken, proletarya ve halk kitleleri devrimi zafere götürmek için çok uygun koşullarda mücadele veriyorlar. Devrimin zaferi için koşullar bizden yanadır; bu koşullarda Kürt-Türk halklarının ve devrimci örgütlerin birleşik gücü bu devrimin kaldırıcı olacaktır.

## TKEP/LENİNİST LGB VE 13 MART GKB EYLEMLERİ

(\*) Geçtiğimiz yıl siyasi tutsakların kaldığı cezaevlerinde 69 gün boyunca sürdürülen ölüm oruçları ve 12 yiğit devrimcinin canı pahasına kazanılan zaferin yıldönümünde, dönemin iktidar partisi olan Refah Partisi'nin Şehremini Şubesi Leninist Gerilla Birlikleri Tarafından bombalanarak tahrip edilmiştir.

24 Temmuz günü gerçekleştirilen bombalama eylemi sonrasında binada çok büyük çapta maddi hasar gerçekleştiği ve patlamanın etkisiyle çevre binaların da camlarının kırıldığı görülmüştür.

(\*) 1995 yılı Temmuz ayında devrimci bir eylem hazırlığında iken, bir polisin ölmesiyle sonuçlanan çatışma sonrasında yaralı ele geçirilen ve işkencede katledilen Leninist Gerilla Birlikleri üyesi Tarık Ziya Yıldırım'ın anısına 25 Temmuz günü Sefaköy Emniyet Müdürlüğü bombalandı.

(\*) 27 Temmuz Pazar günü Yayla'da, DTP binası önünde Ölüm Orucunda yaşamını yitiren savaşçılar ve Leninist Gerilla Birlikleri Üyesi Tarık Ziya Yıldırım (Cihan)'ın anısına bir korsan gösteri gerçekleştirildi.

# Genç Leninist

13 Mart Genç Komünistler Birliği Merkez Yayın Organı

- \* Komsomol
- \* 14. Dünya Gençlik ve Öğrenci Festivali/HAVANA
- \* Marksist Tarih Anlayışı
- \* Ya Devrim Ya Ölüm
- \* Yaşar ve Tarık Yoldaşlar

Yıl:1997

Sayı:3

**3. SAYI ÇIKTI!..**

# BURJUVA İÇ SAVAŞ HÜKÜMETİ İŞ BAŞINDA

Türkiye'de son yıllarda kurulan tüm burjuva hükümetleri kısa ömürlü oldu. Çünkü hükümetler savaş üzerinde oturuyorlar. Burjuva sınıfın, artık toplumu yönetemediği, topluma karşı savaş içinde olduğu, devrimci durum ve açık çatışma koşullarında, piyasaya sürülen her yeni hükümet modeli kısa süre içinde yıpranıyor. Egemen güçler, eski yöntemlerle yönetemedikleri için, sürekli hükümet değişikliğine gitmek zorunda kalıyorlar. Ancak bir savaş hükümeti olabilen ve savaşa dayanarak ayakta kalabilen, son dönemdeki tüm hükümetlerle aynı kaçınılmaz akıbeti yapılacak ANAP, DSP, DTP hükümeti de, burjuva iç savaş hükümeti niteliğiyle çok uzun ömürlü olmayacaktır. Fakat, devrimci durum ve iç savaş koşullarında, sermayenin tüm hükümetleri ancak bir iç savaş hükümeti olabilir. Bu nedenle önceki hükümet örnekleri bu koşullarında, sermayenin tüm hükümetleri ancak bir iç savaş hükümeti olabilir. Bu nedenle önceki hükümet örnekleri bu hükümette de yaşanacaktır, çok kısa sürede ya kaçacaktır, ya da düşecektir. Uzlaşmaz sınıf çelişkileri çok keskin, savaş çok sert, koşullar büyük çatışmalar gebe. İç savaş tekelci sermayenin istediği sonuçları vermiyor. Türkiye ve Kürdistan proletaryası ve halk kitleleri burjuva iç savaşa, devrimci proleter iç savaş ile yanıt veriyorlar. Bu durumda sermaye sınıfı geleceğinden emin olamaz; bir hükümet geleceğinden nasıl emin olsun

Savaş hükümeti olarak kurulan yeni hükümet, sınıfsal karakterine, politik yapısına ve aldığı görevlere uygun biçimde davrandı ve emekçi kitlelere karşı yeni bir saldırı başlattı. Kürdistan'da yıllardır sürdürülen haksız savaş sonucu "ulusal servetin büyük bölümü havaya uçtu. Yeni hükümet havaya uçan askeri ve ekonomik olanakları yerine yenilerini koymak için, eskilerine göre çok yüksek oranda vergilendirmelere gidiyor. Bunun yanında devlet borçlanmaları korkunç boyutlara doğru tırmanmaya başladı. Ekonominin askerileşmesi şimdiye kadar ki en ileri düzeye vardırdı. Tüm bunların sonucu olarak Türkiye'nin emperyalizme bağımlılığı da en üst sınıra ulaştı. Hükümet savaş ve borçlar için gereken mali gücü elde etmek için, eskilerine göre büyük oranlı zamlara yöneldi. Yapılan yüksek zamlarla, emekçilerin sefaleti ve yoksulluğu daha şimdiden yıkıcı boyutlara vardırdı, Emperyalizmin ve iş birlikçi tekelci sermayenin bir hedefi olduğu için, son dönemlerde, erd arda kurulan tüm hükümetlerin de ortak hedefi olan "özelleştirme" politikasıyla çok sayıda kamu işçisi ve emekçisine karşı ağır bir saldırı başlatıldı. Kurulan hükümetler, işçi sınıfın ve emekçi halklara yönelik, burjuva sınıf saldırısını pekiştirmek ve yoğunlaştırmaktan başka bir şey yapmıyor.

Hükümetin temel hedefi, bir taraftan, savaş giderlerini emekçi kitlelere karşılatmak, devlet borçlarını ödetmek ve aynı zamanda sermaye birimini baskı altında huzlandırmaktır. Bu politikanın diğer tarafı ise halkın sefaletinin ve yoksulluğunun daha önceki döneme göre en uç sınırına götürülmesidir. İzlenen baskı ve saldırı politi-

kasının ise, işçi sınıfını ve emekçi halkları devamlı olarak ayaklanmaya ittiği kesindir. Egemen güçler, kitlelerin büyük silahlı ayaklanmasını önlemek için, yabancı dönemde görülen, sermayenin ilkel birikim dönemlerinde sömürgelerde büyük kitle katliamları sırasında yaşanan ve en son olarak devlet-tekel bütünleşmesi sürecinde görülen büyük KİT'lerin en barbar faşist terörle yok edilmesi örneklerinde görülenlere benzer ve vahşeti uygulamaya sokmak için bütün militarist ve ekonomik gücünü seferber etmiştir.

Bu temelde, öncelikle, devrimci güçleri, Kürt halkını ve bütün ayaklanmış güçleri savaşta yenmek bu hükümetin ilk ve esas görevidir. Bu hükümet bir faşist zulüm hükümetidir. Burjuva iç savaşın sürekli olması, faşist zulmün de sürekli olması anlamına gelir. Faşist saldırıların, faşist devlet terörünün ve zulmün, bu hükümet döneminde, çok daha azgınca ve kudurganca uygulanacağı şimdiden bellidir. Bu hükümet ancak terör, saldırı ve zulümle ayakta kalabi-

li. Emekçi kitlelere yönelik, burjuva saldırının en önemli hedefi olarak devrimci ve yurtsever-devrimci tutsaklara karşı "hücre tipi" cezaevi saldırı politikasıyla yeni bir savaş açılması bunun ilk ve en önemli göstergesidir. Atılan adımları yenilerinin izleyeceği de kesindir.

Anayasalar değiştiğinde nasıl ki, her anayasa TC'nin temel burjuva ve ilhakçı niteliklerine yer vermek zorunda kalıyorsa; hükümetler de kurulduğunda, daha öncekiler gibi "teröre karşı mücadele programı"na yer vermek zorunda kalıyor. Hükümet-

ler değişebilir, fakat, hükümetlerin "teröre karşı mücadele programı" değişmeden her hükümetin temel hedefi olarak kalır. Böylece daha kurulurken, hükümetlerin nasıl bir politik-toplumsal programı yaşama geçireceği önceden saptanmıştır. Hükümetler ve partilerin programlarında bu "birlik" ya da "teklik", tekelci burjuva sınıfın iktidar gücünü elinde bulundurmasından ileri geliyor. Hükümetler, demagogik de olsa, kitlelerin ekonomik yaşamını rahatlatma ile başlayacaklarını söyleyemiyorlar, hükümetler ilk önce "terörü kararlıca yenmeden" söz ediyorlar. Türkiye'deki sınıflar savaşının nasıl bir boyut kazandığını anlamak için, İçişleri ve adalet bakanlığının nasıl sanayi ve ticaret bakanlığından daha öne çıktığına bakmak bile yeterlidir. Eğer bu iki bakanlık, bir hükümette en önemli bakanlık olarak öne çıkıyorsa, bu, hükümetlerin esas görevlerinin ne olduğunu yeterince açıklıyor.

Geniş emekçi kitleler, hükümetlerin "teröre karşı mücadele programının"; Kürt halkının, Türkiye emekçilerinin ve devrimci güçlerin vahşi biçimde ezilmesini hedeflediğin artık biliyorlar. Ve yine emekçi kitleler yaşayarak kavradılar ki, her yeni hükümet, öncekilere göre baskıyı ve saldırıyı daha ileri götürmek hedefiyle işbaşına gelir, ya da, "terörle kararlı olarak mücadele" vermeyi hedefleyenler hükümete getirilir.

Yeni hükümet aynı zamanda emperyalist-kapitalist sistemin iç çelişkilerinin son derece keskinleştiği, emperyalistler arası çeliskile-

